

Alles wat je als gitarist moet weten over:

- Akkoorden
- Ritme
- Toonladders
- Intervallen
- notenlezen
- het caged systeem

Guitar Basics

Theorie

Waarom een boekje over muziektheorie? Het is toch veel leuker om gewoon liedjes te spelen?

Helemaal mee eens! De gitaar is een fantastisch instrument en ook ik wil het instrument gewoon in mijn handen nemen en er lekker op gaan spelen.

Maar in de zeker 30 jaar die ik nu les geef weet ik uit ervaring dat als je begrijpt wat je speelt je veel verder kunt komen op het instrument. Muziek maken draait om gevoel, creativiteit, de juiste sound hebben, samen spelen maar toch ook een beetje nadenken tijdens het spelen.

Of misschien heel goed nadenken als je aan het oefenen bent en het dan later het tijdens het spelen weer heerlijk kunnen loslaten en helemaal op gaan in het moment, misschien wel het mooiste van muziek maken.

Kortom, kennis van muziektheorie en het kunnen toepassen op je instrument maakt dat je beter begrijpt wat en waarom je of men iets speelt. Met kennis je eigen solo's kunnen bedenken, je eigen songs maken, begrijpen hoe songs van jouw favoriete band gemaakt zijn en veel meer. Waarom maakt Radiohead van die prachtige songs en waarom klinken die metal songs zo vet?

Je ontwikkelt je veel dieper en verder als je de songs begrijpt en die kennis kunt toepassen en vertalen dan wanneer je de song alleen maar kunt naspelen.

Dit boekje geeft duidelijkheid en overzicht in wat je doet en versterkt daarmee je ontwikkeling als gitarist. Uiteraard wordt deze theorie in mijn lessen behandelt maar een boekje om het rustig terug te lezen leek me wel makkelijk. Blijf altijd creatief en volg soms ook gewoon je gevoel en wat je oren mooi vinden, vind balans tussen kennis en creativiteit.

René Brijker

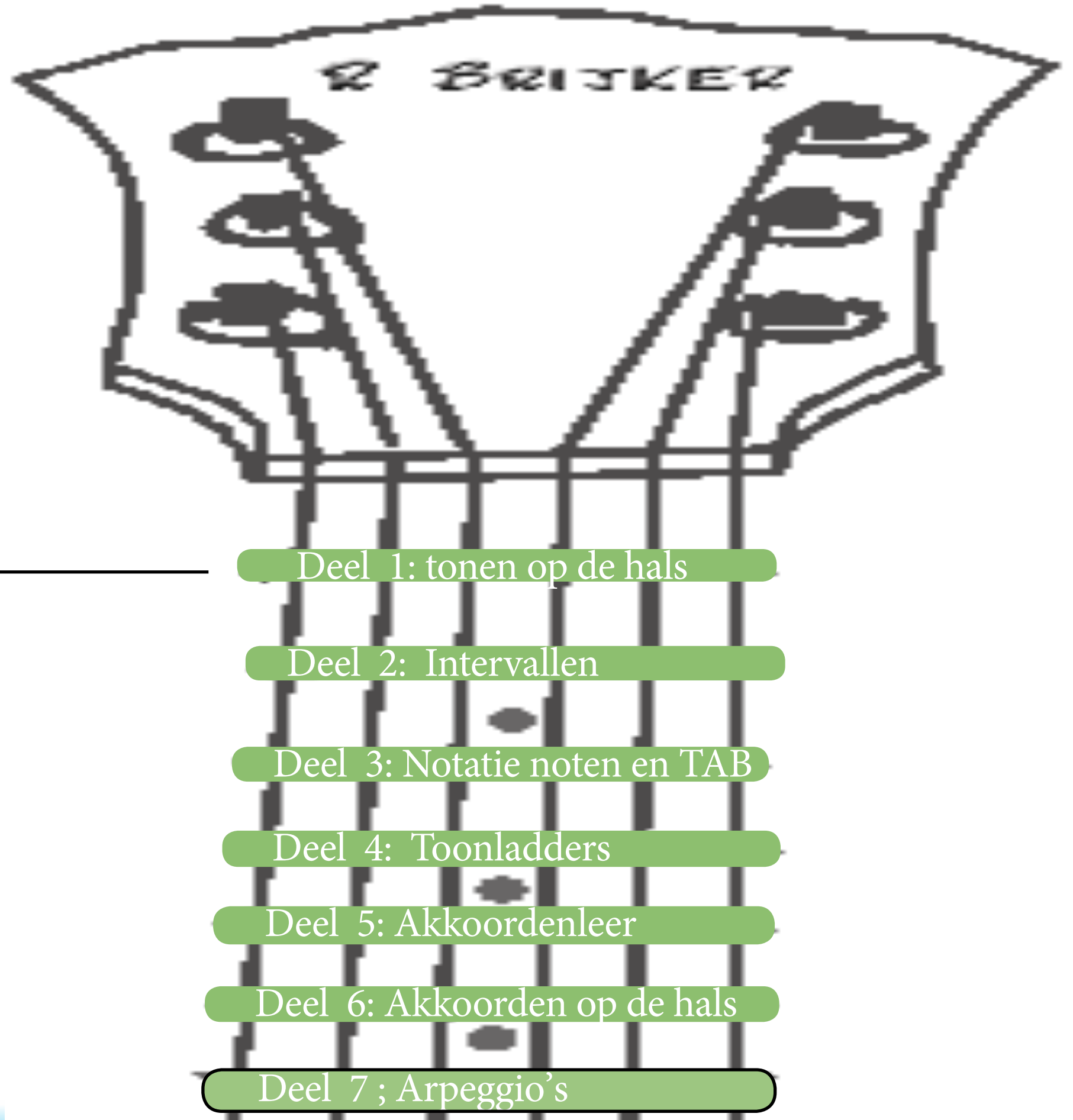
www.renebrijker.nl

Index

Klik op de fret om naar
het juiste deel te gaan

Deel I tonen op de hals

In dit deel leer je de zeven tonen die we in de muziek gebruiken en de daarvan afgeleide andere tonen over de hele hals te vinden en benoemen. Ook de introductie van het woord interval komt aan bod met het octaaf interval.

5 - Open snaren

6 - Muziekalfabet

7 - Het octaaf

8 - Stamtonen

9 - Alle tonen op de hals

De open snaren

De open snaren.

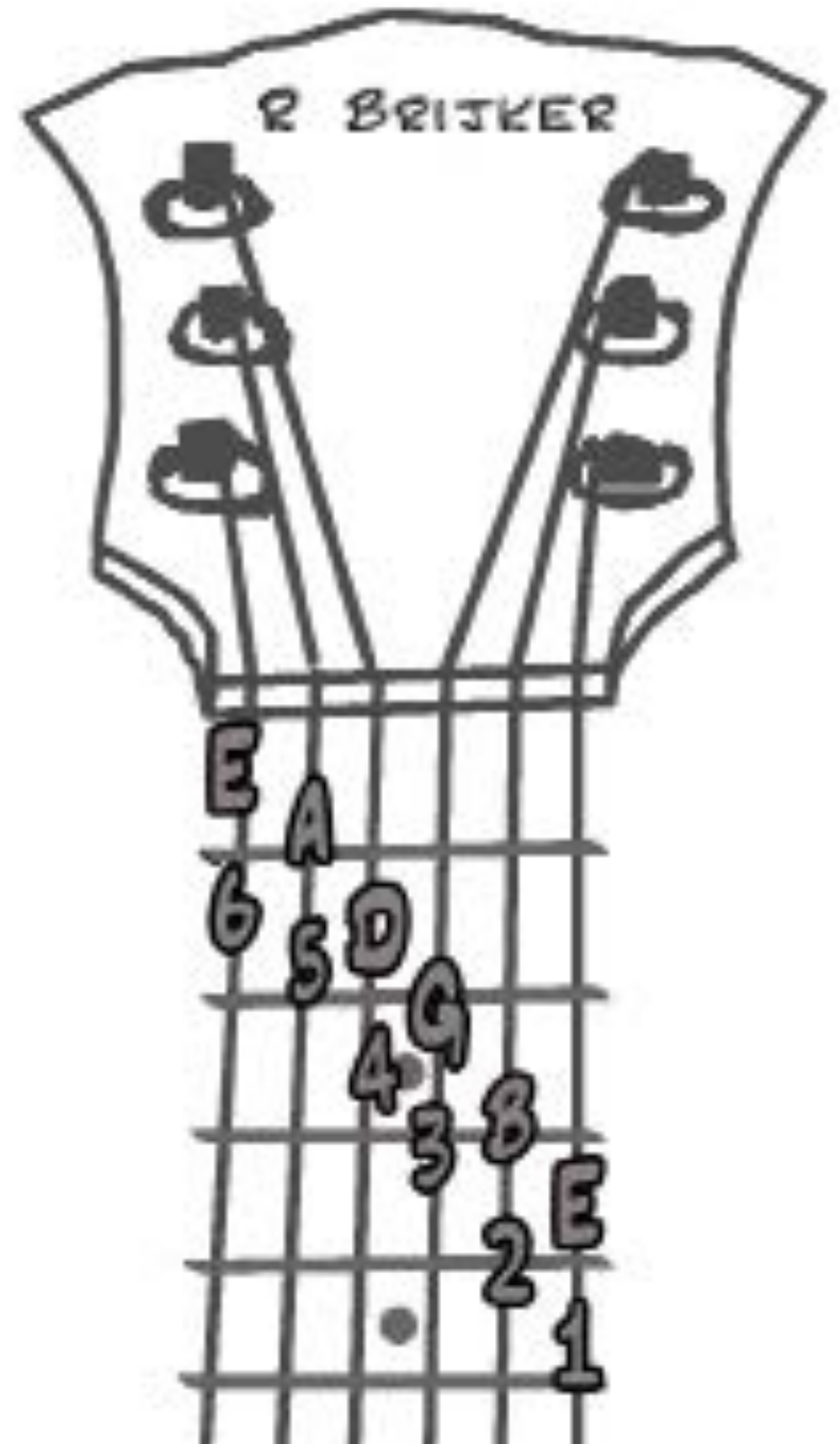
We beginnen bij het begin en dat zijn de open snaren, vanaf deze open snaren kun je straks eenvoudig alle andere tonen op de fretboard vinden en benoemen.

Op de afbeelding hiernaast zie je hoe de open snaren heten en welk cijfer ze hebben, het zijn de:

E-A-D-G-B-E
6 5 4 3 2 1

Een makelijke regel om de snaarletters te onthouden is:

Een **A**ap **D**ie **G**een **B**ananen **E**et.

Het muziekalfabet

Met de open snaren hebben je 5 verschillende letters: E-A-D-G-B (de E snaar is immers dubbel), in alfabetische volgorde is dat: A, B, D, E en G.

Alfabetisch ontbreken in dit rijtje twee letters, de C en de F.
Met deze letters erbij heb je wat ik noem het “muziek alfabet” en daarmee alle letters die we voor het benoemen van muziek gebruiken:

A - B - C - D - E - F - G.

Het “*muziekalfabet*” dus.

Het zijn nu letters maar als je een snaar indrukt en aanslaat hoor je geluid, een toon noemen we dat in muziek, daarom noem ik de letters vanaf nu tonen.

Muziekalfabet in de 1e drie vakjes.

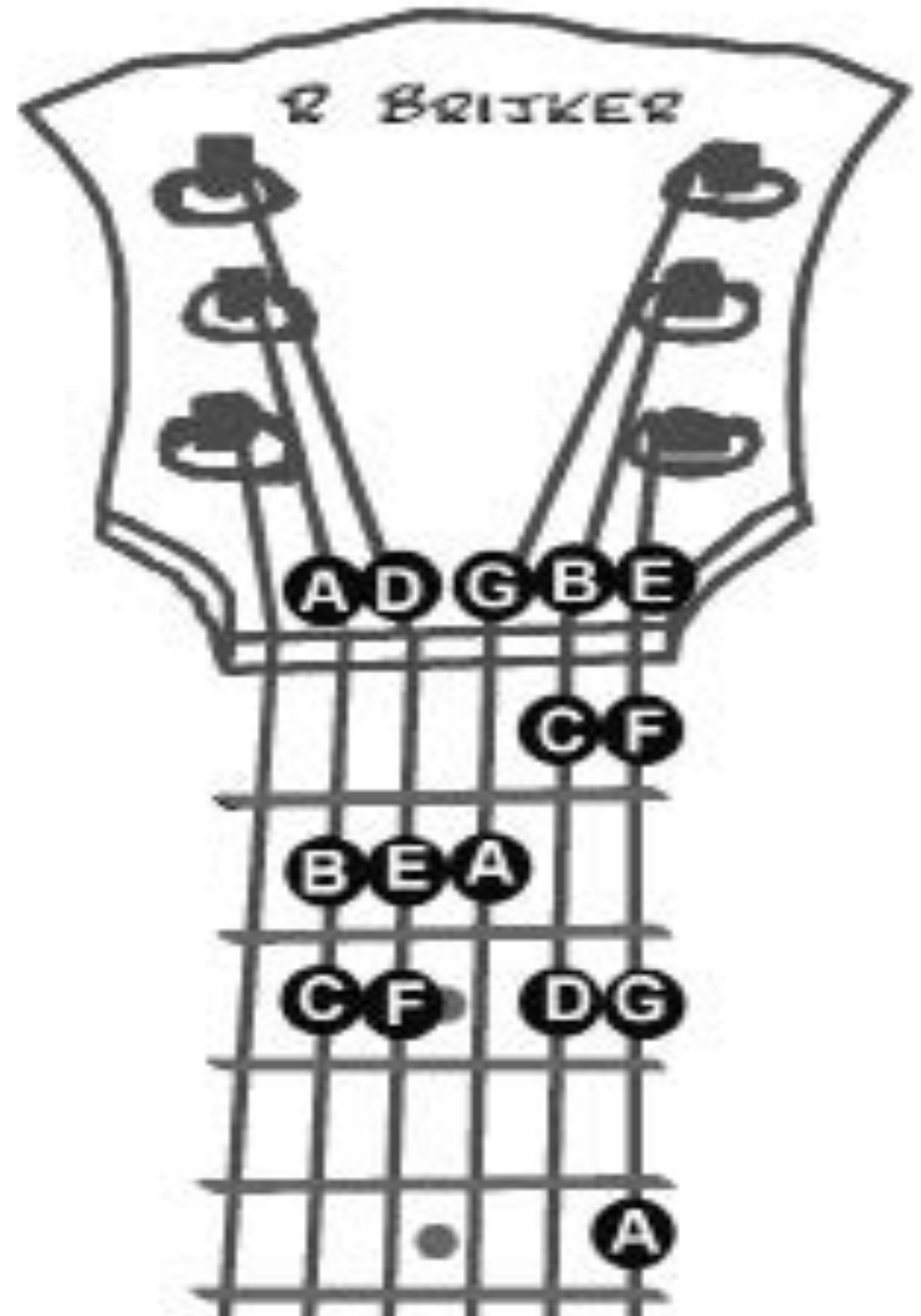
In de afbeelding hiernaast zie je hoe je deze tonen in de 1e drie vakjes op je gitaar kunt spelen.

Je begint op de losse A snaar en gaat alfabetisch via de B en C verder op de D snaar tot je snaar voor snaar eindigt op de A op de hoge E snaar.

Zoals je ziet gaat na de toon G het alfabet opnieuw verder vanaf de A en loopt deze volgorde zo steeds door.

De letters komen dus dubbel voor.

Zorg dat je deze tonen goed kunt benoemen en spelen, het is je basis voor de verdere halskennis!

Het Octaaf

Octavus betekent in het latijns “ de achtste”.

Het muziekalfabet heeft 7 letters die achter elkaar steeds herhaalt worden.

Na de letter G start je weer opnieuw met de letter A.

Elke achtste is dus steeds dezelfde letter maar wel een octaaf (acht stappen), hoger. Kijk maar:

A-B-C-D-E-F-G-A
1 2 3 4 5 6 7 8

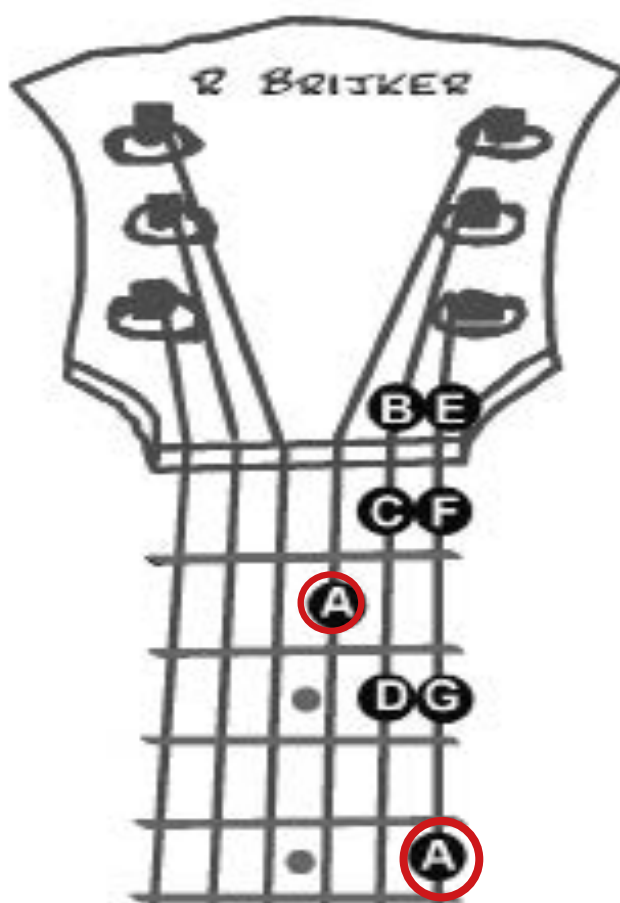
C-D-E-F-G-A-B-C of: E-F-G-A-B-C-D-E
1 2 3 4 5 6 7 8 1 2 3 4 5 6 7 8

De octaven op de gitaar

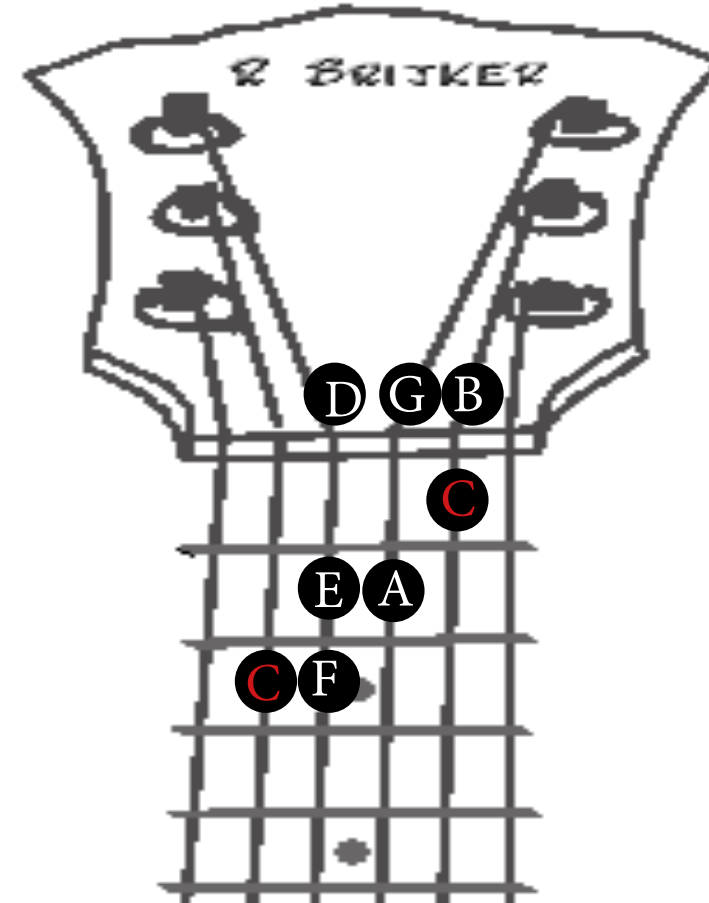
1. Hier zie je twee keer de letter A, ze verschillen een octaaf. Die op de G snaar is een octaaf hoger dan de lage A snaar. Of andersom

2. Ook hier een voorbeeld van een octaaf verschil tussen twee A tonen.

3. Hier het octaaf verschil tussen twee C tonen.

Alle tonen op de gitaarhals I, de stamtonen

Stamtonen.

De zeven tonen A, B, C, D, E, F en G noemen we *stamtonen*.

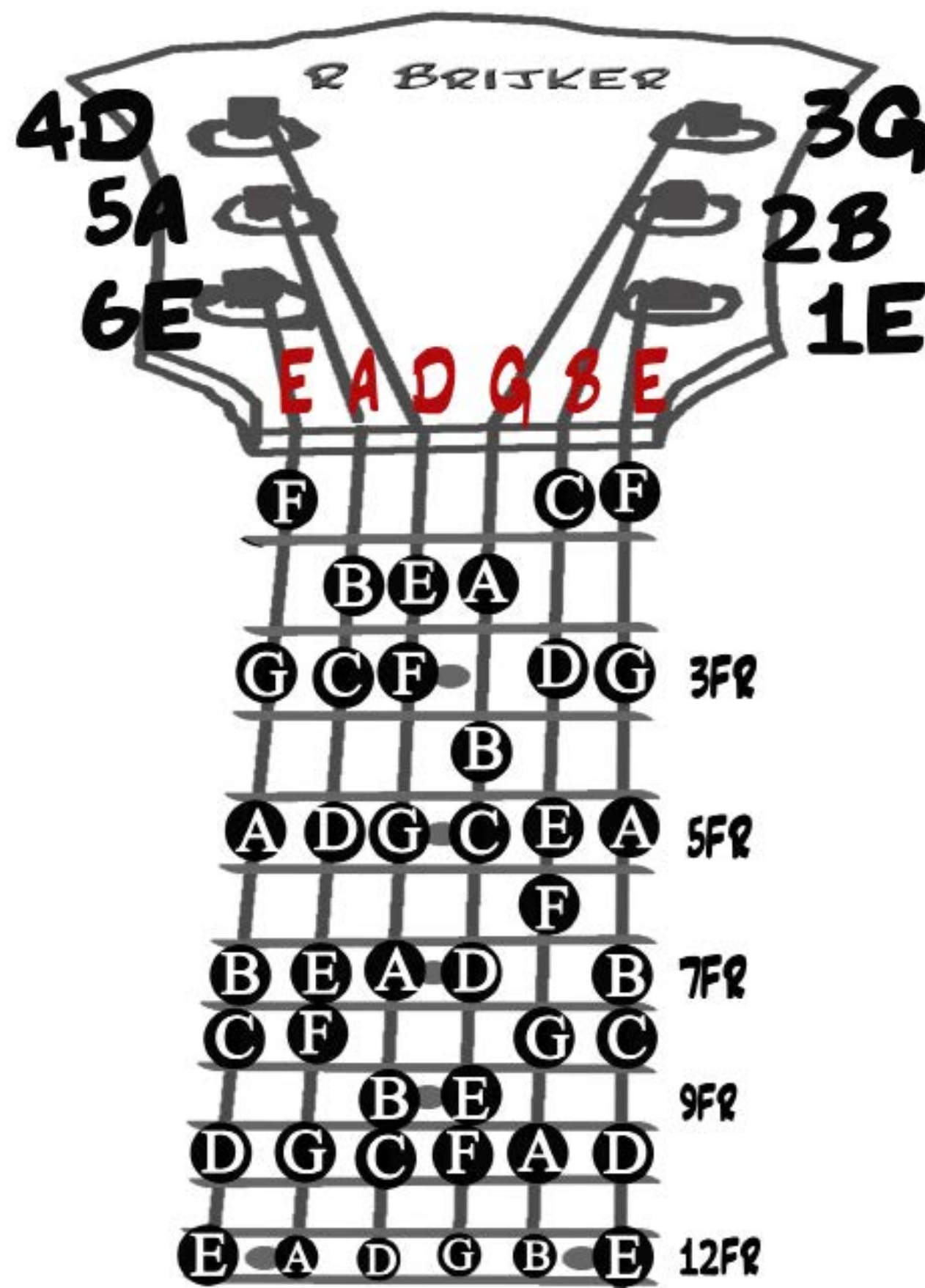
Op de piano zijn de witte toetsen de stamtonen. De zwarte toetsen zijn tonen die tussen deze stamtonen in liggen, in de afbeelding rechts zijn het dfe lege vakjes. Tussen de E-F en de B-C zit geen zwarte toets. Deze tonen liggen op de gitaar dan ook tegen elkaar aan.

Je weet:

- Hoe de open snaren heten,
- Dat het muziekalfabet van A tot G loopt en dan steeds weer overnieuw begint
- Tussen alle stamtonen een leeg vakje ligt net als de zwarte toetsen bij de piano maar niet tussen de B-C en E-F.
- B/C en E/F liggen tegen elkaar.

Nu kun je vanaf elke open snaar alle stamtonen op de hals benoemen.
Zie afbeelding hiernaast.

Alle tonen op de gitaarhals II, de afgeleide tonen

Stamtonen zijn de tonen A, B, C, D, E, F en G.

De lege vakjes (of zwarte piano toetsen) ertussen zijn **afgeleide tonen** van de stamtonen.

Deze afgeleide tonen kun je op twee manieren benoemen.
Op de lage E snaar is de toon in het eerste vakje de F, speel je deze een halve toon (één vakje) hoger dan noem je hem Fis.
We schrijven ook wel F#, een F met een kruis teken.

In het derde vakje zie je de toon G, die kun je een halve toon verlagen en noem je dan Ges.
We schrijven dan G^b, het teken noemen we een mol.

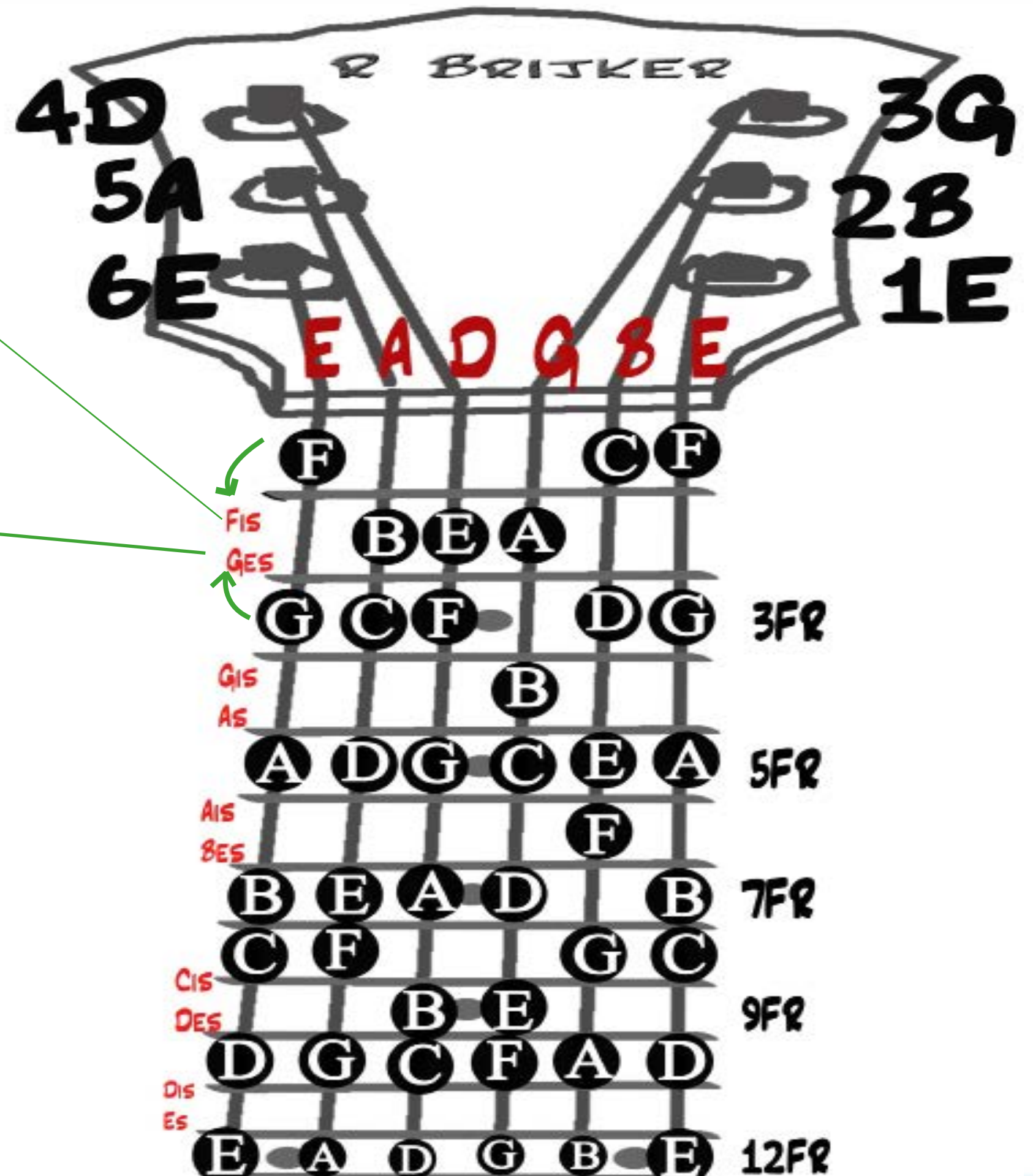
Alle lege vakjes tussen de stamtonen zijn dus te benoemen als een verhoogde of verlaagde stamtoon.

Nu kun je alle tonen op de gitaarhals benoemen.

En uiteraard weet je nu ook de zwarte toetsen op de piano!

De tonen Fis (F#) of Ges (G^b) zitten in het zelfde vakje, welke naam moet je nu gebruiken?

De richtlijn die je aan kunt houden is dat als de melodie omhoog gaat je met kruizen werkt, gaat de melodie omlaag dan gebruik je mollen, uitzonderingen daar gelaten.

Deel 2 intervallen

Een interval is de afstand tussen twee tonen, die afstand kan kort zijn als de tonen dicht bij elkaar liggen maar ook groot wanneer de twee tonen verder uit elkaar liggen. Via het muziekalfabet is het heel simpel de intervallen te benoemen, je hebt namelijk zeven letters, elke letter kun je een cijfer geven alleen gebruiken we voor die cijfer een mooie naam

Prime	-	secunde	-	terts	-	kwart	-	kwint	-	sext	-	septiem	-	octaaf
1		2		3		4		5		6		7		8
A		B		C		D		E		F		G		A

Dit werkt vanaf elke toon, wil je bijvoorbeeld weten wat de sext (6) vanaf C is?

Tel simpel tot de 6e letter (of toon), namelijk: 1 2 3 4 5 6
C-D-E-F-G-A

1 2 3 4

Het kwart (4) interval op G: G-A-B-C.

Note! Deze intervallen kun je echter groot of klein zijn, meer hierover in dit hoofdstuk.

11 - Grote en kleine secunde

12 - Mineur toonladder intervallen

13 - Majeur toonladder intervallen

14 - Open akkoorden intervallen

15 - Intervallen op de hals

16 - Intervallen met barré akkoorden

17 - Intervallen boven het octaaf

Intervallen I, de grote en kleine secunde

In de afbeelding hiernaast zie je de 7 “stam” tonen op de A snaar.
We kijken naar de intervallen tussen de opeenvolgende tonen.

Met de rode lijn zijn de afstanden die we een **hele toon** noemen, ook wel **grote secunde**. Je ziet vijf grote secundes.

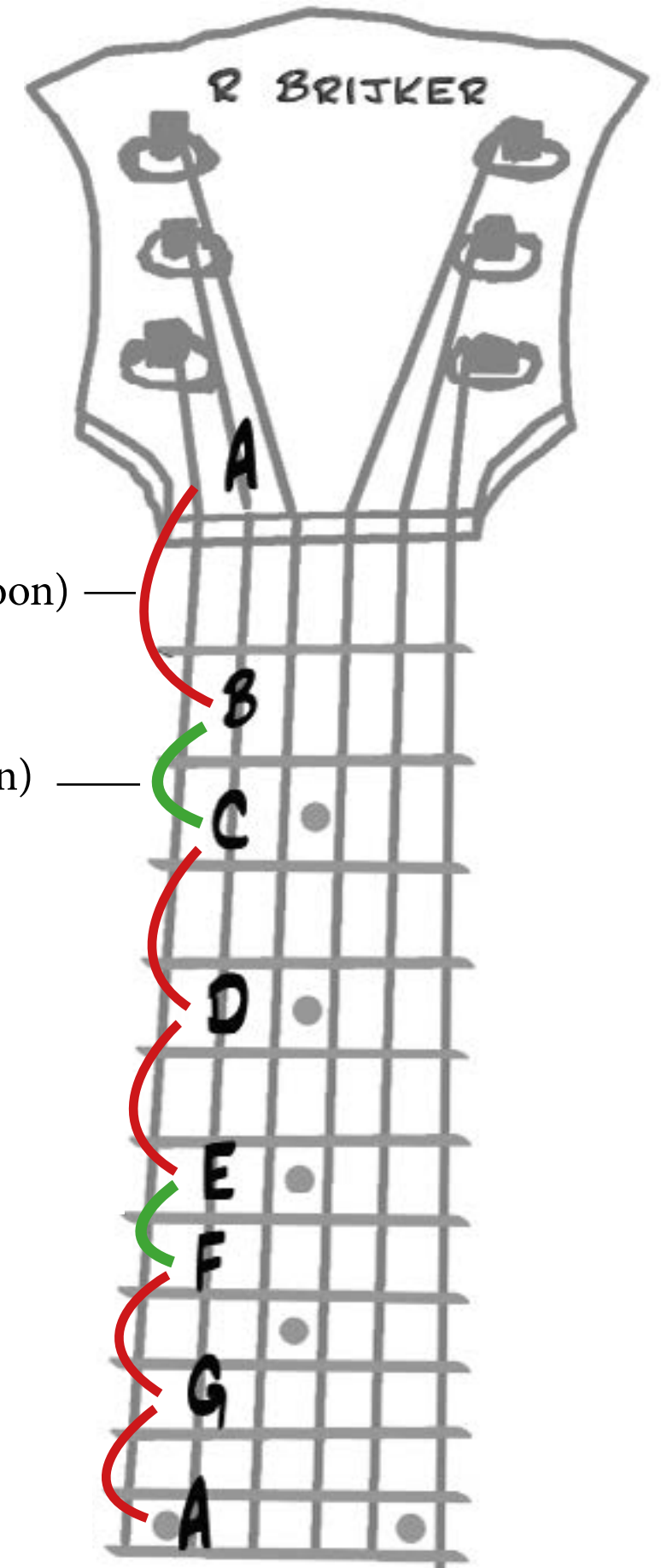
Grote secundes zijn dus :

- van A naar B,
- van C naar D,
- van D naar E,
- van F naar G en
- van G naar A.

De afstand van B naar C en van E naar F is een **halve toon**, _____ we noemen dat een **kleine secunde**.

Onthoud: het muzikalfabet is dus opgebouwd met grote en kleine secundes.

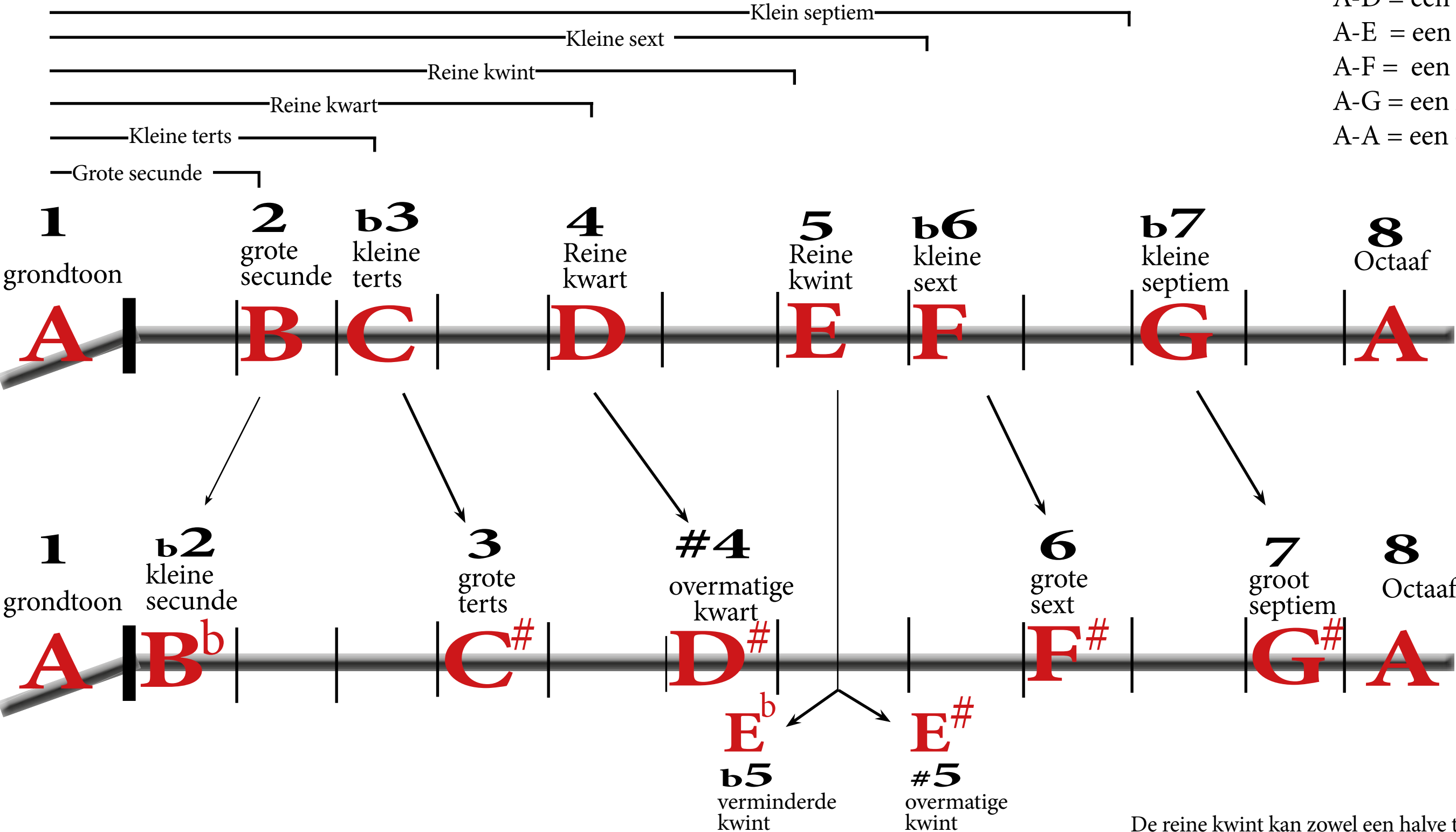
Deze reeks tonen achter elkaar noemen we ook wel een toonladder.
Deze toonladder heeft vijf grote secundes en twee kleine, tel ze maar na.

Intervallen op de gitaar II: Een toonladder en zijn intervallen

We kijken nu naar de intervallen vanaf de grondtoon A naar de andere tonen.
Die wordt steeds groter en elke afstand/interval heeft zijn eigen naam.

- A-C = een kleine terts
- A-D = een reine kwart
- A-E = een reine kwint
- A-F = een kleine sext
- A-G = een klein septiem
- A-A = een octaaf

De reine kwint kan zowel een halve toon verhoogd of verlaagd worden.
Verhoogd noem je hem overmatig.
Verlaagd noem je hem verminderd.

Intervallen op de gitaar III: de majeur toonladder en zijn intervallen

De mineur toonladder heeft veel kleine intervallen zoals de terts, de sext en het septiem.

Een toonladder met allemaal grote en reine intervallen is bijvoorbeeld de toonladder van C. In de afbeelding zie je hem van grondtoon tot octaaf.

Deze toonladder heeft een grote terts en is daardoor majeur.

Door de grote intervallen heeft deze C majeur toonladder een andere klank.

Samengevat:

1. Een interval is het verschil in afstand tussen twee tonen.
2. Een toonladder is een opeenstapeling van intervallen vanaf de grondtoon tot zijn octaaf (in de voorbeelden 5 grote en 2 kleine secundes).
3. Intervallen binnen een octaaf kunnen zijn:

Groot of klein:

- secunde (2 of b2)
- terts (3 of b3)
- sext (6 of b6)
- septiem (7 of b7)

Rein of overmatig:

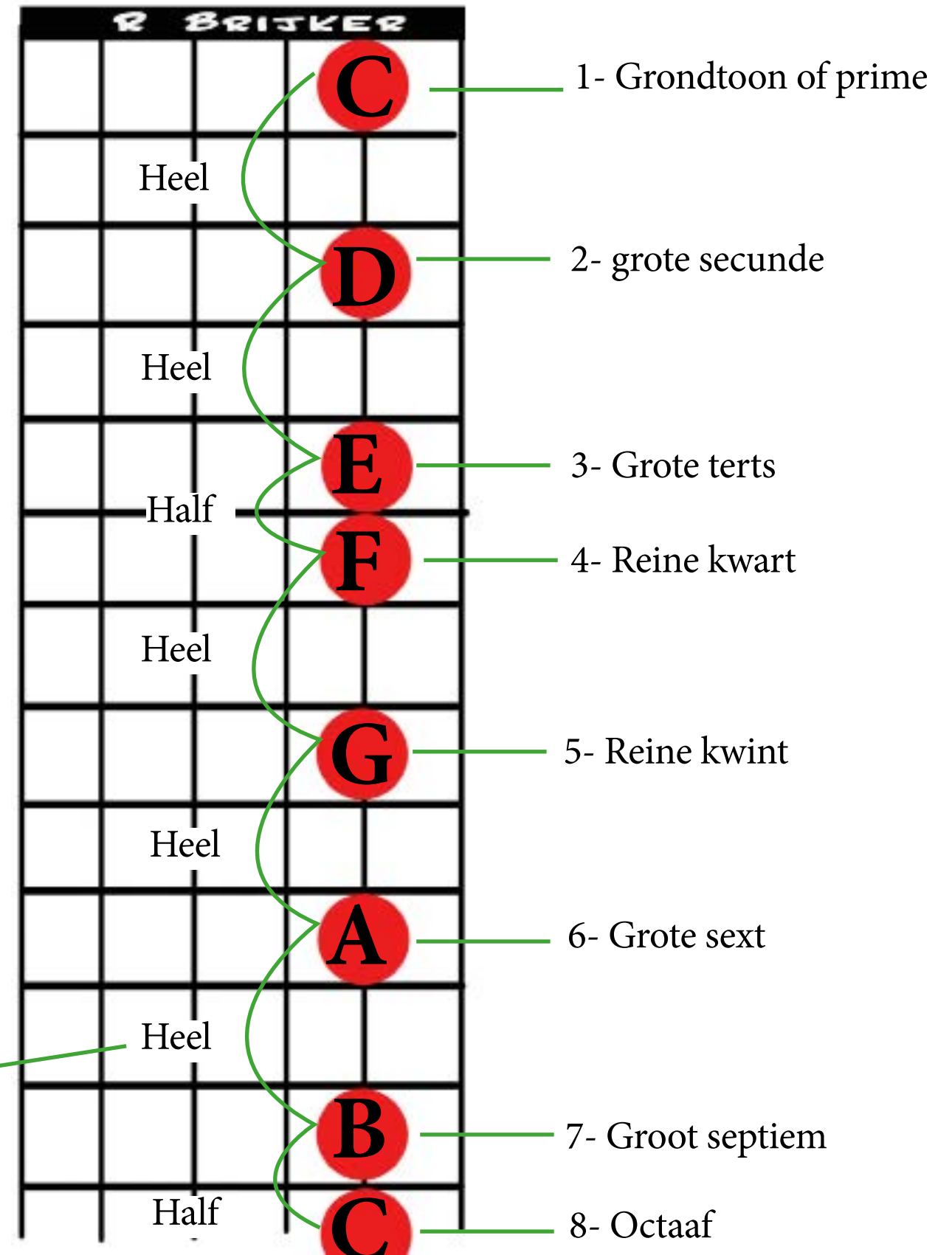
- de kwart (4 of #4)

Rein, overmatig of verminderd:

- de kwint (5, b5 of #5)

4. De indeling met intervallen bepaalt de klank van de ladder.

Deze majeur toonladder is net als de vorige mineurladder opgebouwd met 5 grote en 2 kleine secundes. Heel is een grote, half een kleine secunde

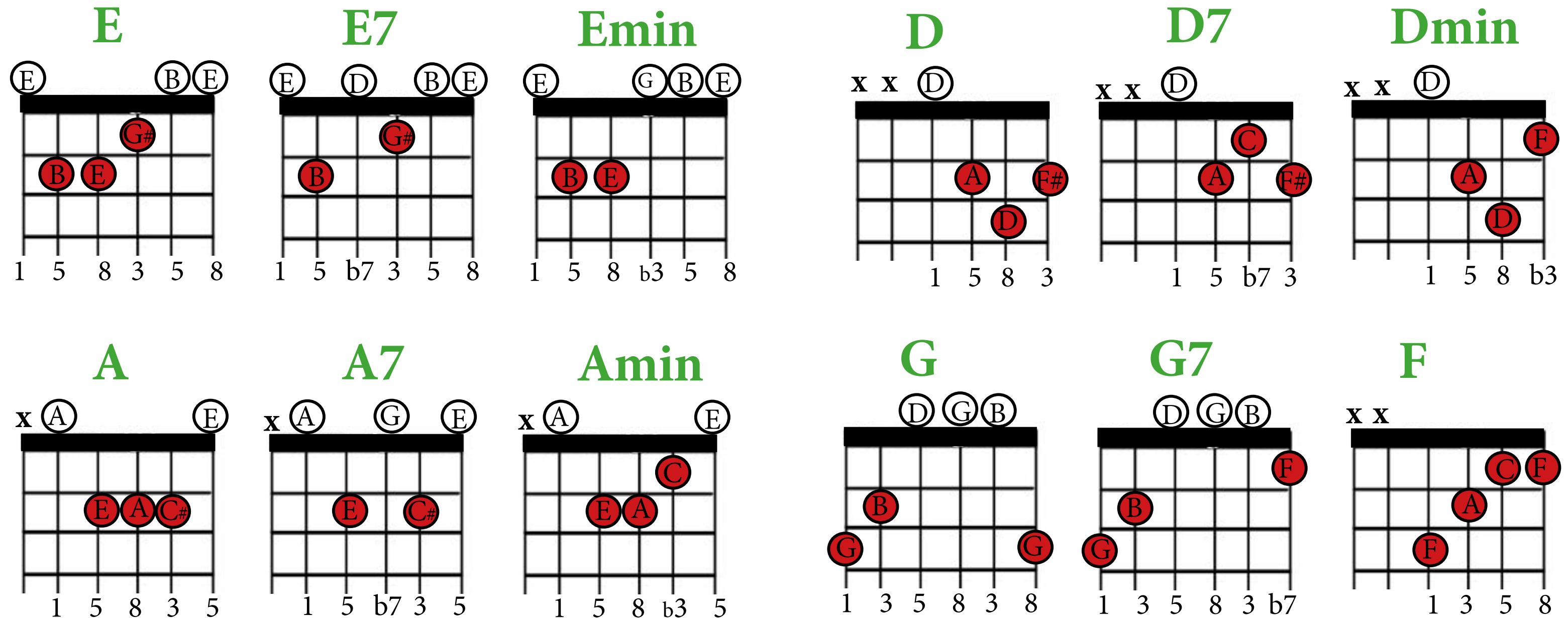

Intervallen op de gitaar IV, Open akkoorden en intervallen

Je weet nu hoe alle intervallen heten, dat ze groot of klein kunnen zijn en rein, verminderd en overmatig.

We kijken nu hoe we deze intervallen kunnen terug vinden in de open akkoorden, je speelt immers verschillende tonen als je een akkoord aanslaat.

In de akkoord afbeelding zie je welke tonen je speelt en onder het diagram welke intervallen dit zijn ten opzichte van de grondtoon van het akkoord.

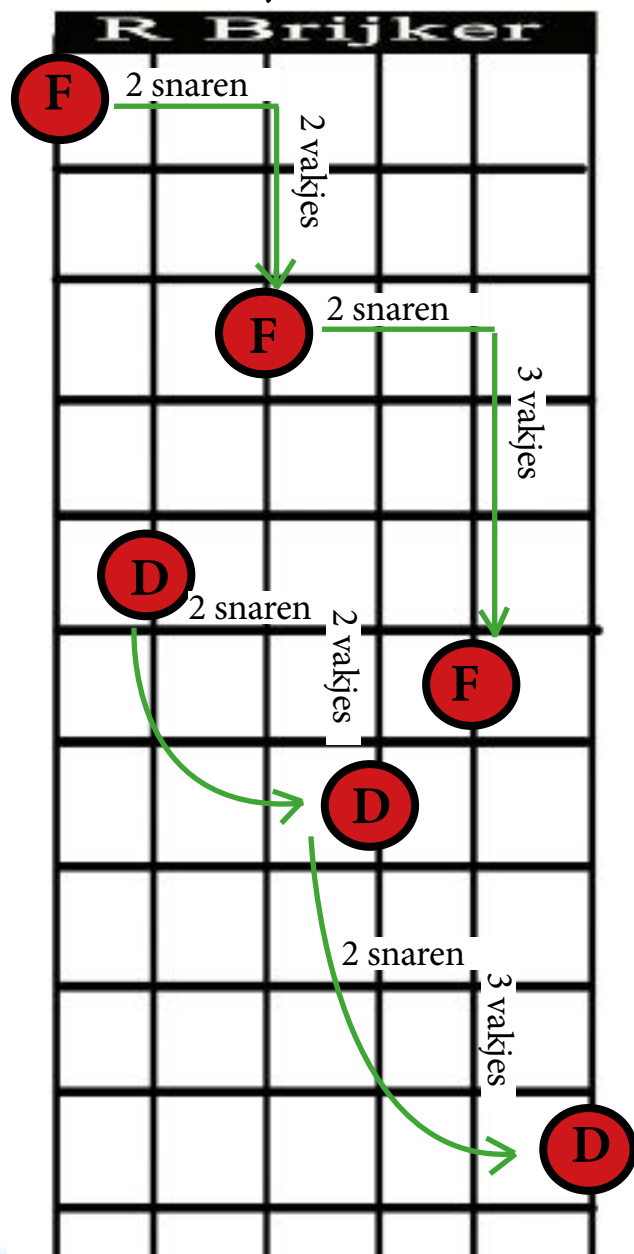
Intervallen op de gitaar V, vanaf het octaaf en de kwint over de hele hals

Op de vorige bladzijden heb ik de intervallen als onderdeel van een toonladder laten zien. Vanaf het octaaf en de kwint kun je vrij eenvoudig deze intervallen over de hele gitaarhals spelen, het geeft je goede halskennis. In de afbeeldingen zie je hoe dit werkt. Let op dat de open snaren in kwarten zijn gestemd behalve de G-B

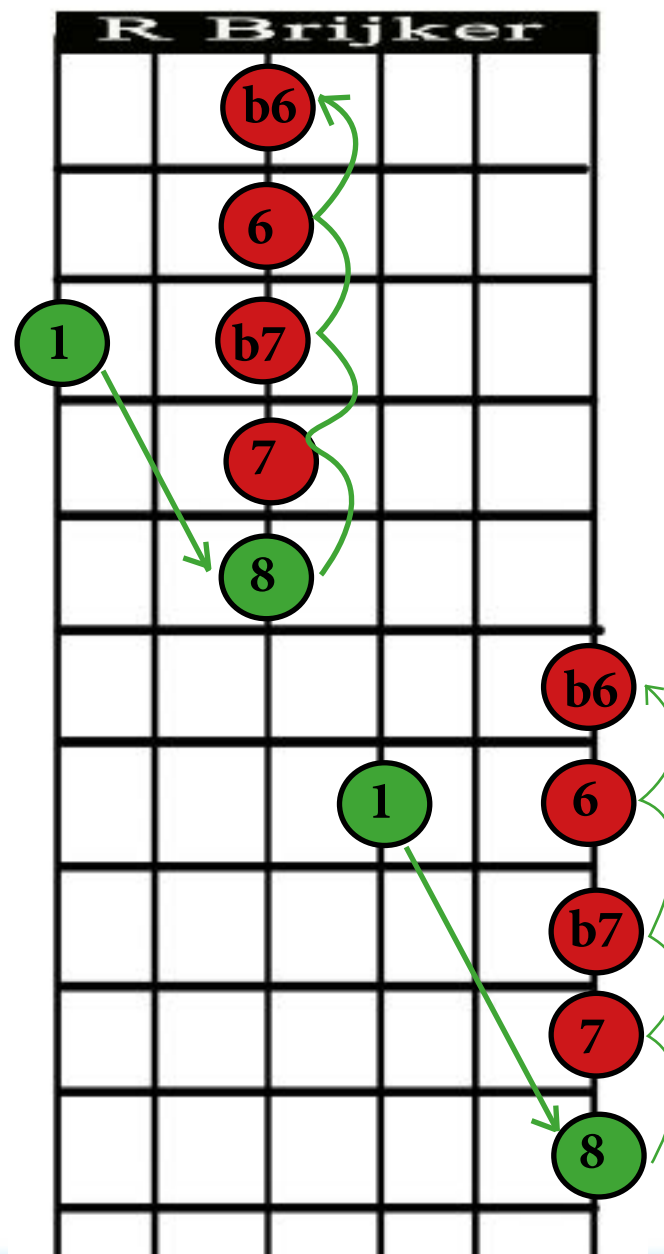
snaar, die met een grote terts verschil is gestemd.

Om die reden verschillen de octaven vanaf de E en A snaar twee vakjes naar een hoger octaaf. Vanaf de D en G snaar drie vakjes naar het hoger octaaf.

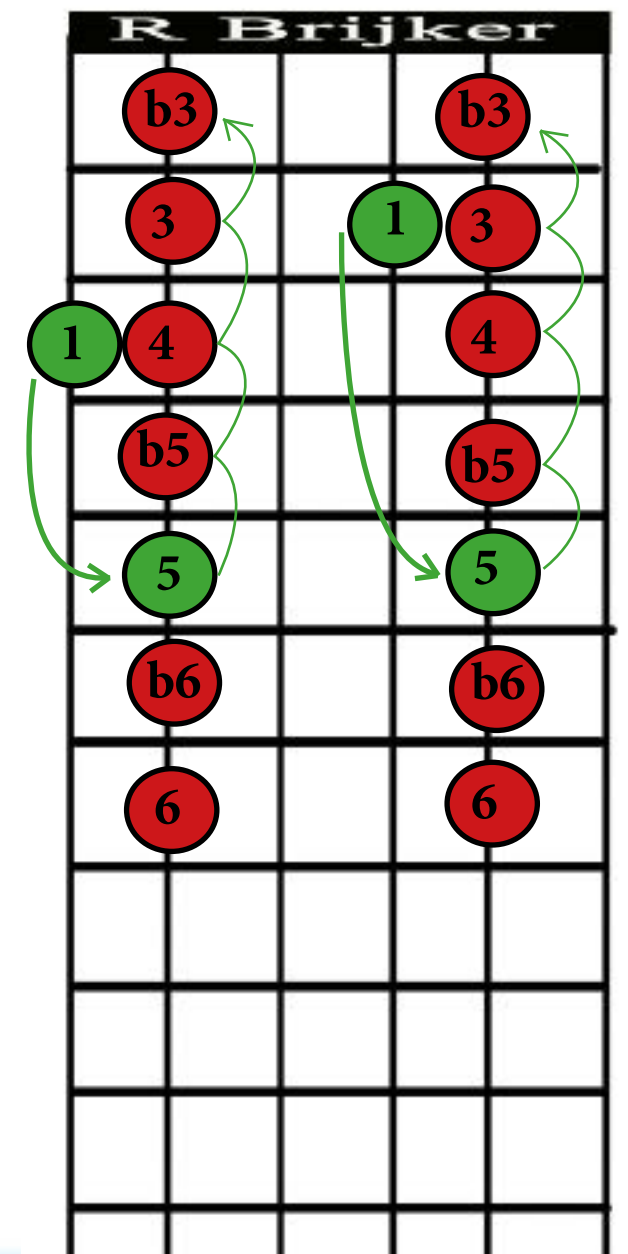
In de afbeelding hieronder zie je hoe je de octaven op de gitaar kunt vinden (bijv. de F en D).

Vanuit deze octaven kun je makkelijk de septiem en sext intervallen vinden.

Vanaf de kwint kun je afdalen naar de kwart en de terts (of omhoog naar de sext)

Intervallen op de gitaar VI, intervallen met akkoorden

Vanuit de barré akkoorden kun je ook eenvoudig de intervallen vinden. Het is sowieso goed van elk akkoord je weten uit welke intervallen het bestaat en waar ze in het akkoord liggen. Voor kennis over akkoorden zie de uitleg akkoordenleer.

In de afbeelding hieronder zie je de twee meeste gebruikte barré akkoorden met hun intervallen, het zijn de open E en A grepen in barré.

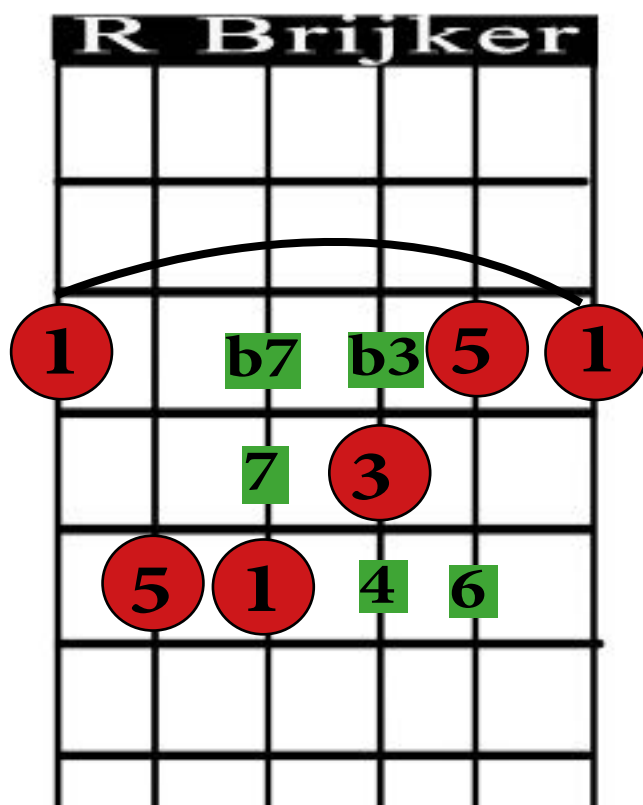
Door te weten waar de intervallen van deze akkoorden liggen kun je ze eenvoudig zelf veranderen naar mineur, 4 of 7 akkoorden enz.

Als voorbeeld hier het G akkoord.

Het bestaat uit:

- de grondtoon (1),
- een kwint (5)
- een grote terts (3).

Door deze intervallen aan te passen (om te ruilen) kun je simpel andere akkoorden maken, denk aan akkoorden met een groot of klein septiem of akkoorden met een sext of de kwart erin.

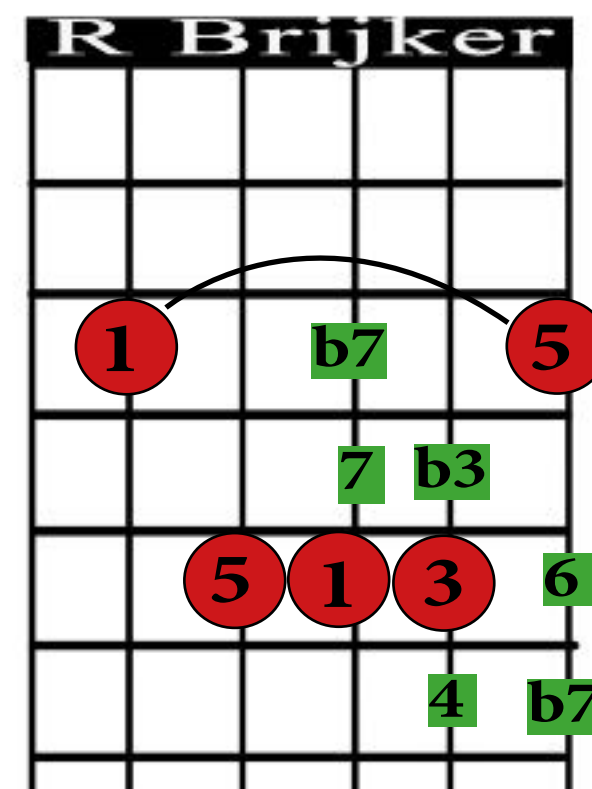

Hetzelfde zie je bij het C akkoord hier in de afbeelding rechts.

Ook dit akkoord bestaat uit:

- een grondtoon (1),
- een grote terts (3) en
- een kwint (5).

Maak er maar een mineur akkoord van (b3) , of een 4 akkoord.

Voor een overzicht van alle barré akkoorden zie *Barré akkoorden*.

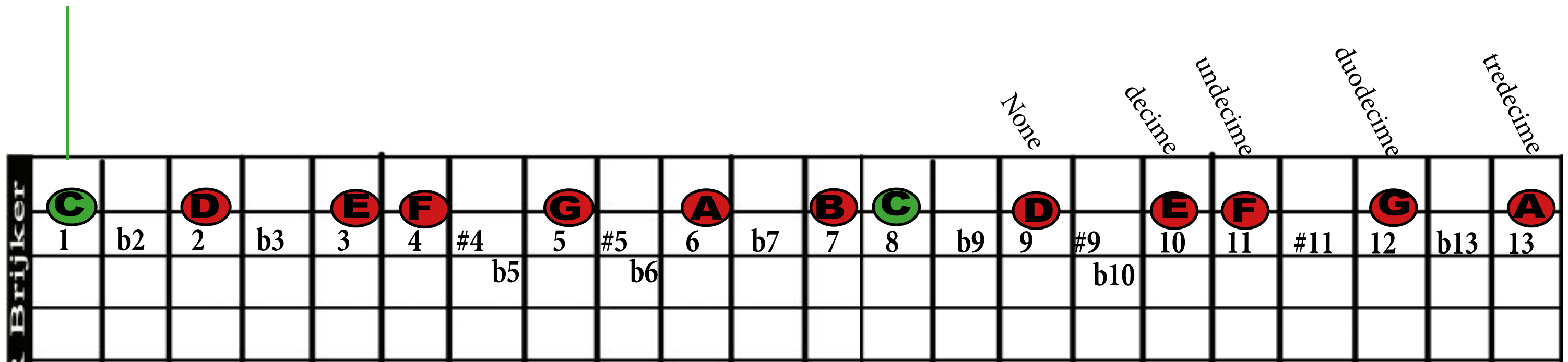
Intervallen op de gitaar VII, intervallen boven het octaaf

Tot nu toe hebben we alle intervallen tussen de grondtoon en zijn octaaf benoemd, dit waren de

- Kleine en grote secunde (b2 - 2)
- Kleine en grote terts (b3 - 3)
- Reine en overmatige kwart (4 - #4)
- Verminderde, reine en overmatige kwint (b5 - 5 - #5)
- Kleine en grote sext (b6 - 6)
- Klein septiem en groot septiem (b7 - 7)
- Octaaf

Er zijn ook intervallen groter dan het octaaf. In het voorbeeld hieronder zie je de toonladder van C tot bijna twee octaven.

Eigenlijk is het simpel, je telt na het octaaf 8 gewoon door met de cijfers 9 - 10 - 11 enz.

Zoals je ziet hebben de secunde en de none dezelfde letter, net als de terts en het decime, de 4 en de 11 enz.

Wanneer noem je een interval nu een secunde (2) en wanneer een none (9)? Uiteraard wordt dit bepaald door de afstand, onder of boven het octaaf van de toon. Meer hierover lees je in het deel akkoordenleer.

Deel 3 - notatie

Alles over;

- De notenbalk,
- Mollen en kruizen,
- Rusttekens,
- De overbinding en een stip achter een noot.
- Ritme
- Tabulatuur en notenbalk.

19 - De notenbalk

20 - Alle noten op de balk

21 - Tabulatuur

22 - Kruizen en mollen

23 - Maatsoort

24 - Alle ritmes

25 - Ritmes op de notenbalk

26 - Verbindingsboog, de stip

27 - Rusttekens

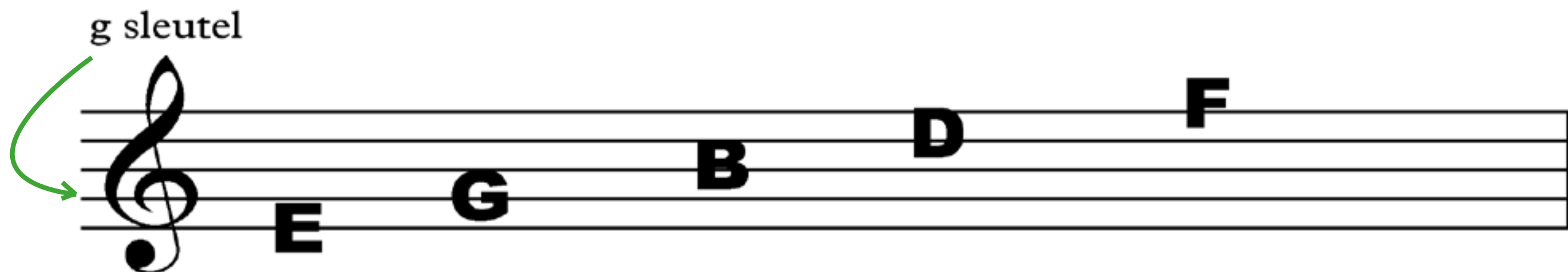

De notenbalk

Alle stamtonen en afgeleide tonen kun je opschrijven op de *notenbalk* en de *tabulatuurbalk*. Muzieknotatie is een manier waarop je kunt communiceren, ook songboeken gebruiken muzieknotatie.

We beginnen met de notenbalk, deze heeft vijf lijnen, elke lijn staat voor een letter.

Aan het begin van de balk schrijf je de G-sleutel, het begin van de krul geeft de G lijn aan.

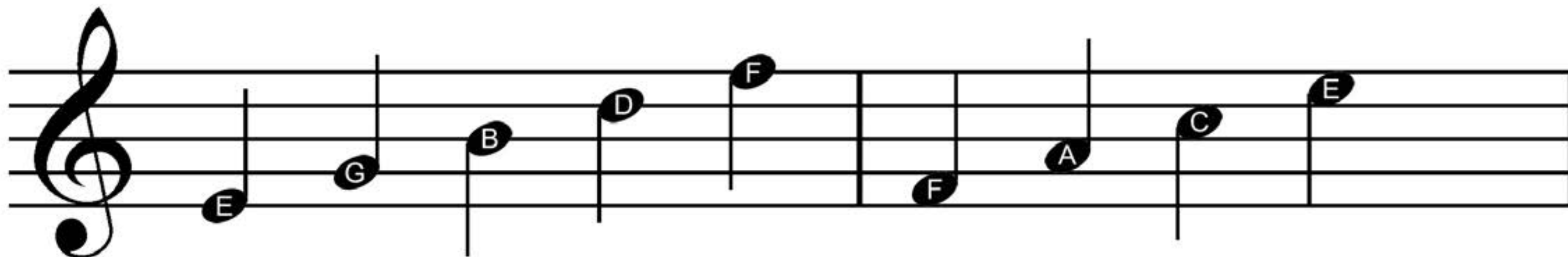

Een hulpmiddel om deze letters en lijnen te onthouden kan zijn: **E**en **G**ekke **B**oer **D**ie **F**iets

Op deze lijnen kun je noten schrijven, zwarte of witte bolletjes met of zonder stokken eraan (later meer hierover).

Ook tussen de lijnen kun je noten schrijven, de plek waar de noot is opgeschreven staat dus voor een letter. Deze letter speel je op je gitaar als een toon van een bepaald vakje dat je indrukt.

In de afbeelding hieronder zie je de noten op en tussen de lijnen, de noten tussen de lijnen kun je onthouden als het woord FACE.

Overzicht van alle noten op de balk

Je kunt meer noten op de notenbalk schrijven, namelijk ook er boven of eronder en daarvoor gebruiken we hulplijnen.

In de afbeelding hieronder zie je de noten die je op de gitaar kunt tegenkomen. De eerste noot is de laagste op gitaar, de lage E snaar. Eronder staat waar je deze noten per snaar in de eerste drie vakjes kunt spelen (dit kan ook elders op de hals maar dat komt later).

De notenbalk wordt in blokjes verdeeld, zo'n blokje heet een maat en heeft een vast aantal tellen. Hoeveel tellen schrijft men in het begin van de notenbalk en noemen we maatsoort.

The diagram illustrates the relationship between a guitar fretboard and a musical staff. The fretboard is shown with six strings, each labeled with its name: Lage E snaar (Low E), A snaar, D snaar, G snaar, B snaar, and Hoge E snaar (High E). Notes are placed on the fretboard at various frets, corresponding to the notes on the musical staff. The musical staff is divided into measures by vertical lines (Maatstreep). The first measure is labeled 'Maatsoort' (Measure type) and contains a '4' indicating the time signature. A green bracket above the staff indicates 'één maat' (one measure). The notes on the staff are labeled with their corresponding letter names: E, F, G, A, B, C, D, E, F, G, A, B, C, D, E, F, G, A, B, C. The notes are organized into three groups of three, corresponding to the first three frets of each string.

De notenbalk en tabulatuurbalk

De tabulatuurbalk heeft zes lijnen, elke lijn is een snaar. De “lage” lijn is je lage E snaar, de “hoogste lijn” je “hoge” E snaar. Op de snaar (lijn) schrijf je welk vakje ingedrukt moet worden, het is heel simpel en makkelijk toe te passen. De tabulatuurbalk:

In de afbeelding hieronder zie je nogmaals alle noten op de notenbalk en nu in tabulatuur eronder waar je deze kunt spelen. Deze manier van opschrijven met twee balken kom je vaak in gitaarboeken tegen

The image shows a musical staff with a treble clef and a guitar tablature staff below it. The musical staff contains a scale of notes from E4 to C5. The guitar tablature staff shows the fret numbers for each note: E4 (0), F4 (1), G4 (3), A4 (0), B4 (2), C5 (3), D5 (0), E5 (2), F5 (3), G5 (0), A5 (1), B5 (3), C6 (5), D6 (7), E6 (8).

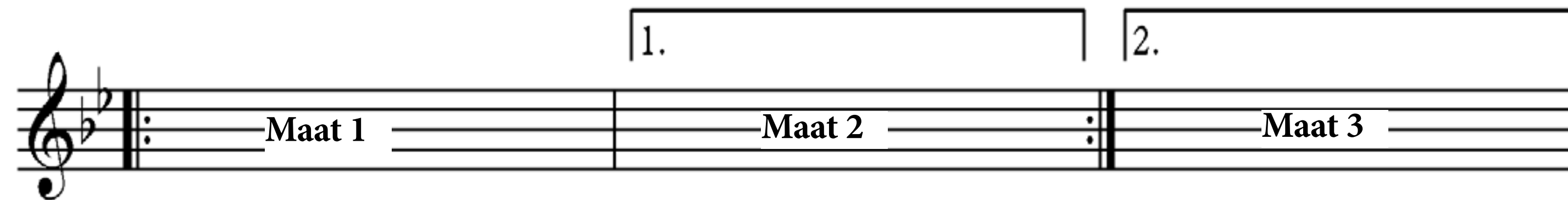
Voortekens, kruizen, mollen en het herstellingsteken

In de notenbalk hieronder staat de volgende informatie in het voorteken: de G sleutel, dat het een vierkwartsmaat is en de drie kruizen die zeggen dat elke F, C en G in dit stuk verhoogd moeten worden naar een Fis, Cis en Gis.

Het herstellingsteken geeft aan dat alleen in deze maat de Cis en Fis weer als C en F gespeeld moet worden, echter alleen op die hoogte! Voor een lagere of hogere C en F geldt dit niet.

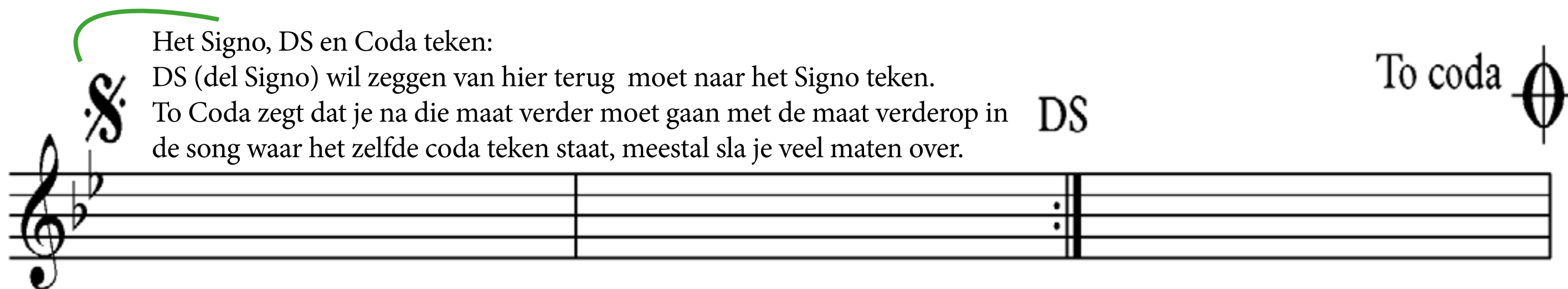
Deze aanduiding kan je tegen komen in een song: het 1. en 2. teken. In dit geval speel je eerst de 1e en 2e maat, het herhalingsteken geeft aan dat je weer terug moet naar het begin, vervolgens speel je de 1e maat sla je maat 2 over en ga je verder met 3e maat waar het /2 teken bij staat.

Het Signo, DS en Coda teken:

DS (del Signo) wil zeggen van hier terug moet naar het Signo teken.

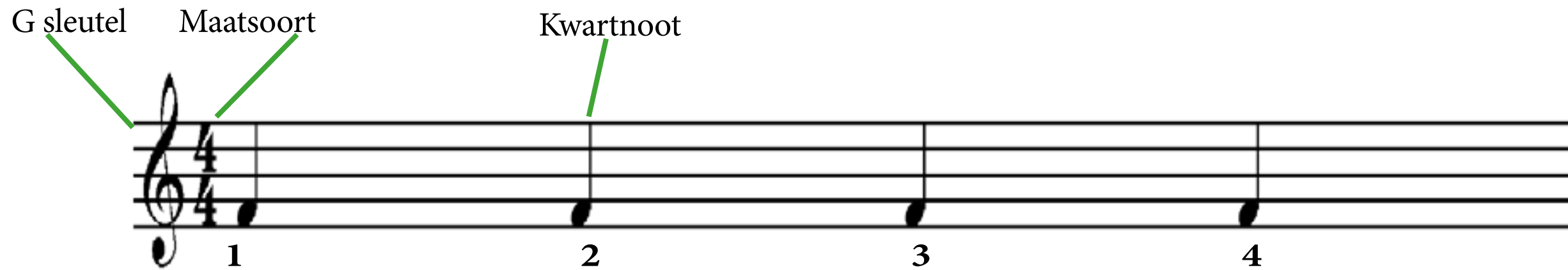
To Coda zegt dat je na die maat verder moet gaan met de maat verderop in de song waar het zelfde coda teken staat, meestal sla je veel maten over.

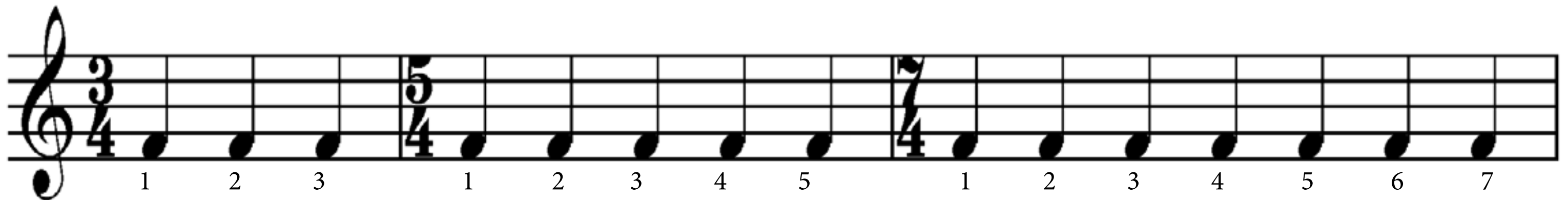
Ritme 1, maatsoorten en kwartnoten

De notenbalk is dus in maten verdeeld, elke maat heeft meestal een vast aantal tellen. Hoeveel tellen elke maat heeft staat aan het begin van de balk, we noemen het ***de maatsoort***.

In het voorbeeld hieronder staan vier noten in de maat. Het zijn kwartnoten, een zwart rondje met een stok eraan. De maatsoort in het begin (4/4) zegt dan ook dat er vier kwartnoten in de maat geteld moeten worden.

Er zijn ook andere maatsoorten, bijvoorbeeld met drie of vijf kwarten maar ook met achtsten (die leer je later)

Het bovenste cijfer geeft dus aan hoeveel tellen de maat heeft, het onderste cijfer wat voor soort tellen (meestal kwarten of achtsten). Meer over het ritme van de noten leer je op de volgende bladzijde.

Ritme 2, kwartnoten en andere ritmes

Ritme gaat eigenlijk over tijd, hoelang je de noot moet laten klinken als je hem speelt. Dit geeft men aan met de vorm van de noot, een zwart of wit bolletje, met of zonder stok eraan en andere vormen.

Hiernaast zie je de meest voorkomende ritmes.

Tempo en maatsoort

Maar hoe lang klinkt dan zo'n noot?

Om dat te weten moet je weten op welke tempo je een song moet spelen.

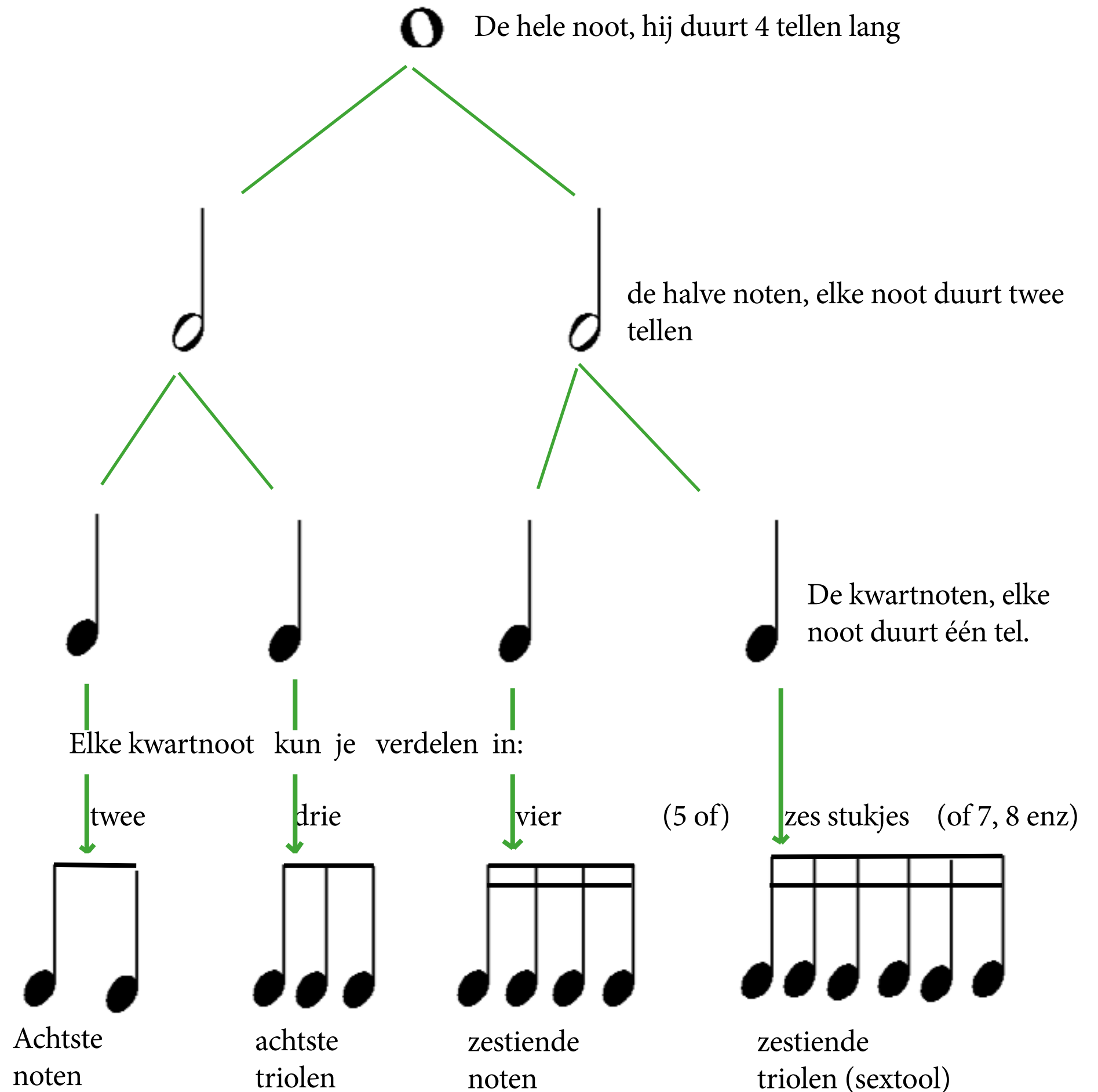
Je kent vast wel een voorbeeld van een live optreden waarbij de drummer hard met zijn stokken aftelt en dat na zijn tikken de band begint te spelen.

De drummer geeft dus het tempo aan (hoe snel de song gespeeld moet worden) maar ook de maatsoort.

Heeft de song een vierkwartsmaat dan tikt hij vier keer in het juiste tempo, bij een driekwartsmaat zal hij drie tikken geven.

Elke tik is dan een kwartnoot (of achtste als het een achtste maatsoort is).

Een goede drummer zorgt er vervolgens voordat de hele song in het juiste tempo gespeeld wordt

Ritme 3, ritmes op de notenbalk

Hoe de ritmes op de notenbalk eruit zien zie je hieronder. Hoe meer ritmes in de maat hoe sneller ze gespeeld moeten worden met een vast tempo.

The image displays five musical staves, each illustrating a different rhythmic pattern. The first staff is in 4/4 time and shows: a whole note (labeled 'Hele noot'), two half notes (labeled 'Halve noten'), and four quarter notes (labeled 'Kwart noten'). The second staff shows: eighth notes (labeled 'Achtste noten'), eighth-note triplets (labeled 'Achtste triolen' with a '3' above each group), and sixteenth-note triplets (labeled 'Zestiende noten' with a '3' above each group). The third staff shows: quintuplets (labeled 'Quintool' with a '5' above each group) and sextuplets (labeled 'Sextool' with a '6' above each group). The fourth staff shows septuplets (labeled 'Septool' with a '7' above each group). The fifth staff shows 32nd notes (labeled '32e noten').

Ritme 4, De verbindings boog en de stip achter een noot

De verbindingsboog verbindt twee noten met elkaar, de eerste noot klinkt door in de tweede en klinkt daardoor dus langer (de tweede sla je op je gitaar ook niet aan). In het voorbeeld hieronder is tel vier verbonden met tel één, tel vier klinkt dus langer (klinkt als een halve noot). In de laatste maat klinkt de achtste op tel 3e door in tel 4 (en klinkt dus als een kwartnoot).

Nog een voorbeeld.

De halve noot in de eerste maat klinkt nu drie tellen. De tweede tel in de 2e maat klinkt een achtste langer.

Een stip achter een noot geeft aan dat die noot de helft van zijn waarde langer moet klinken. In het voorbeeld hieronder zie je de stip achter enkele noten. Vergelijk deze balk eens met de balk hierboven, staat er niet hetzelfde?

Ritme 5, De rusttekens

Het laatste stukje over ritme maar nu ritmes die je juist niet moet laten horen, de rusttekens.

Een rust teken zegt dat je op die plek niets moet laten horen maar er wordt wel met een vast teken aangegeven hoelang de rust moet klinken. Hieronder zie je de meest voorkomende rusttekens staan.

Vier tellen rust
Deze hang altijd onder de
d-lijn van de balk

Vier tellen rust
Deze ligt op b-lijn van de balk

Kwart tel rust

Achtste rust

Zestiende rust

Een voorbeeld:

kwart rust achtste rust 16e rust 2 tellen rust 1 tel rust

Achter een rustteken kan ook een stip geschreven worden zodat deze de helft van zijn waarde langer wordt.

Deel 4- Toonladders

Een toonladder is een vaste reeks van intervallen tussen grondtoon en octaaf.

Er zijn veel verschillende soorten, zo zijn er toonladders met vijf tonen, zes tonen, zeven tonen en meer.

De meest voorkomende toonladders worden hier behandeld en middels voorbeelden aangegeven hoe je deze met meerdere posities op de hals kunt spelen.

Hiervoor gebruik ik vijf posities: alsof je de hals in vijf stukjes knipt, in elk stukje kun je een positie van de toonladder spelen en als je deze weer aan elkaar plakt kun je ze zo over de hele hals met elkaar verbinden.

Waar je maar wilt soleren dus met die ene toonladder.

29 - De pentatonische

30 - De pentatonische majeur

31 - De pentatonische mineur

32 - De hele toons toonladder

33 - De kerk toonladders

34 - Ionisch - Lydisch - Mixolydisch

35 - Dorisch, Frygisch, Aolisch, Lokrisch

36 /37 - Melodisch en Harmonisch

38 - Octatonisch

39 - Chromatische toonladder

Toonladders 1 - Vijf tonen, de pentatonische toonladders, indeling en intervallen

We beginnen met de toonladders met vijf tonen, de **pentatonische toonladder**.

Der majeur pentatonische heeft een andere indeling dan de mineur pentatonische.

Beide ladders zijn opgebouwd met drie hele secundes en twee kleine terts intervallen.

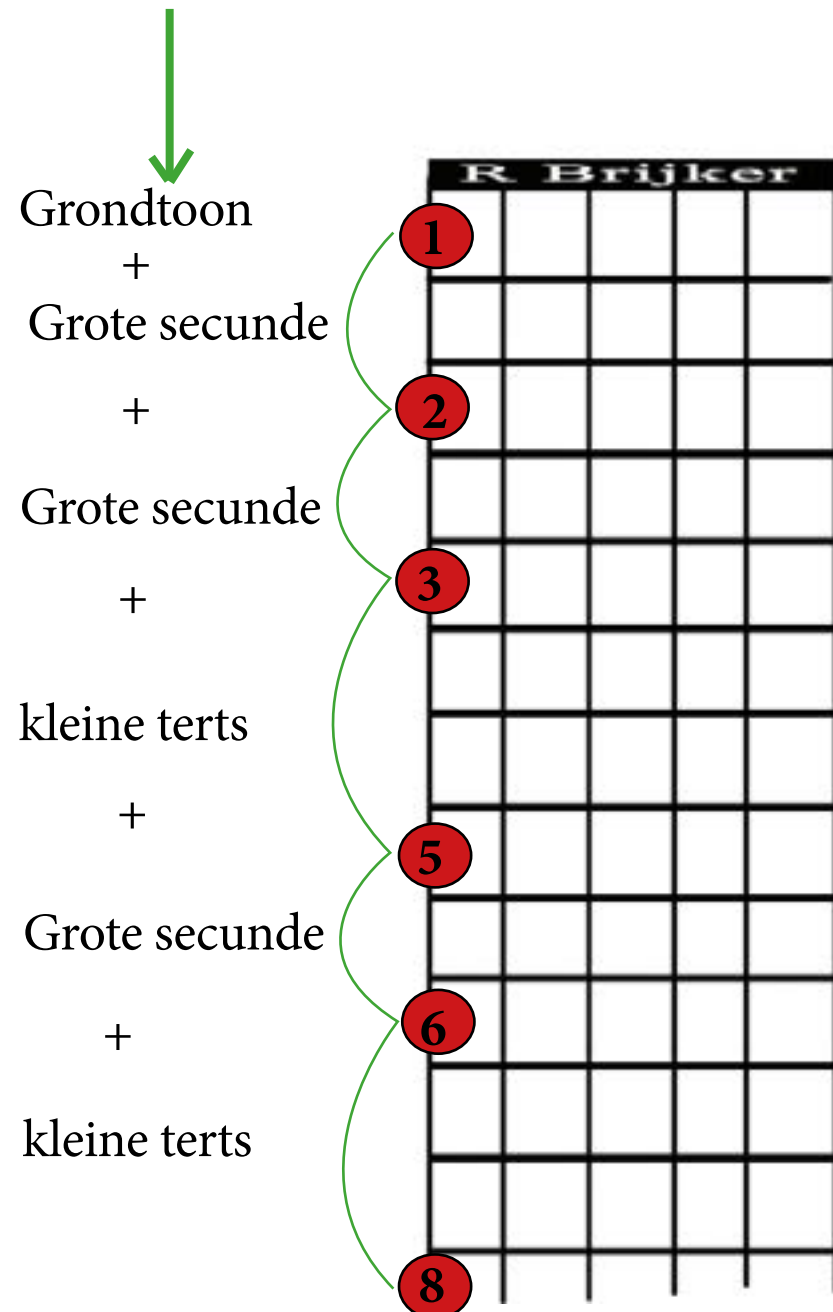
Er zijn meer pentatonische ladders maar in popmuziek zijn dit de meest gebruikte:

De majeur pentatonische.

Deze is vanaf de grondtoon als volgt ingedeeld:

Hij heeft de volgende intervallen:

- 1 *grondtoon*,
- 2 *grote secunde*,
- 3 *grote terts*,
- 5 *reine kwint en*
- 6 *grote sext*

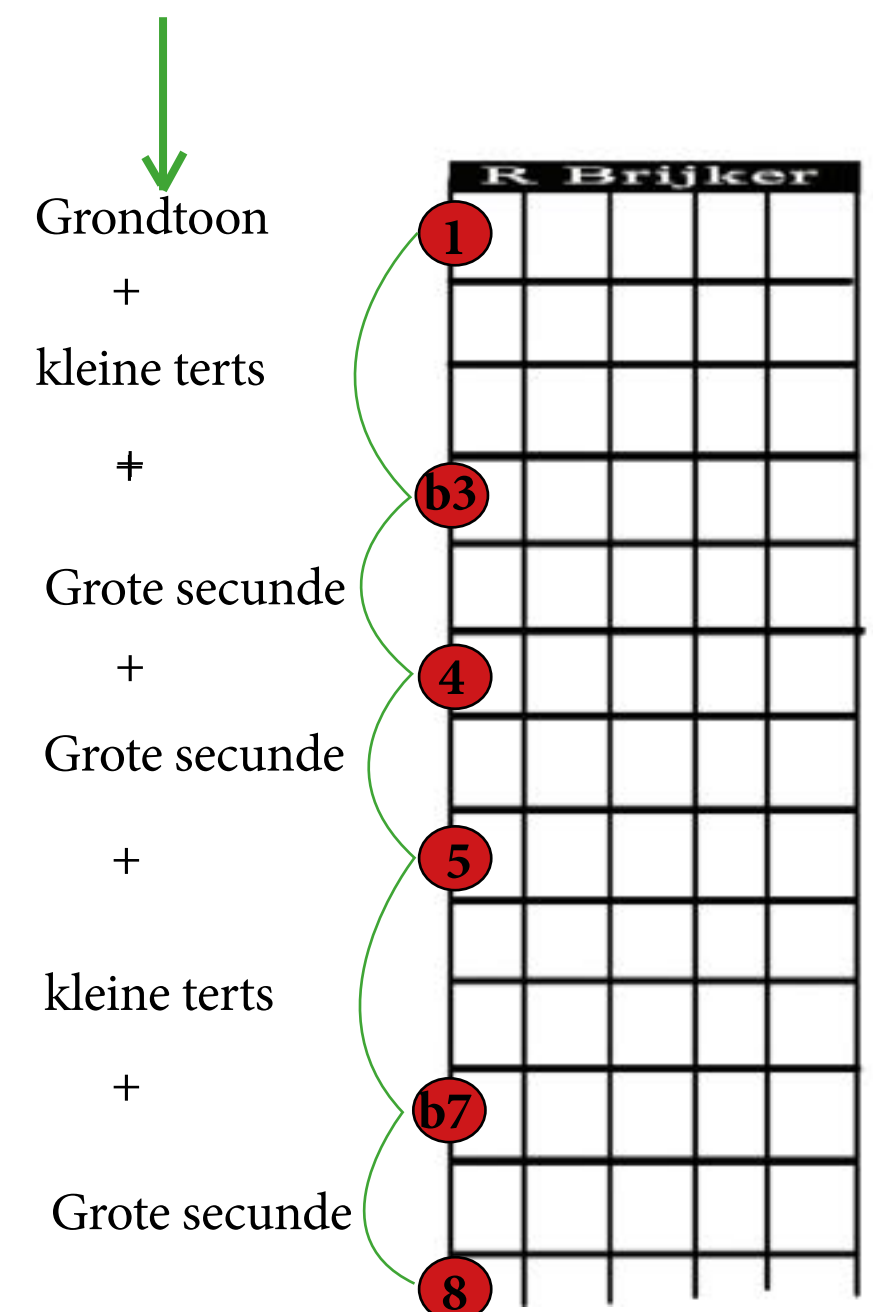

De mineur pentatonische.

De indeling van de mineur pentastonische:

Hij heeft de volgende intervallen:

- 1 *grondtoon*,
- *b3 kleine terts*,
- 4 *kwart*,
- 5 *kwint en*
- *b7 klein septiem*

Toonladders 2 - pentatonische toonladders over de hele gitaarhals - majeur

Een overzicht hoe je de majeur pentatonische met vijf posities over de hele hals kunt spelen . De plek op de hals waar je de ladder start daar noem je hem naar, bijvoorbeeld F majeur pentatonisch of G enz. Dit zijn de groene stippen, de grondtonen.

De majeur pentatonische toonladder is van grondtoon tot octaaf:

Grondtoon Grote secunde Grote terts Reine kwint Grote sext Octaaf

1

+ grote secunde

2

+ grote secunde

3

+ kleine terts

5

+ grote secunde

6

+ kleine terts

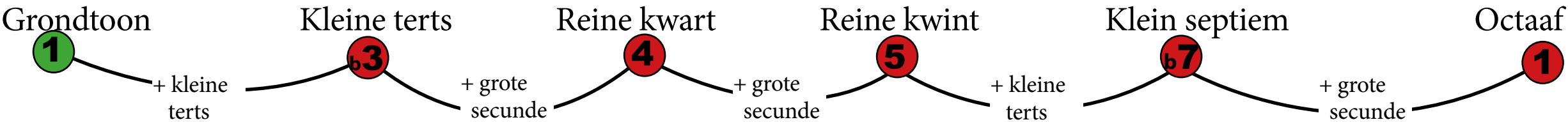
1

Als voorbeeld hier in TAB 5 posities voor de A majeur pentatonische:

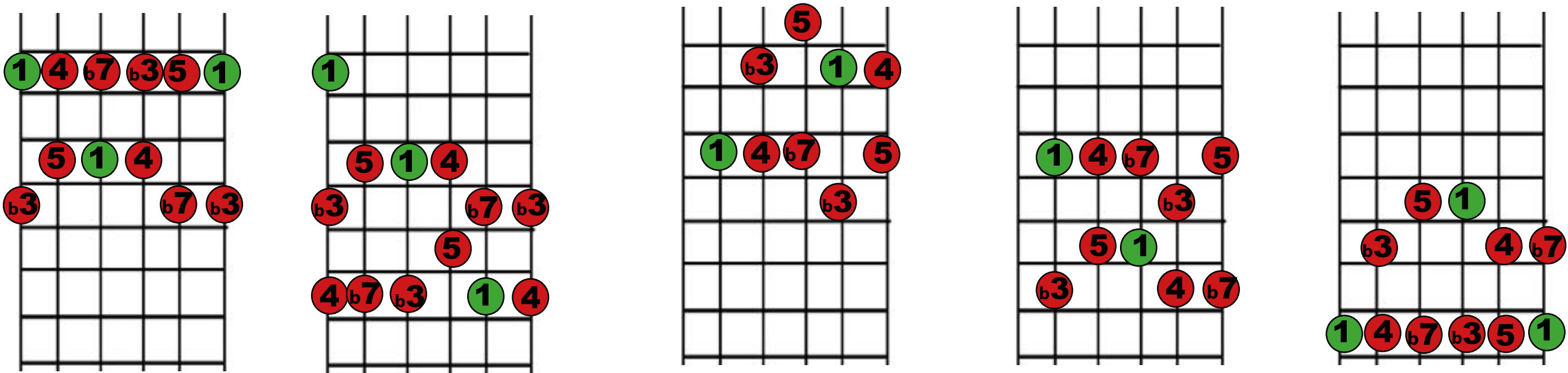

Toonladders 2 - pentatonische toonladders over de hele gitaarhals - majeur

De mineur pentatonische toonladder is van grondtoon tot octaaf als volgt ingedeeld:

5 posities van de mineur pentatonische toonladder:

Als voorbeeld hier in TAB 5 posities voor de A mineur pentatonische:

4

4

5-8

5-7

5-7

5-8

8 10

8 10

7 10

7 10

7-9

10 13

10 12

10 12

11 13

10 13

8 10

8 11

7 10

8 10

10

13 15

13 15

12 15

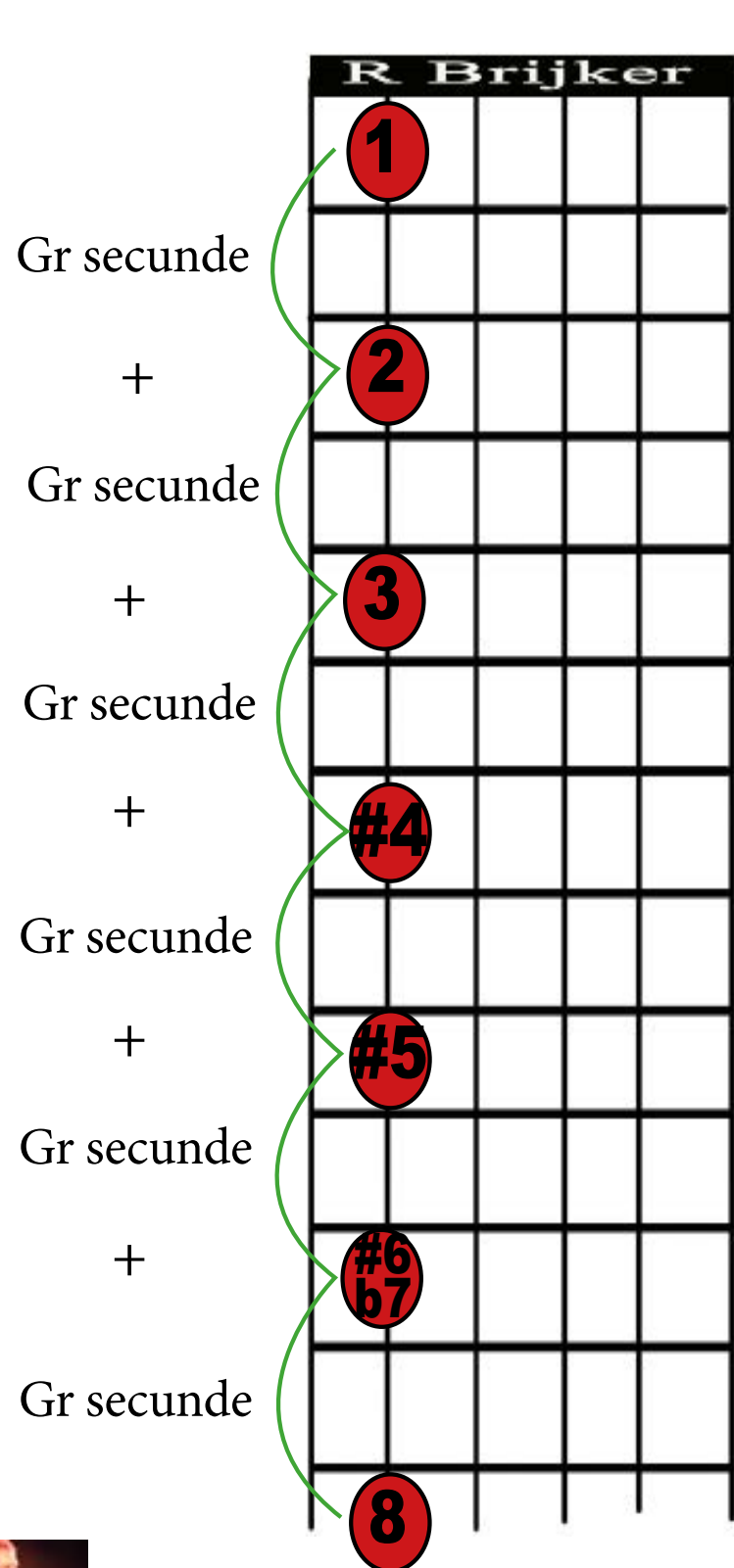
12 15

15

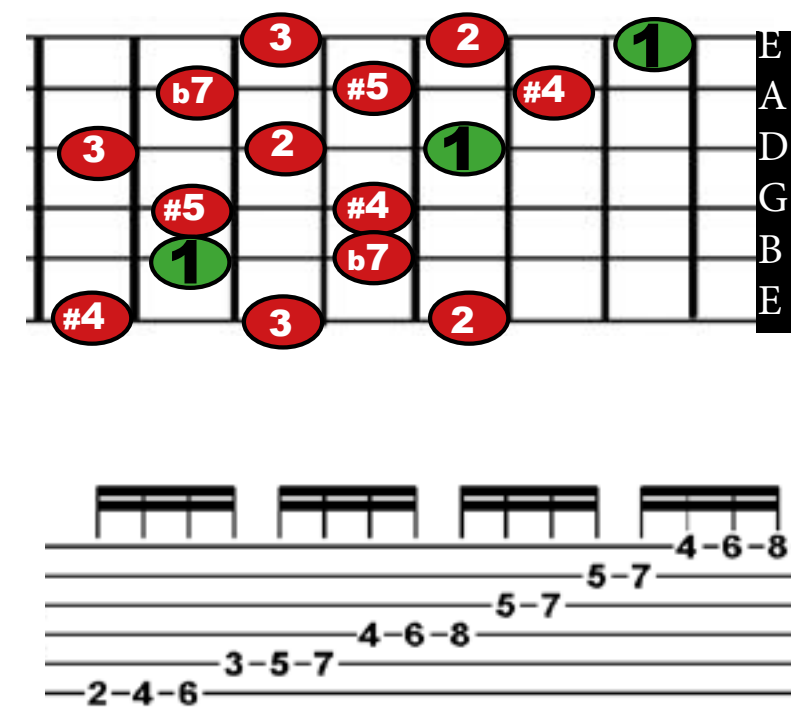
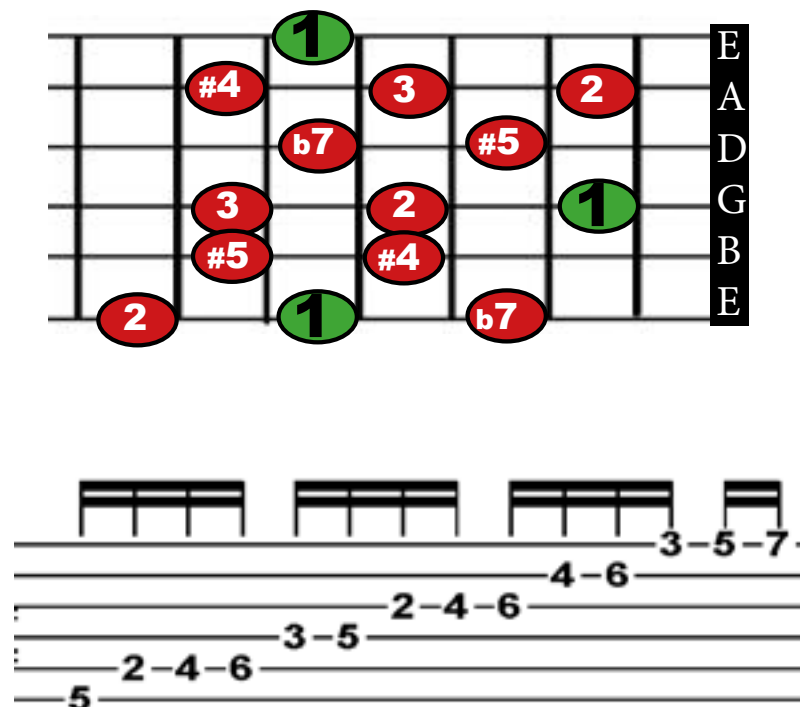

Toonladders 3 - Zes tonen, de hele toons toonladder

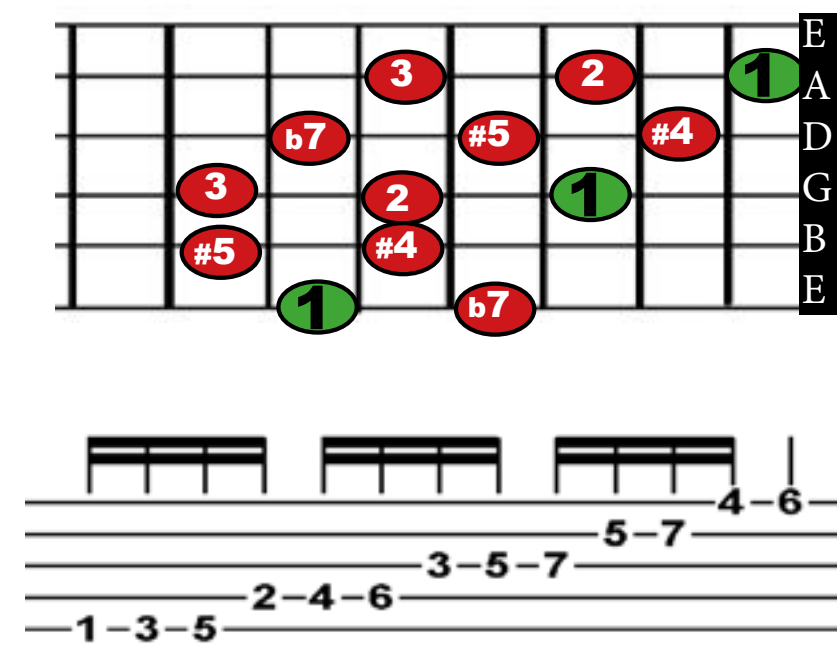
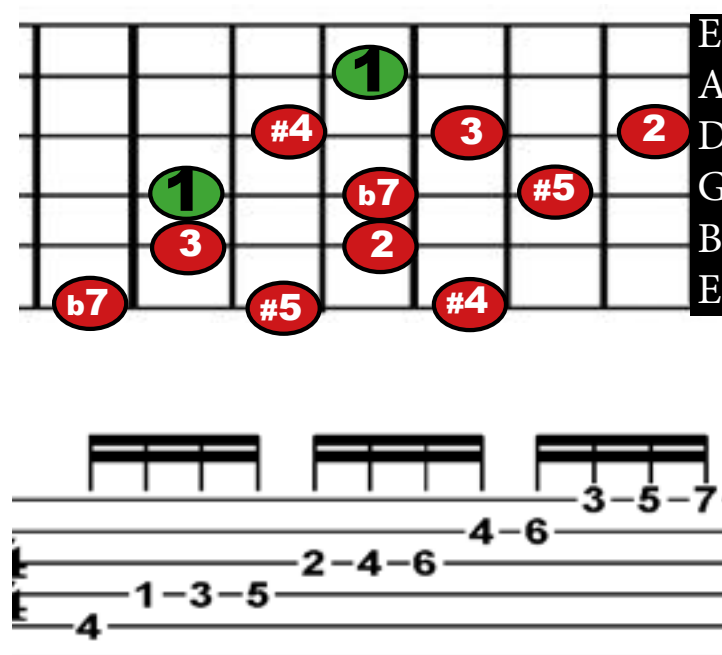
De hele toons toonladder is opgebouwd met grote secundes, dit maakt de toonladder heel overzichtelijk. In de afbeelding hieronder zie je de indeling en intervallen.

Hier afgebeeld twee posities die beginnen op de lage E snaar. Stijgend gespeeld benoem je de intervallen met een kruis, dalend met een mol. Omdat een kleine secunde ontbreekt mist de ladder een duidelijke grondtoon.

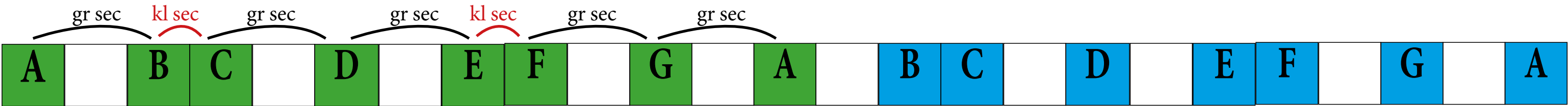

Hier afgebeeld twee posities die starten vanaf de lage A snaar.

Toonladders 4 - Zeven tonen, de kerk toonladders

Er zijn zeven kerk toonladders. Vanuit de stamtonen A-B-C-D-E-F-G kun je zien hoe je zeven kerk toonladders kunt herleiden. In de afbeelding zie je deze zeven stamtonen achter elkaar en met blauw tot nog een tweede octaaf verder. De tonen B-C en E-F liggen tegen elkaar op de gitaar en zijn kleine secunde afstanden, alle andere afstanden zijn grote secunden. De eerste kerktoonladder is die van A tot A. De tweede is die van B tot B en zo verder tot je ze alle zeven hebt.

De 7 toonladders

I

A

B

C

D

E

F

G

A

Aeolisch

II

B

C

D

E

F

G

A

B

Lokrisch

III

C

D

E

F

G

A

B

C

Ionisch

IV

D

E

F

G

A

B

C

D

Dorisch

V

E

F

G

A

B

C

D

E

Frygisch

VI

F

G

A

B

C

D

E

F

Lydisch

VII

G

A

B

C

D

E

F

G

Mixolydisch

Toonladders 5 - De kerk toonladders op de gitaarhals - de majeureladders

Er zijn drie majeur kerktoonladders (met een grote tert): de *Ionische*, *Lydische* en *Mixolydische*.

De vijf toons majeur pentatonische ken je als het goed is, vanuit deze ladder is het eenvoudig de kerk toonladders te leren door twee ontbrekende tonen toe te voegen.

Voeg aan de majeur penta de reine kwart en een groot septiem toe en je hebt de de ***Ionische kerktoonladder*** (1-2-3- 4-5-6- 7-8).

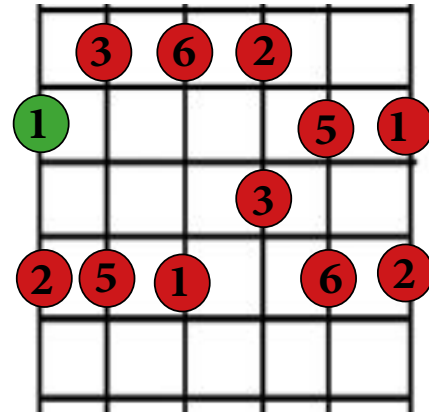
Voeg aan de majeur penta de overmatige kwart en een groot septiem toe en je hebt de ***lydische kerktoonladder*** (1-2-3-**#4**-5-6- 7-8)

Voeg aan de majeur penta de reine kwart en een klein septiem toe en je hebt de ***Mixolydische kerktoonladder*** (1-2-3- 4-5-6-**b7**-8).

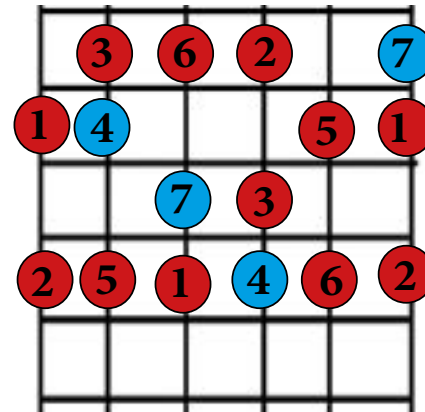
Links zie je twee posities van de majeur pentatonische, één positie startend vanaf de E snaar en één vanaf de A snaar.

Rechts en met blauw aangegeven de tonen die toegevoegd zijn om de drie majeur kerktoonladders te kunnen spelen.

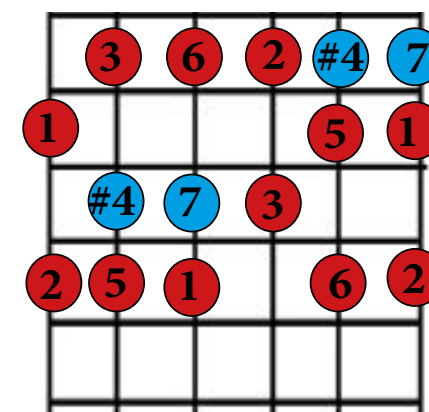
De majeur pentatonische

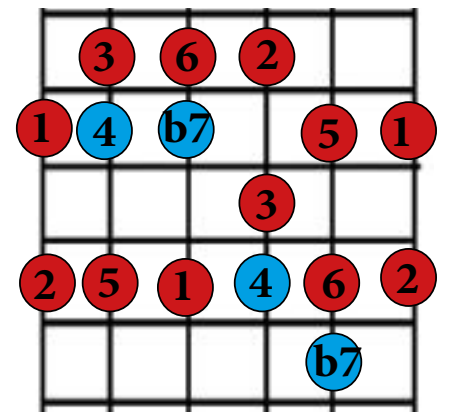
De Ionische ladder

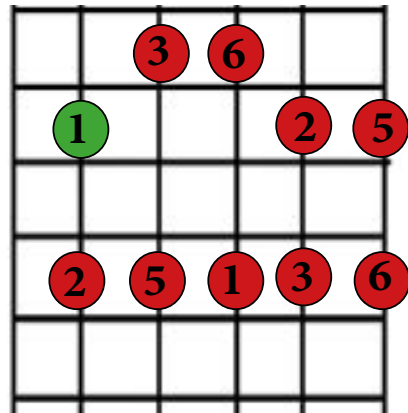
De Lydische ladder

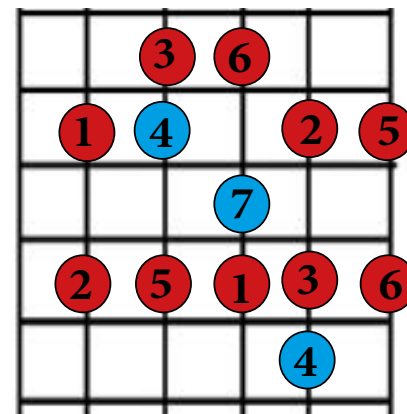
De Mixolydische ladder

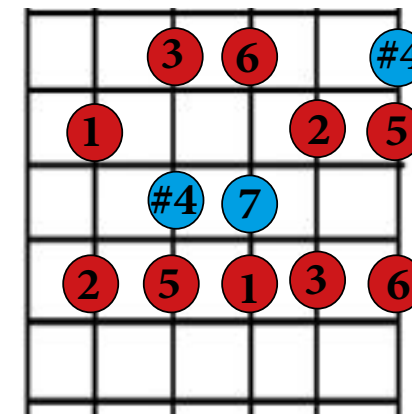
De majeur pentatonische

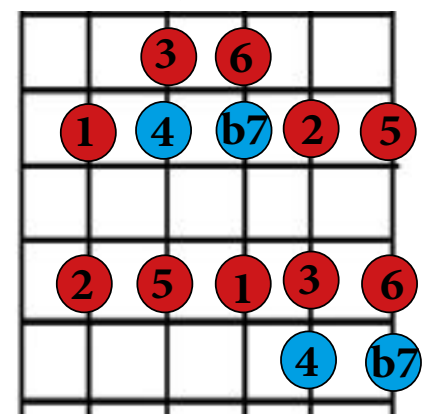
De Ionische ladder

De Lydische ladder

De Mixolydische ladder

Toonladders 6 - De kerktoonladders op de gitaarhals - de mineurladders

Voor de vier mineur kerktoonladders gebruik ik hetzelfde principe, we vergelijken ze met de mineur pentatonische.

Bij de vijf toons mineur pentatonische ontbreekt de secunde en de sext, door deze toe te voegen speel je de mineur kerktoonladders.

De **Dorische kerktoonladder** krijg je door een grote secunde en grote sext toe te voegen

(1 - 2 - b3 - 4 - 5 - 6 - b7 - 8)

De **Aeolische kerktoonladder** door een grote secunde en kleine sext toe te voegen

(1 - 2 - b3 - 4 - 5 - b6 - b7 - 8)

De **Frygische kerktoonladder** door een kleine secunde en kleine sext toe te voegen

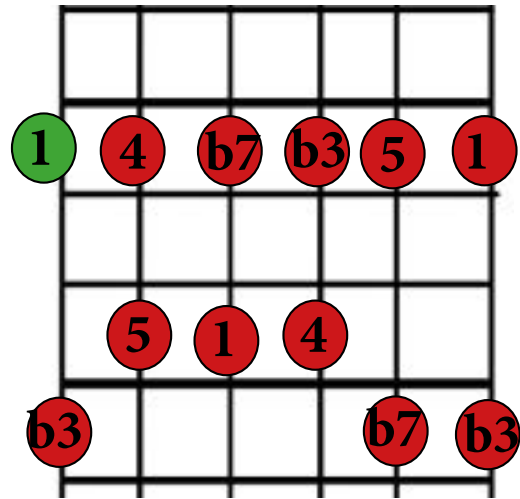
(1 - b2 - b3 - 4 - 5 - b6 - b7 - 8).

De **Lokrische kerktoonladder** door naast de kleine secunde en kleine sext ook de kwint te verminderen

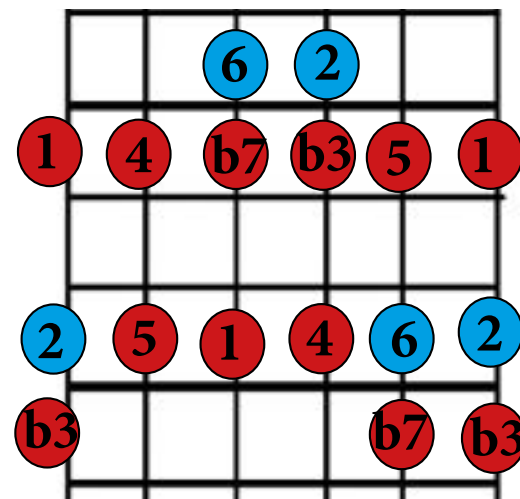
(1 - b2 - b3 - 4 - b5 - b6 - b7 - 8)

De toegevoegde tonen zijn met blauw aangegeven:

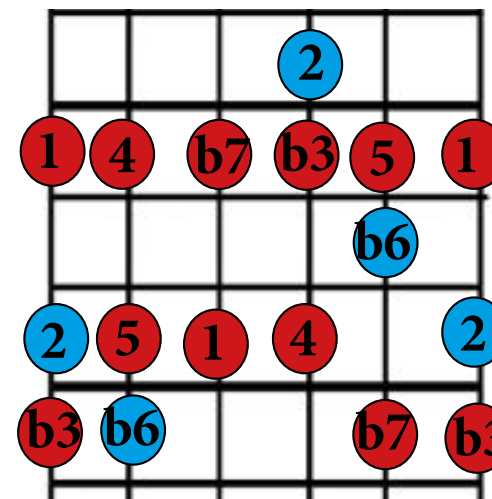
De mineur pentatonische
vanaf de lage E snaar

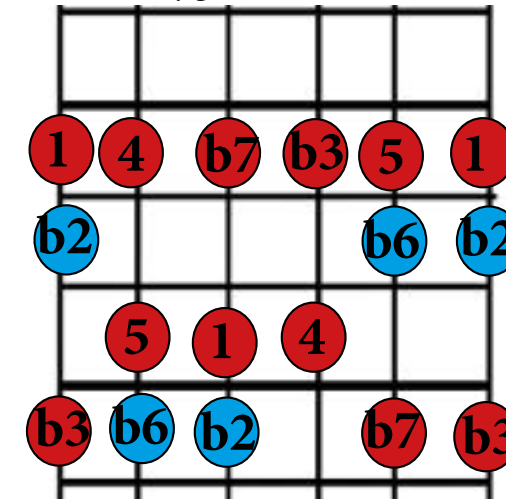
De Dorische ladder

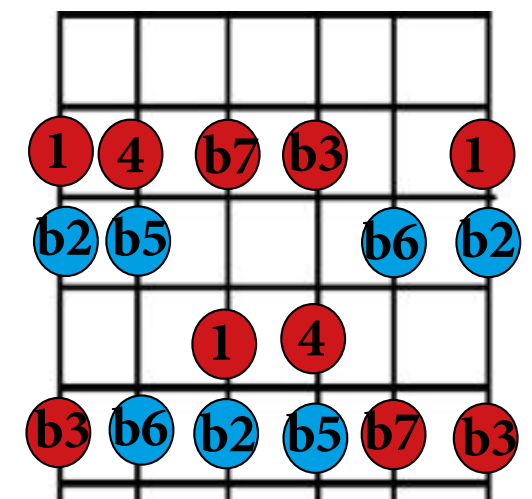
De Aeolische ladder

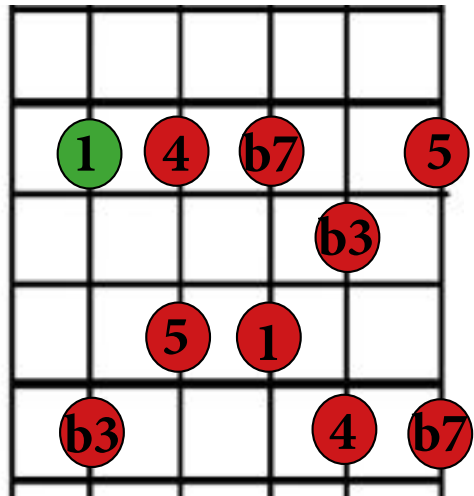
De Frygische ladder

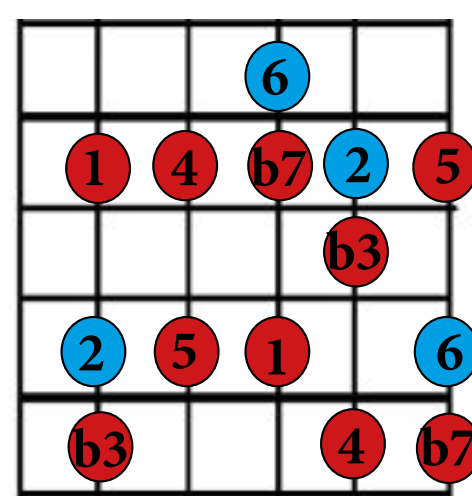
De Lokrische ladder

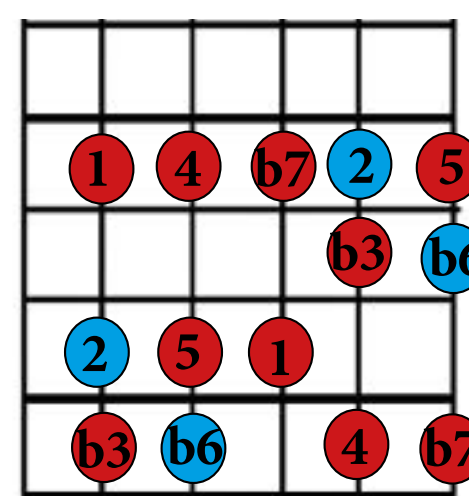
De mineur pentatonische
vanaf de A snaar

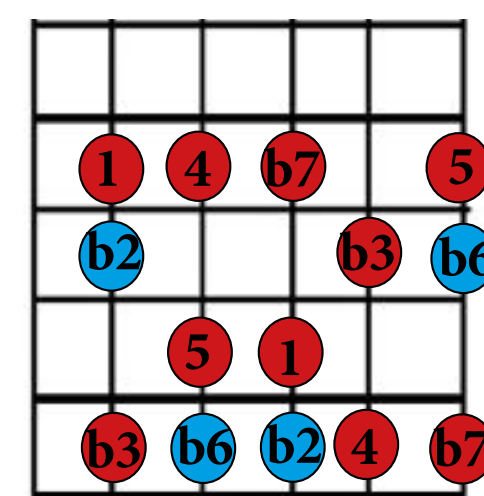
De Dorische ladder

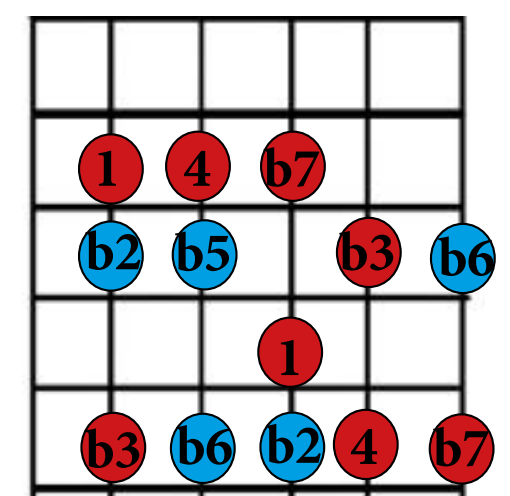
De Aeolische ladder

De Frygische ladder

De Lokrische ladder

Toonladders 7 - Twee extra mineur toonladders, harmonisch en melodisch mineur

De Aolische toonladder wordt ook wel de *oorspronkelijke mineurladder* genoemd. Heel simpel gezegd is met deze ladder onze huidige theorie ontstaan, niet voor niets staan hier de eerste 7 letters van het alfabet voor. De ladder heeft een sterk verband met de andere kerktoonladders.

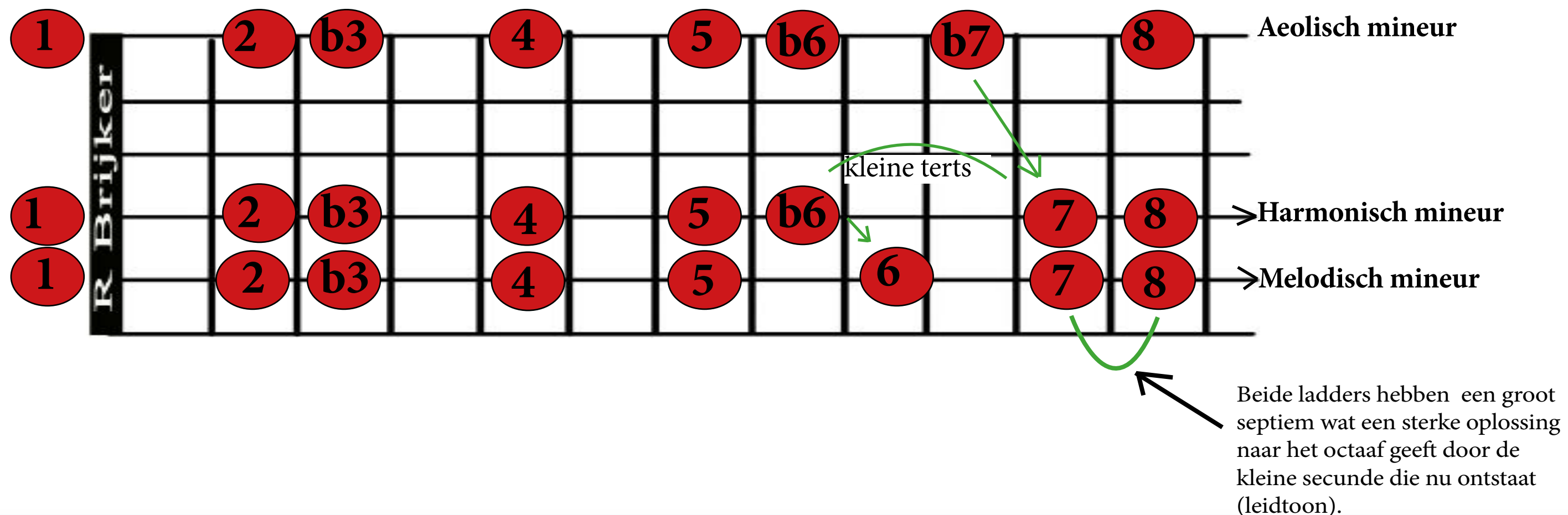
Alle kerktoonladders hebben een klein septiem wat geen sterke afsluiting naar het octaaf (grondtoon) geeft.

Passen we dit met een groot septiem aan dan krijg je wel een sterke oplossing naar het octaaf, deze ladder noemen we Harmonisch mineur. Mineur ladders met een groot septiem noemen we ook wel *zelfstandige mineur ladders*.

Bij de Harmonische mineurladder ontstaat nu wel een grote afstand tussen de kleine sext en het grote septiem, namelijk een kleine terts afstand.

Terwijl de kerktoonladders juist zijn ingedeeld met secundes. Door de sext groot te maken lossen we dit op en ontstaat weer een ladder ingedeeld met secundes, deze ladder noemen we Melodische mineur.

Vergelijk de ladders onderling, speel ze en vergelijk de klank met de Aeolische ladder en andere kerktoonladders.

Toonladders 8 - Harmonisch en melodisch mineur op de hals

Enkele posities van harmonisch en melodisch mineur op de hals. Er onder in Tab hoe je deze ladders in de toonsoort G kunt spelen.

Harmonisch mineur

Four fretboard diagrams and corresponding guitar tabs for Harmonic Minor scale positions. Each diagram shows fingerings (1-7) and accidentals (b3, b6) for the notes. The tabs show the fret numbers for each string.

- Diagram 1:** Fretboard diagram with fingerings (1, 4, 2, 5, 1, 7, b3, b6) and tab: 3-5-6, 3-5-6, 4-5, 2-3-5, 3-4, 2-3-5.
- Diagram 2:** Fretboard diagram with fingerings (1, 4, 2, 5, 1, 7, b3, b6) and tab: 3-5-6, 3-5-6, 4-5-7-8, 5-7-8, 7-8, 5, 6-8-10.
- Diagram 3:** Fretboard diagram with fingerings (2, 5, 7, b3, b6, 1, 4) and tab: 10-12-13, 10-12-13, 11-12, 10-11-13, 10-11.
- Diagram 4:** Fretboard diagram with fingerings (1, 4, 2, 5, 1, 7, b3, b6) and tab: 10, 7-8-10, 7-8, 7-8-10-11, 8-10-11.

Melodisch mineur

Four fretboard diagrams and corresponding guitar tabs for Melodic Minor scale positions. Each diagram shows fingerings (1-7) and accidentals (b3, b6) for the notes. The tabs show the fret numbers for each string.

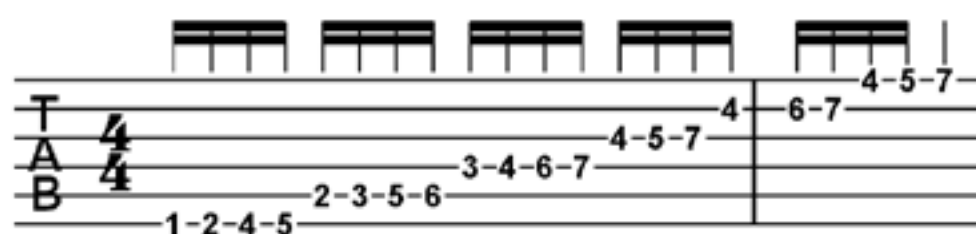
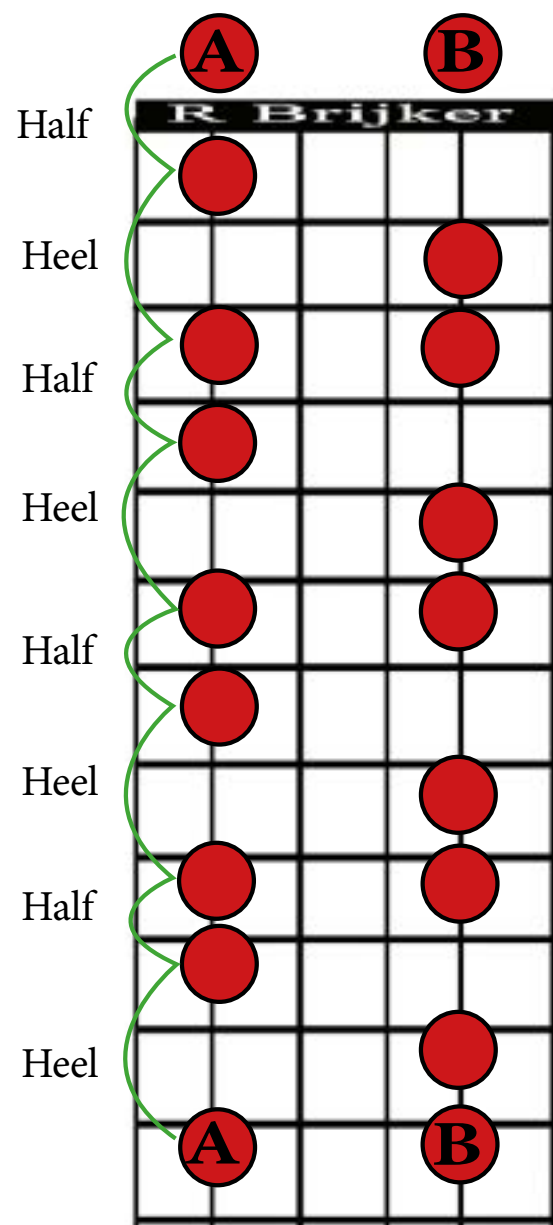
- Diagram 1:** Fretboard diagram with fingerings (1, 4, 2, 5, 1, 7, b3, b6) and tab: 3-5-6, 3-5, 2-4-5, 2-3-5, 3-5, 2-3-5.
- Diagram 2:** Fretboard diagram with fingerings (1, 4, 2, 5, 1, 7, b3, b6) and tab: 3-5-6, 3-5-7, 4-5-7, 3-5, 3-5-7, 3-5, 6.
- Diagram 3:** Fretboard diagram with fingerings (2, 5, 7, b3, b6, 1, 4) and tab: 10, 7-8-10, 7-9, 7-8-10-11, 8-10-12.
- Diagram 4:** Fretboard diagram with fingerings (1, 4, 2, 5, 1, 7, b3, b6) and tab: 10-12-13, 10-12, 9-11-12, 10-11-13, 10-12-14-15.

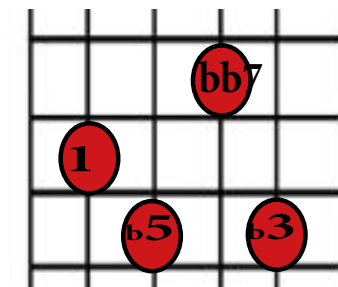
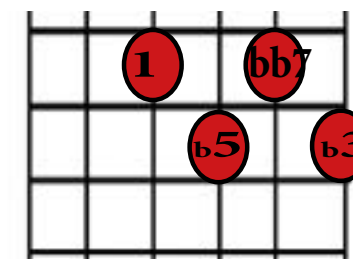
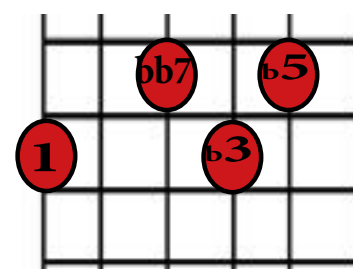
Toonladders 9 - Acht tonen, de octatonische toonladder

Octa staat voor acht en de octatonische toonladder is dan ook een ladder met acht tonen.

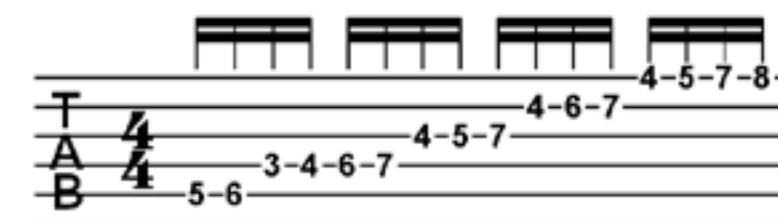
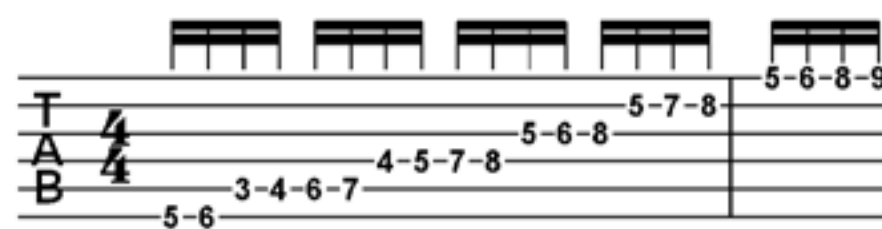
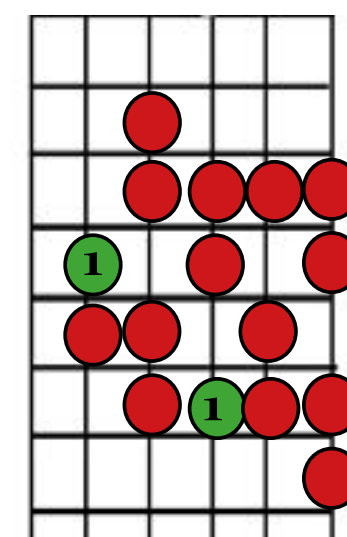
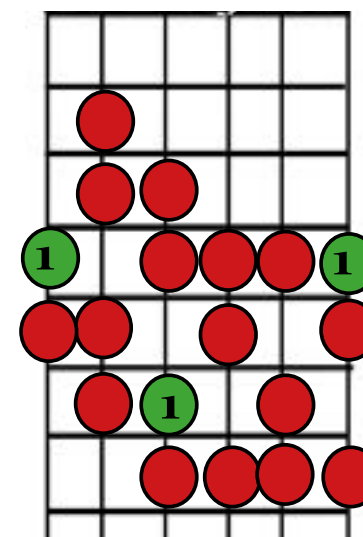
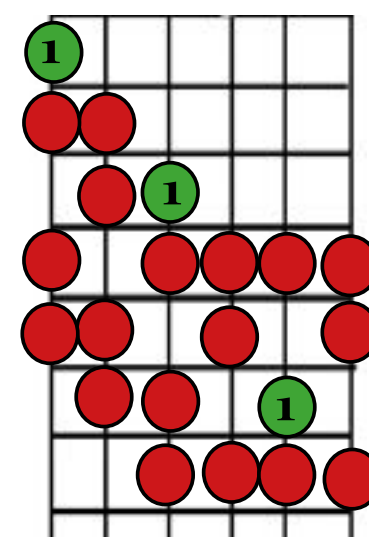
De opbouw is afwisselend een kleine secunde gevolgd door een grote secunde. Andersom is ook mogelijk, eerst een grote en dan een kleine secunde. In de afbeelding hieronder zie je de twee soorten. Het akkoord dat bij deze ladder hoort is het Diminished akkoord (1-b3-b5-bb7).

Het Dim-akkoord is een opstapeling van kleine tertsen en bestaat naast de grondtoon uit een kleine terts, een verminderde kwint en een dubbel verminderd septiem. (zie akkoordenleer). Drie Diminished akkoorden:

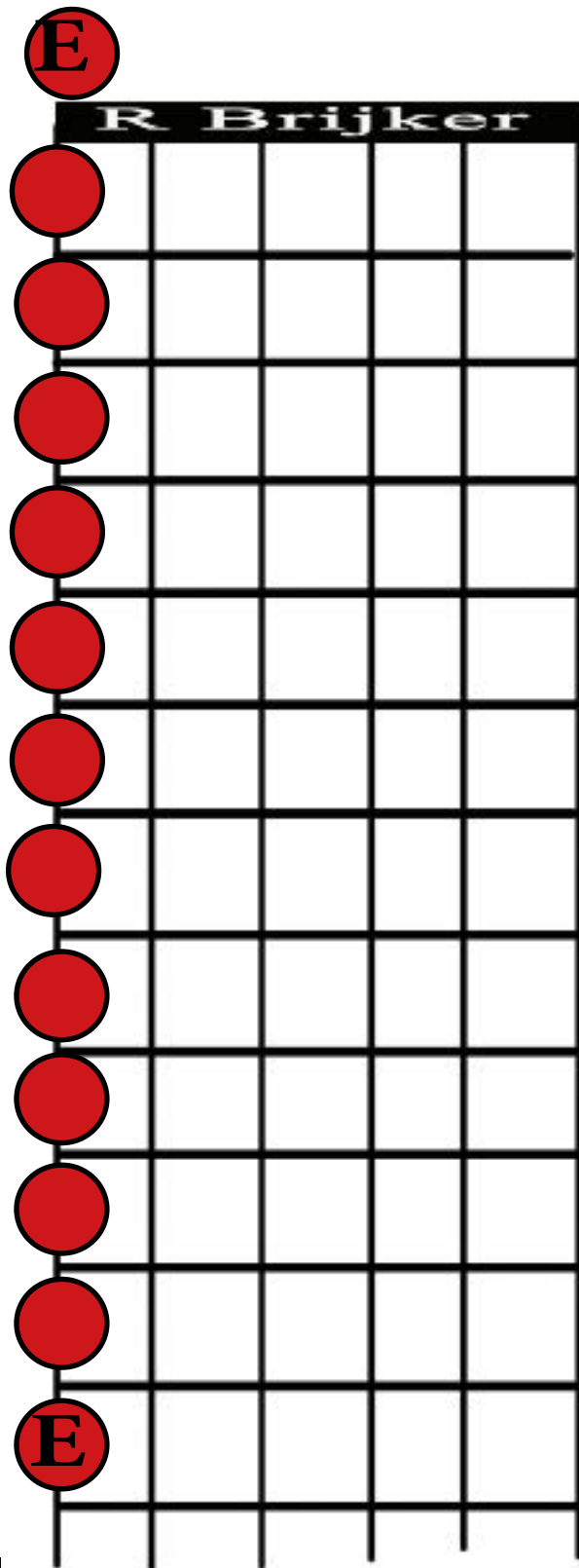

Drie posities van de octatonische toonladder:

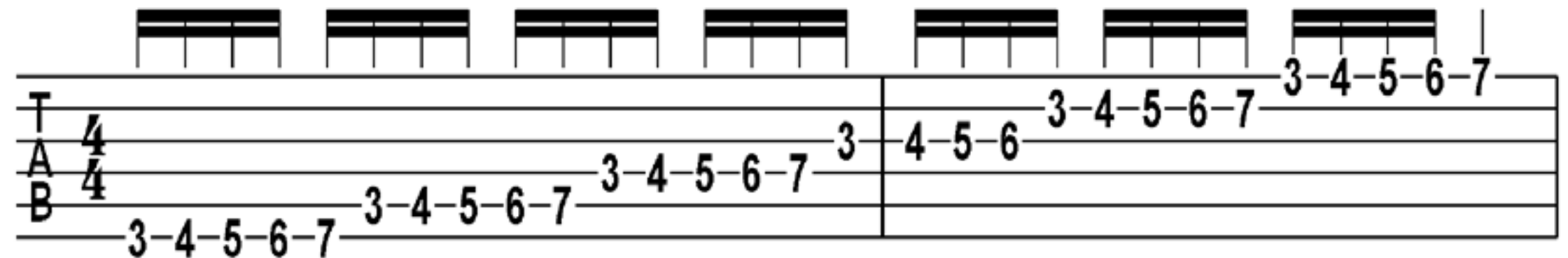

Toonladders 10 - Twaalf tonen - de chromatische toonladder

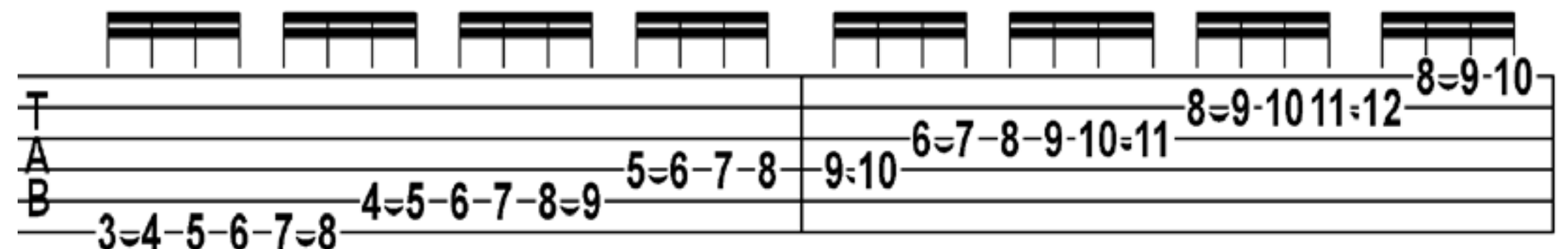
De chromatische toonladder is opgebouwd met kleine secundes, je hebt dan alle 12 tonen op de gitaarhals. Alle 12 tonen die in de Europese muziek gebruikt worden. De ladder is op veel manieren over de gitaarhals te spelen, hier een paar voorbeelden in Tab:

Deze positie is prima met vier vingers te spelen waarbij je de wijsvinger of pink dubbel gebruikt:

Door twee vingers dubbel te gebruiken (op te schuiven, zie boogje) kun je de ladder verder over de hals spelen.

Toonladders 11 - Samenvatting toonladders en intervallen

Een ***interval*** is het verschil (afstand) in toonhoogte tussen twee tonen.

- Groot of klein zijn de secunde, terts, sext en het septiem
- Rein of overmatig de kwart
- Rein, verminderd of overmatig de kwint.

Een ***toonladder*** is een opeenvolging van tonen van grondtoon tot octaaf opgebouwd met een vast aantal intervallen.

Indeling toonladders:

Toonladders met 5 tonen:

De mineur en majeur pentatonische, opgebouwd met: drie grote secundes en twee kleine tertsen.

Mineur pentatonisch: 1 b3 4 5 b7 8,

Majeur pentatonische: 1 2 3 5 6 8

Toonladders met 6 tonen:

De hele toons toonladder, opgebouwd met zes grote secundes:

1 - 2 - 3 - #4 - #5 - b7 - 8

Toonladders met 7 tonen:

De kerktoonladders, opgebouwd met vijf grote en twee kleine secundes en dat geeft:

vier mineurladders:

- Dorisch: 1 - 2 - b3 - 4 - 5 - 6 - b7 - 8
- Frygisch: 1 - b2 - b3 - 4 - 5 - b6 - b7 - 8
- Aeolisch: 1 - 2 - b3 - 4 - 5 - b6 - b7 - 8
- Lokrisch: 1- b2 - b3 - 4 - b5 - b6 - b7 - 8

drie majeurladders:

- Ionische: 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8
- Lydische: 1 - 2 - 3 - #4 - 5 - 6 - 7 - 8
- Mixolydisch: 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - b7 - 8.

Harmonisch en melodisch mineur:

Alle mineur kerktoonladders hebben een klein septiem.

De harmonisch en melodische mineurladders hebben een groot septiem wat een sterkere afsluiting naar het octaaf (grondtoon) geeft.

We noemen ze zelfstandige mineur ladders.

Harmonisch mineur: 1-2-b3-4-5-b6-7-8

Melodisch mineur: 1-2-b3-4-5- 6-7-8

Toonladders met 8 tonen:

De octatonische toonladder, hij is opgebouwd met wisselend een kleine en grote secunde (of andersom)

Toonladders met 12 tonen:

De chromatische toonladder, alle kleine secundes achter elkaar.

Deel 5 - Akkoordenleer

Een akkoord is een samenklank van drie verschillende tonen, één daarvan is de grondtoon.

Er zijn veel verschillende combinaties van die drie tonen te maken en er zijn ook akkoorden met 4 of meer tonen.

In dit deel leg ik heel basic het ontstaan van de gangbare akkoorden uit., de toontrappen en hoe zich dit verhoudt met popsongs.

42 - Het ontstaan van

43 - Drie klank akkoorden

44 - Toontrappen met 3 klanken

45 - Toontrappen met 4 klanken

46 - Alle toonsoorten

47 - Mineur majeur parallel

49 - Harmonisch en melodisch
mineur en toontrappen

Akkoordenleer 1 - driestemmigheid

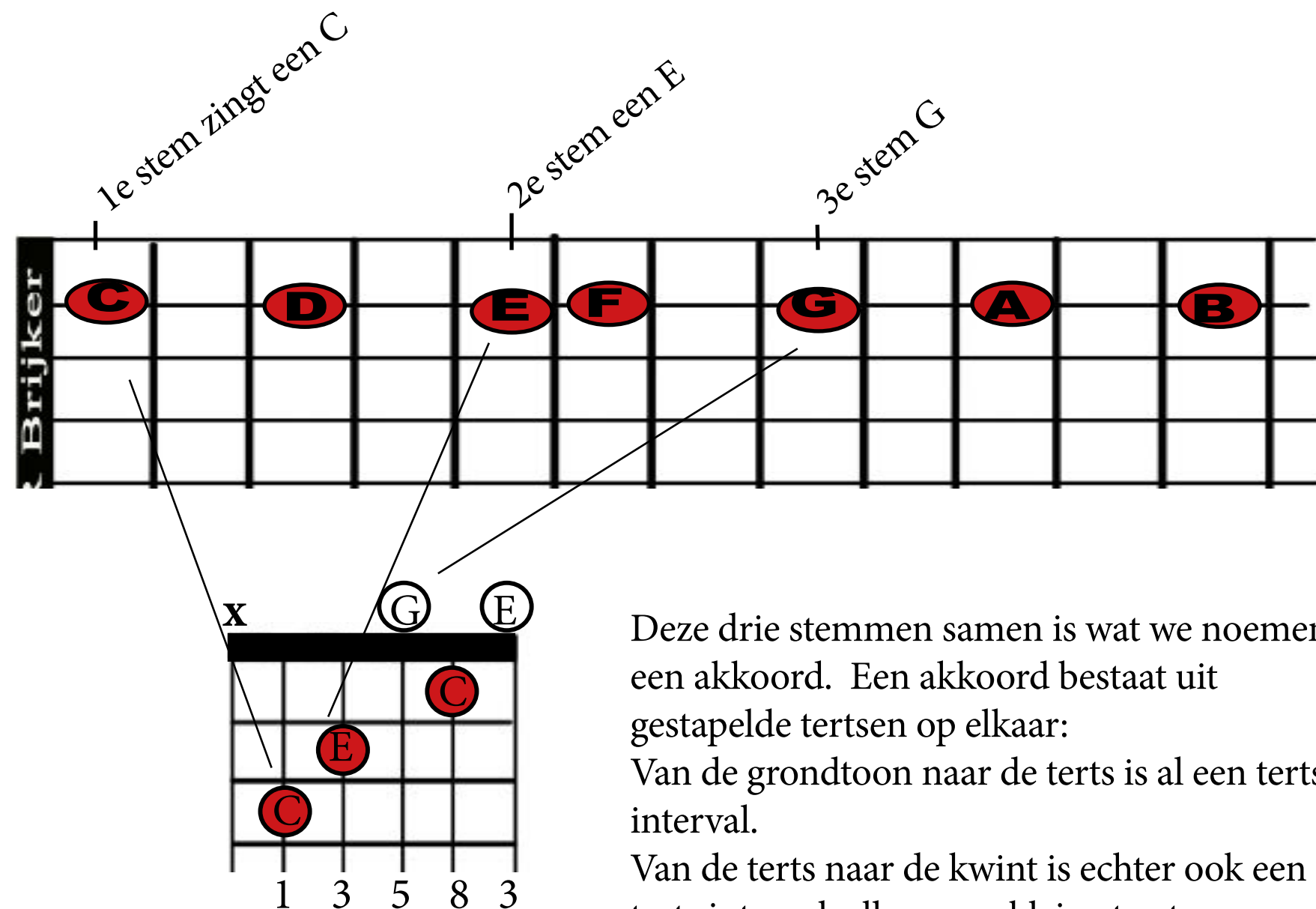
Een interval is de afstand tussen **twee tonen**.

Een akkoord is een samenklank van ten minste **drie verschillende tonen**.

Hoe akkoorden zijn ontstaan is simpel gezegd als volgt:

- Kerk gezangen liggen hier deels als oorsprong. Men gebruikte lang geleden de kerktoonladders om te zingen. In het begin song iedereen binnen de kerk toonladder dezelfde melodie, unisono noemen we dat.
- Maar stel, je laat een deel van het koor de toon C zingen, is het dan niet mooi als een ander deel een tweede stem zingt met een andere toon uit deze kerk toonladder? Iemand bedacht dat een tweede stem vanaf de Kwint mooi klonk, we hadden twee stemmigheid.
- Volgens het geloof en wiskundig gezien is de kwint ook een reine samenklank, vandaar ook de naam reine kwint.
- Later bedacht men dat als tweede stem de terts ook wel een fraaie samenklank gaf.
- En weer wat later bedacht iemand dat zowel de kwint als de terts gebruikt konden worden en had men driestemmigheid.
- En deze drie stemmen samen leveren ons de akkoorden die we op gitaar kunnen spelen.

Op dit onderwerp is veel en veel dieper in te gaan en ligt veel meer ten grondslag dan ik nu voorstel.

Deze drie stemmen samen is wat we noemen een akkoord. Een akkoord bestaat uit gestapelde tertsen op elkaar:

Van de grondtoon naar de terts is al een terts interval.

Van de terts naar de kwint is echter ook een terts interval, alleen een kleine terst.

Het C akkoord bestaat dus uit twee tertsen op elkaar, een grote en een kleine.

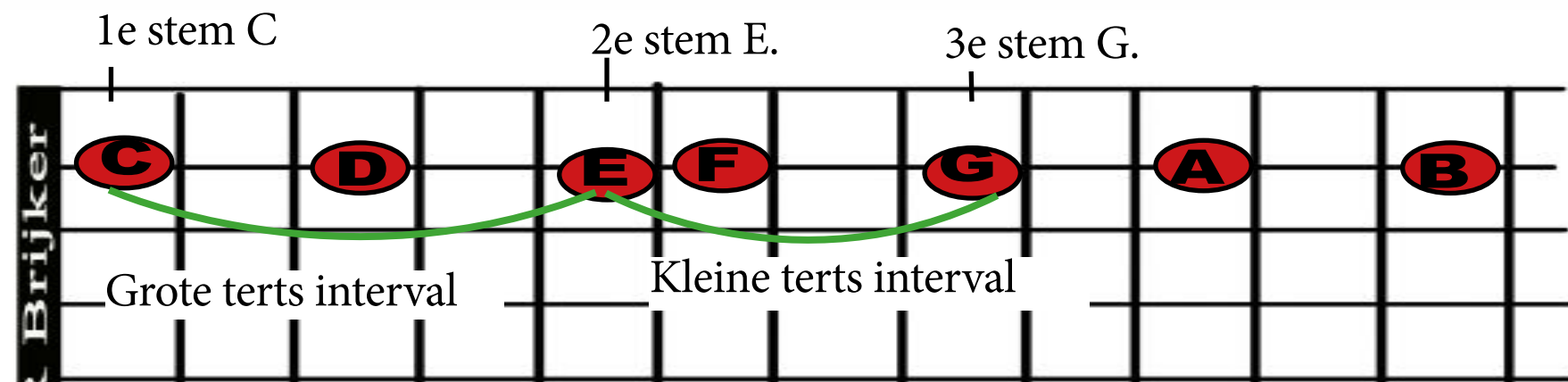
En dat zijn de grondtoon, de terts en de kwint uit de toonladder.

Akkoordenleer 2 - Akkoorden

De definitie is dat akkoorden bestaan uit opgestapelde tertsen.

Van de grondtoon naar de terts en van de terts naar de kwint zijn twee tertssprongen:

Hoe komen we aan alle andere akkoorden?

Dit is goed uit te leggen met bijvoorbeeld de majeurtoonladder van C, in de afbeelding hieronder zie hem op één snaar en tot bijna twee octaven.

Door vanaf elke toon uit deze ladder twee keer een tertssprong te stapelen kun je een akkoord herleiden.

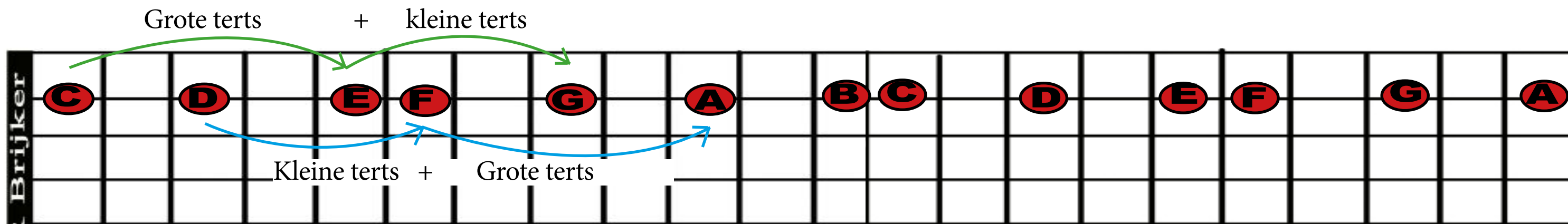
Vanaf de grondtoon C geeft dit de tonen C-E-G; omdat de eerste terts groot is heb je hier een majeur akkoord.

Vanaf de tweede toon D geeft dit de tonen D-F-A, hier is de eerste terts klein en dus een mineur akkoord

Pas dit ook vanaf de toon E toe (E-G-B) en verder om zo alle zeven akkoorden te herleiden.

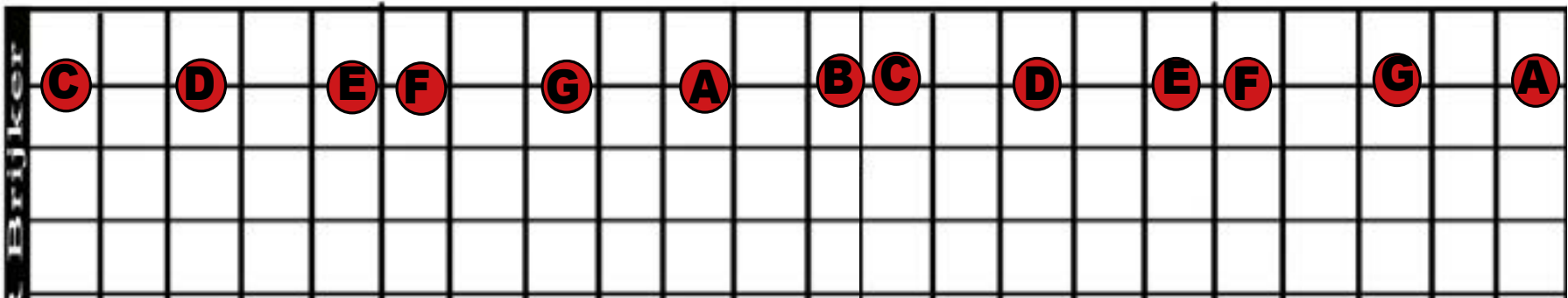
Een grote terts zijn twee hele tonen na elkaar, een kleine terts anderhalve toon.

kleine + grote terts geeft een mineur akkoord,
grote + kleine terts geeft een majeur akkoord.

Akkoordenleer 3 - De zeven toontrappen

Met dit principe van akkoorden (tertstapeling) kunnen we alle zeven akkoorden uit een toonladder herleiden. Elk akkoord dat je vanaf een toon uit toonladder herleid noemen we een toontrap, je hebt dus zeven toontrappen. Voor de toontrappen gebruiken we Romeinse cijfers

TRAP	TERTS-STAPELING	INTERVALLEN		AKKOORD SOORT
C - I	grote terts + kleine	C-E-G	1-3-5	C Majeur
D - II	Kleine terts + grote	D-F-A	1-b3-5	D Mineur
E - III	Kleine terts + grote	E-G-B	1-b3-5	E Mineur
F - IV	grote terts + kleine	F-A-C	1-3-5	F Majeur
G - V	grote terts + kleine	G-B-D	1-3-5	G Majeur
A - VI	Kleine terts + grote	A-C-E	1-b3-5	A Mineur
B - VII	Kleine terts + kleine	B-D-F	1-b3-b5	B Mineur b5

Alle toontrappen uit het schema zie je hieronder in akkoorden diagrammen. Check maar of de akkoordtonen overeen komen met het schema links.

C

Ie trap

Dmin

IIe trap

Emin

IIIe trap

F

IVe trap

G

Ve trap

Amin

VIe trap

Bminb5

VIIe trap

Toonsoort

Een popsong staat vaak in een bepaalde toonsoort wat wil zeggen dat er één akkoord of toon met zijn bijbehorende toonladder bepalend is.

Staat een song in C majeur dan wordt in die song vaak de toontrappen uit deze toonsoort (akkoorden) gebruikt .

Natuurlijk zijn hier veel uitzonderingen op.

Een toonsoort herken je aan de mollen of kruizen in het begin van de notenbalk of vaak aan het eerste akkoord van een de song óf het akkoord waarmee de song eindigt.

Laten we eens kijken naar een klassieker: Let it be van The Beatles
De toonsoort is C en dat is ook meteen het begin akkoord, de andere akkoorden zijn allemaal toontrappen uit de C majeur toonladder:

Couplet: / C G / Amin F / C G / F C /
Trappen: I V VI IV I V IV I

Refrein: / Amin G / F C / C G / F C /
VI V IV I I V IV I

Vierklank akkoorden (septiem akkoorden)

Door na de kwint nog een extra terts door te stapelen heb je naast de grondtoon, de terts en de kwint ook het septiem. We noemen dit een vierklank of septiem akkoord.

In het overzicht zie je de C majeur toontrappen nu met het septiem erbij:

TRAP	TERTS-STAPELING	INTERVALLEN		AKKOORD SOORT
C - I	grote terts + kleine + grote terts	C-E-G-B	1-3-5-7	C MAJ 7
D - II	Kleine terts + grote + kleine terts	D-F-A-C	1-b3-5-b7	D MIN 7
E - III	Kleine terts + grote + kleine terts	E-G-B-D	1-b3-5-b7	E MIN 7
F - IV	grote terts + kleine + grote terts	F-A-C-E	1-3-5-7	F MAJ 7
G - V	grote terts + kleine + kleine terts	G-B-D-F	1-3-5-b7	G DOMINANT 7
A - VI	Kleine terts + grote + kleine terts	A-C-E-G	1-b3-5-b7	A MIN 7
B - VII	Kleine terts + kleine + grote terts	B-D-F-A	1-b3-b5-b7	B MIN 7 -5

Akkoordenleer 5 - Andere toonsoorten

Elke Ionische majeur toonladder heeft dezelfde indeling, toontrappen en akkoorden.

Andere Ionische toonsoorten hebben alleen andere letters voor de toontrappen staan.

Hier een overzicht van veel voorkomende toonsoorten, ernaast de tonen uit deze ladder en erboven welke akkoorden en toontrappen als drie- en vierklank.

De kruizen of mollen bij een toonsoort ontstaan vanwege de “*heel-heel-half-heel-heel-heel-half*” indeling van de majeur toonladder.

Om deze volgorde aan te kunnen houden moeten sommige letters in een toonsoort verhoogd (#) of verlaagd (b) worden. |

Toonladder en toontrappen								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	maj	min	min	maj	maj	min	min-5	
Toonsoort	maj7	min7	min7	maj7	7	min7	min7-5	mollen of kruizen
								
 G →	G	A	B	C	D	E	F#	1 kruis
 D	D	E	F#	G	A	B	C#	2 kruizen
 A	A	B	C#	D	E	F#	G#	3 kruizen
 E	E	F#	G#	A	B	C#	D#	4 kruizen
 B	B	C#	D#	E	F#	G#	A#	5 kruis
 F	F	G	A	Bes	C	D	E	1 Mol
 Bes	Bes	C	D	Es	F	G	A	2 Mollen
 Es	Es	F	G	As	Bes	C	D	3 Mollen
 As	As	Bes	C	Des	Es	F	G	4 Mollen

De VIe trap in majeur is de parallelle mineur trap, we bedoelen hiermee dat deze dezelfde akkoorden en tonen gebruikt als de Ie trap.

Staat een song bijvoorbeeld in E mineur dan gebruik je de toontrappen van G majeur. Op de volgende bladzijde lees je meer hierover.

Eerst een.....

Samenvatting:

1. Een (Ionische) majeur toonladder is opgebouwd met 5 grote en 2 kleine secundes.
2. Vanaf elke toon van deze ladder kun je d.m.v. tertsen te stapelen zeven akkoord herleiden; de zeven toontrappen.
3. Met die zeven akkoorden kun je prachtige liedjes schrijven!
4. Elke toontrap heeft zijn eigen toonladder: de zeven kerktoonladders.
5. Er zijn drie majeur kerk toonladders: Ionisch - Lydisch - Mixolydisch.
6. Er zijn vier mineur kerk toonladders: Dorisch - Frygisch - Aeolisch en Lokrisch.
7. Ze klinken allemaal verschillend vanwege de twee kleine secundes die steeds op een andere plek zitten.

De mineur-majeur parallel

De mineur kerk toonladder die het sterks verbonden is met de Ionische majeur toonladder is die op de VIe trap, de Aeolische.

Staat een song in een mineurtoonsoort dan is dit dus meestal Aeolisch, de VIe trap uit majeur.

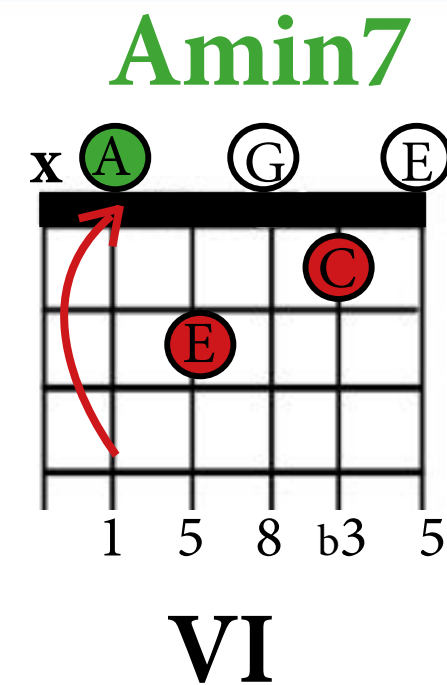
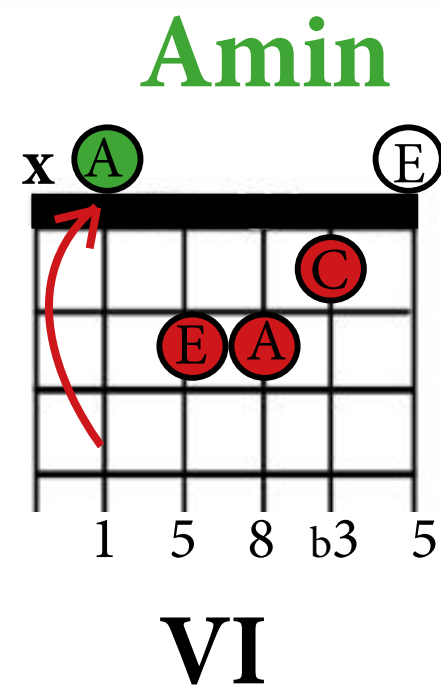
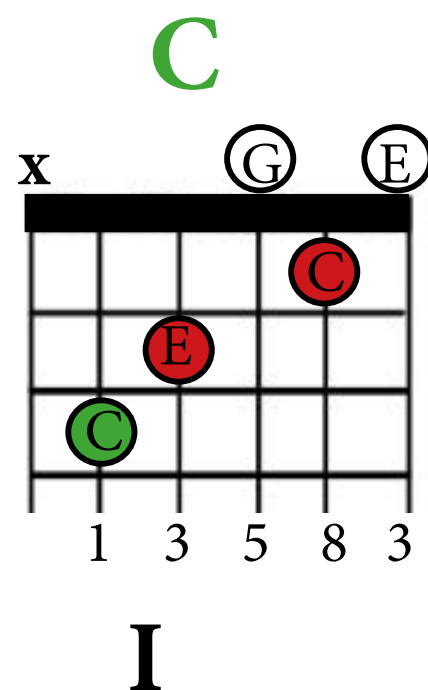
Omdat ze dezelfde tonen gebruiken noem ik ze broertje en zusje, dezelfde familie maar verschillend in klank!

In het schema op bladzijde 44 kun je goed de mineur en majeur parallelen zien. Op de volgende bladzijde gaan we er dieper op in.

Bij het C en Amin akkoord verschillen de grondtonen een kleine terts, dit geeft vooral de verwantschap weer. Kijk je naar de overige akkoordtonen dan is er ook verwantschap, de tonen C en E komen in beide akkoorden voor.

Maak je van de Amineur een Amin7 dan zijn de overeenkomsten nog sterker, alleen de grondtoon verschilt dan.

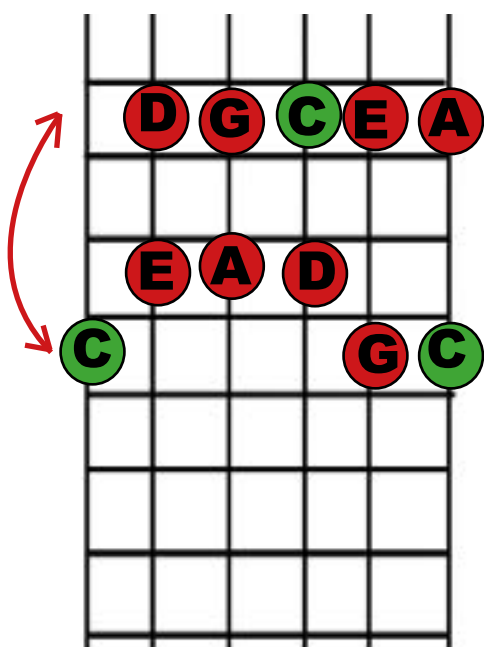

Ook bij de pentatonische toonladder kun je dit principe ook goed zien:

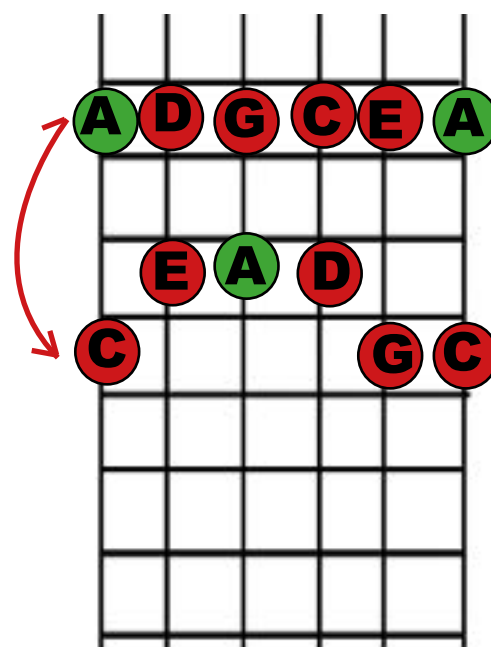
C majeur en A mineur pentatonisch zijn elkaars broer en zus, elkaars parallellen!

Ook hier verschillen de grondtonen een kleine terts en gebruiken ze verder dezelfde tonen, familie dus, broer en zus maar allebei wel verschillend in klank.

C Majeur pentatonisch

A Mineur pentatonisch

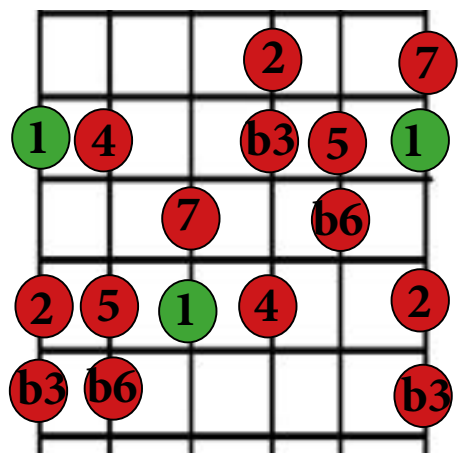
Waarom de Dorisch, Frygische en Lokrisch trappen geen parallele toonsoorten zijn heeft vooral te maken met de grondtonen van deze toonsoorten, ze verschillen geen kleine terts met de Ie trap. Ook is er minder verband tussen de onderlinge akkoordtonen.

Akkoordenleer 7 - De harmonische en Melodische mineur toontrappen

De Harmonisch en Melodische mineur toonladders zijn zelfstandige toonladders.
Bij deze toonladders kun je net als bij de majeure Ionische vanaf elke toon uit de ladder de terststapeling toepassen, ook hier ontstaan dan zeven toontrappen.
In onderstaand schema zie je dit op beide mineurladders toegepast in de toonsoort A.
Deze toontrappen gelden uiteraard in voor elke andere toonsoort van deze mineur ladders.

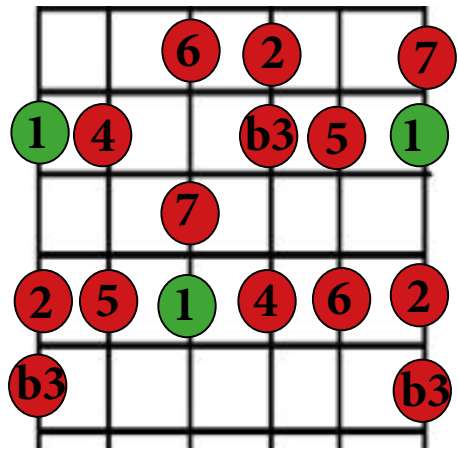
A Harmonisch mineur

Akkoorden

I	A	B	C	D	E	F	G#	A		
	1	2	b3	4	5	b6	7	8	1-b3-5-7	Min/maj7
II	B	C	D	E	F	G#	A	B		
	1	b2	b3	4	b5	6	b7	8	1-b3-b5-b7	Min7b5
III	C	D	E	F	G#	A	B	C		
	1	2	3	4	#5	6	7	8	1-3-5-7	Maj7
IV	D	E	F	G#	A	B	C	D		
	1	2	b3	#4	5	6	b7	8	1-b3-5-b7	Min7
V	E	F	G#	A	B	C	D	E		
	1	b2	3	4	5	b6	b7	8	1-3-5-b7	Dom7
VI	F	G#	A	B	C	D	E	F		
	1	#2	3	#4	5	6	7	8	1-3-5-7	Maj7
VII	G#	A	B	C	D	E	F	G#		
	1	b2	b3	b4	b5	b6	bb7	8	1-b3-b5-bb7	Dim

A Melodisch mineur

Akkoorden

I	A	B	C	D	E	F#	G#	A		
	1	2	b3	4	5	6	7	8	1-b3-5-7	Min/maj7
II	B	C	D	E	F#	G#	A	B		
	1	b2	b3	4	5	6	b7	8	1-b3-5-b7	Min7
III	C	D	E	F#	G#	A	B	C		
	1	2	3	#4	#5	6	7	8	1-3-5-7	Maj7
IV	D	E	F#	G#	A	B	C	D		
	1	2	3	#4	5	b6	7	8	1-3-5-b7	Dom7
V	E	F#	G#	A	B	C	D	E		
	1	2	3	4	5	b6	b7	8	1-3-5-b7	Dom7
VI	F#	G#	A	B	C	D	E	F#		
	1	2	b3	4	b5	b6	b7	8	1-b3-b5-b7	Min7b5
VII	G#	A	B	C	D	E	F#	G#		
	1	b2	b3	b4	b5	b6	b7	8	1-b3-b5-b7	Min7b5

Toontrappen

Deel 6 - Akkoorden

In dit deel een overzicht hoe de open akkoorden en barré akkoorden op de hals te spelen zijn.

Ook zie je een systeem waarmee je één en het zelfde akkoord op vijf verschillende posities op de hals kunt spelen, het “Caged” systeem.

En natuurlijk powerchords en wat dacht je van jazz akkoorden?

50 - Open akkoorden

51 - Sus 2 en Sus4 akkoorden

52 - De 2 of 9, de 6 of 13 akkoorden

53 - Powerchords en terts akkoorden

54 - Caged systeem majeur

55 - Caged systeem mineur

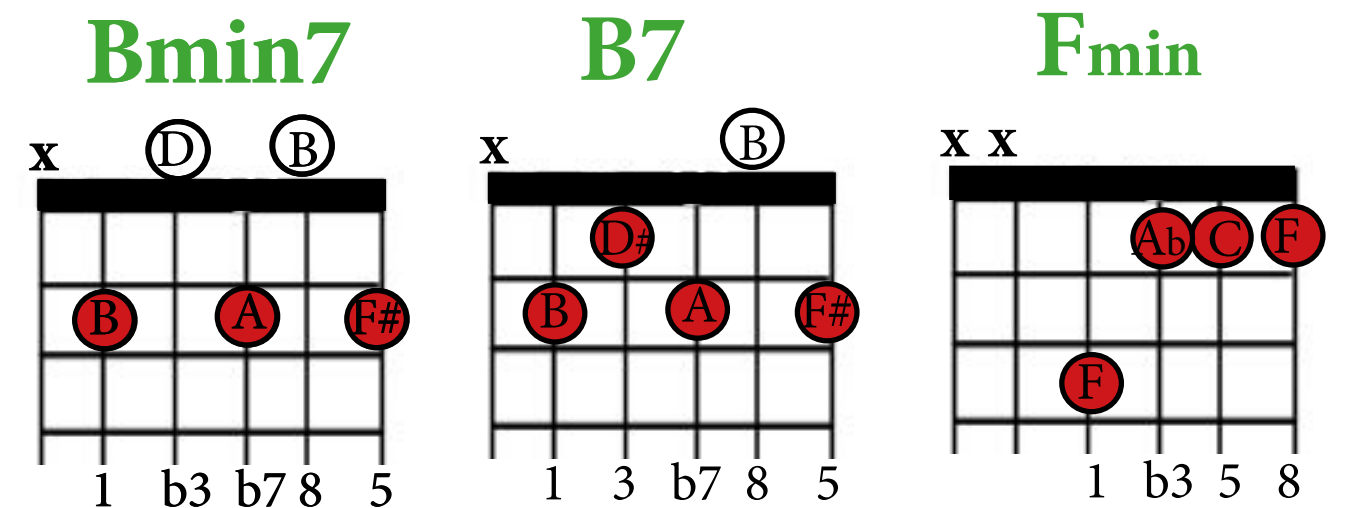
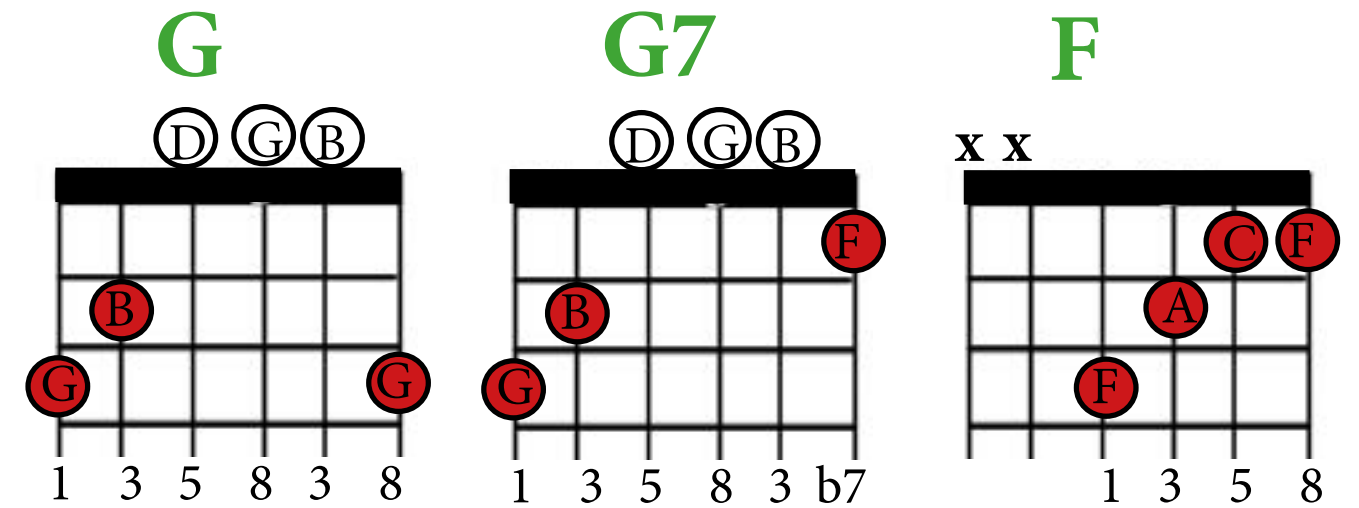
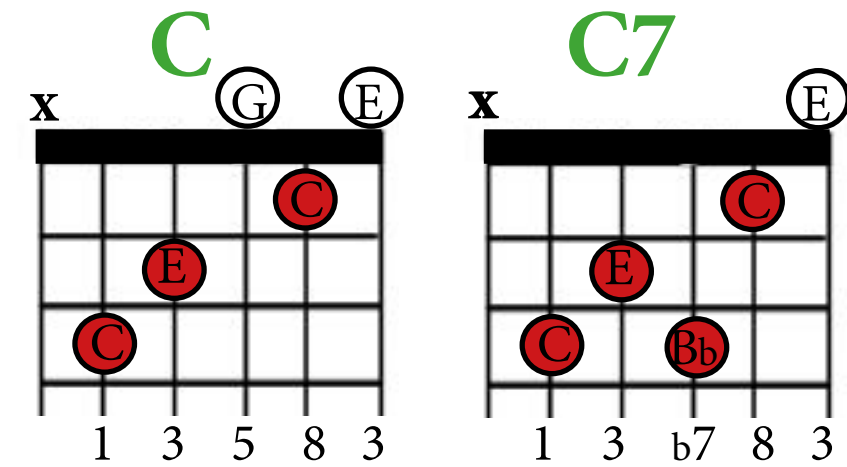
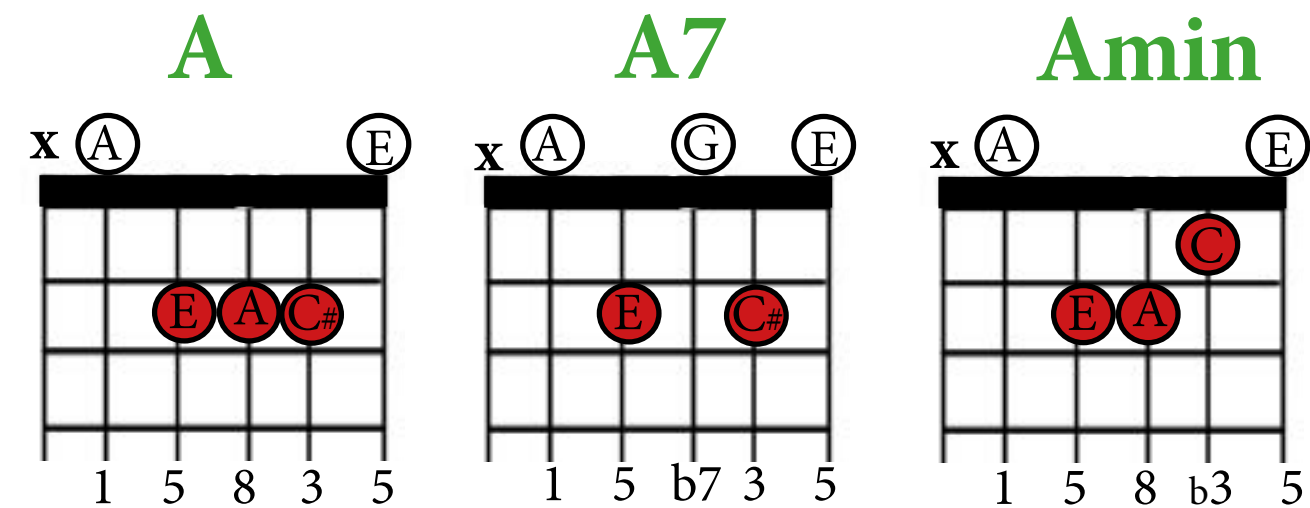
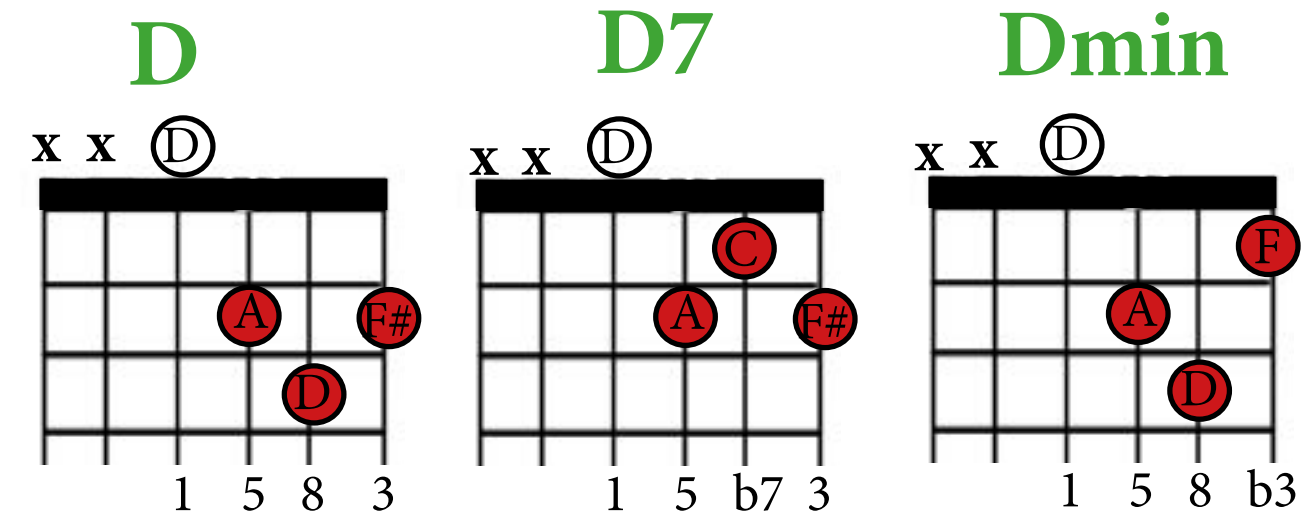
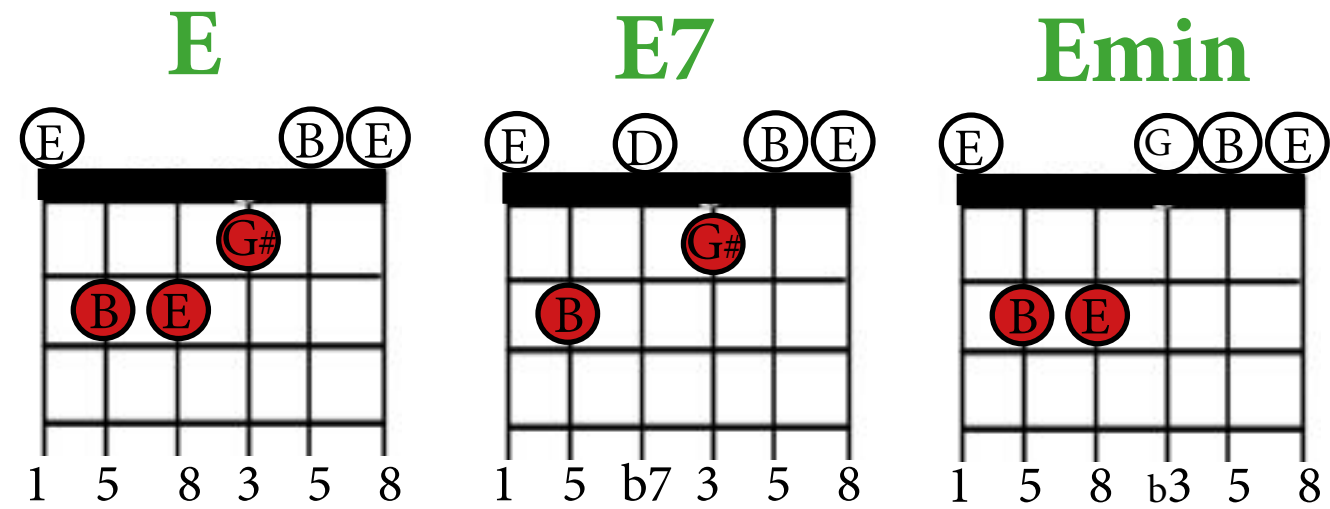
56 - Toevoegingen

57 - Jazz akkoorden

Akkoorden I - Open akkoorden

Een overzicht van de standaard open akkoorden in de eerste drie vakjes

Akkoorden II - Sus2 en sus4 akkoorden

Akkoorden zijn opgebouwd met een grondtoon, terts en een kwint (zie akkoordenleer).

De terts kun je ook vervangen door de secunde of de kwart uit de toonladder, dit geeft een andere klank.

De kwart i.p.v. de terts

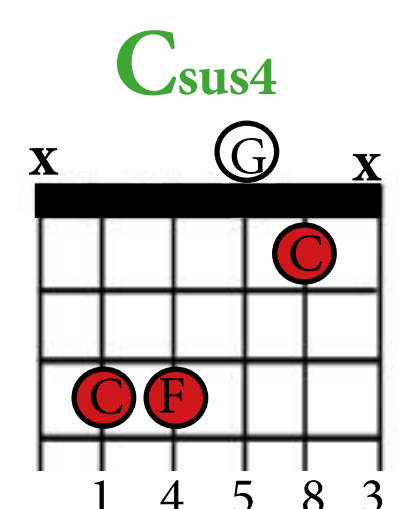
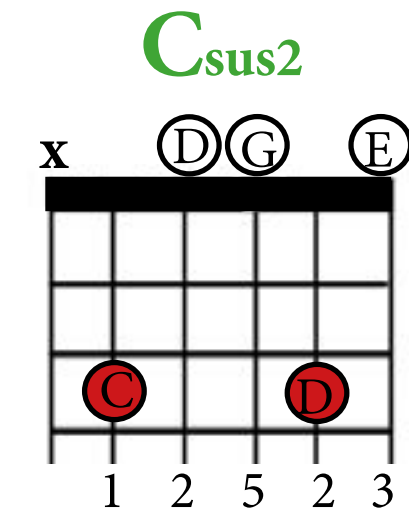
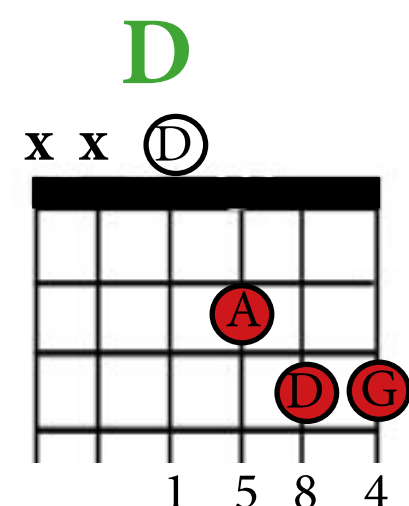
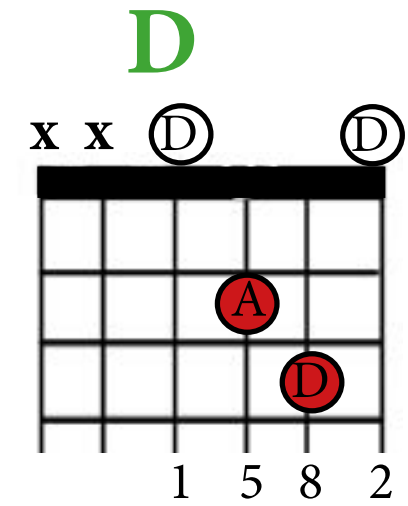
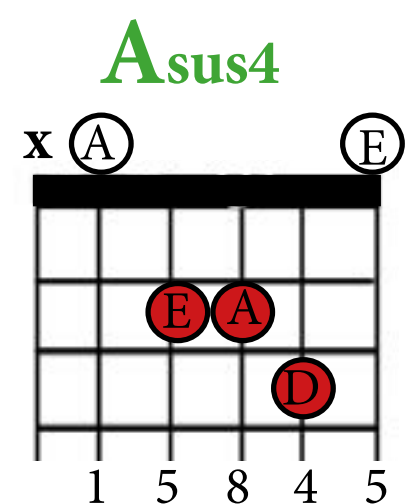
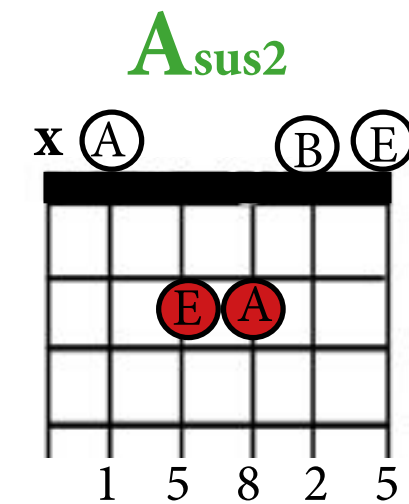
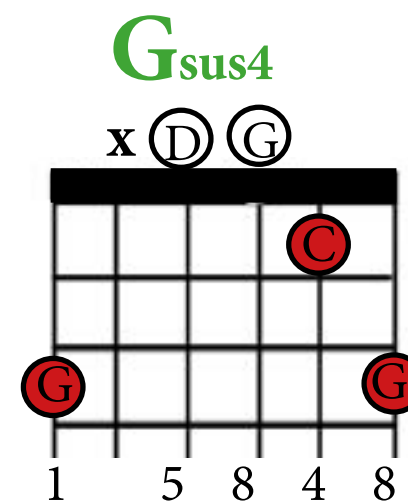
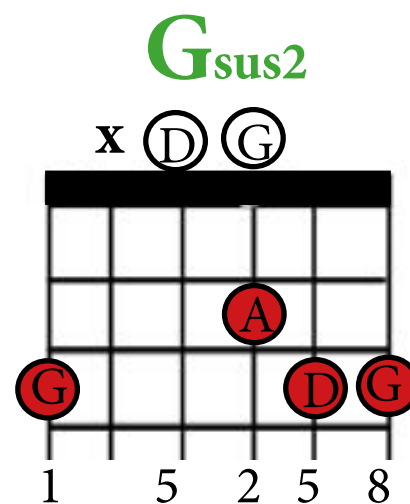
De kwart in plaats van een terts in een akkoord heeft als klank eigenschap sterk terug te willen oplossen naar de greep met terts, alsof je de tertsklank even uitstelt (suspended = uitgesteld), vandaar de naam sus4.

De secunde i.p.v. de terts

De secunde i.p.v. de terts in het akkoord.

Wanneer de terts vervangen wordt door de secunde is dit dwingende karakter van terug willen oplossen er niet. Het geeft juist een mooie open klank, denk aan Purple Rain van Prince met een Asus2 en Dsus2 akkoord.

Als voorbeeld hier enkele akkoorden als sus2 en als sus4 grepen, ontdek bij de andere grepen zelf hoe je de terts kunt vervangen door de kwart of de secunde.

Akkoorden III - de terts en de secunde samen in een akkoord

Met de open akkoorden kun je de meest mooie klanken uithalen. De terts kun je vervangen door de secunde maar ze kunnen ook samen in een akkoord gespeeld worden. Om het onderscheid duidelijk te maken wanneer ze samen in een akkoord voorkomen wordt de secunde dan boven het octaaf als none (9) benoemd.

Bij een C9 akkoord speel je dus zowel de terts E als de none D samen in een akkoord.

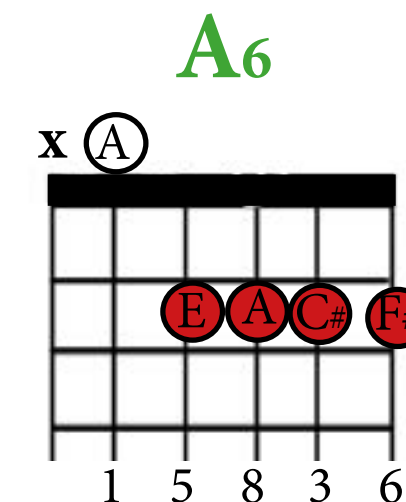
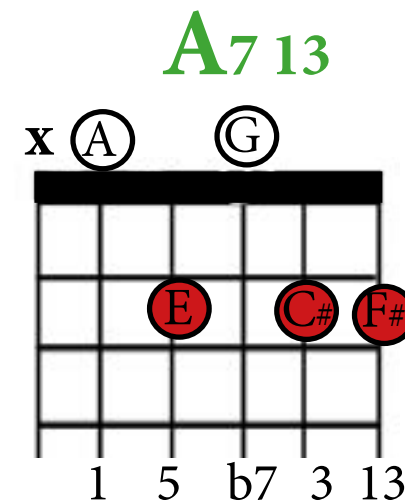
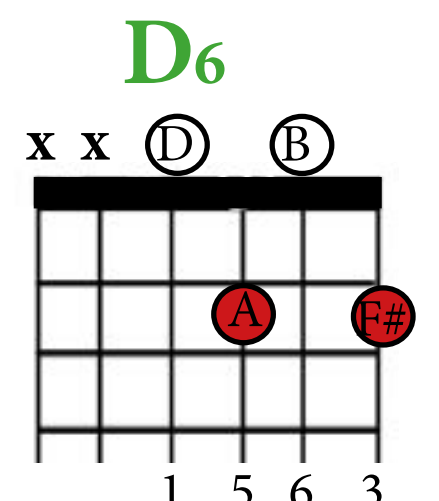
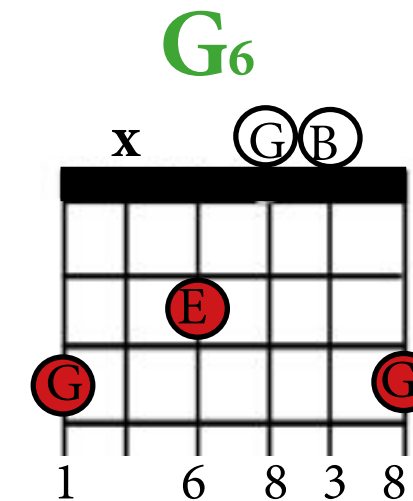
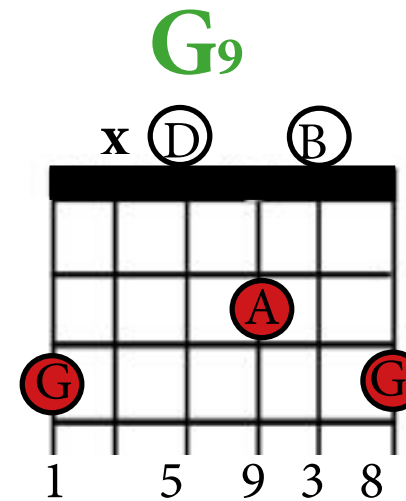
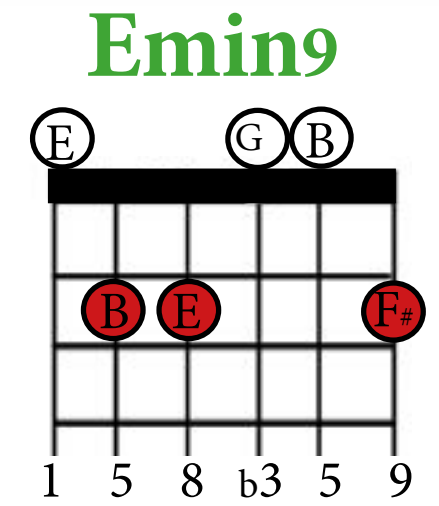
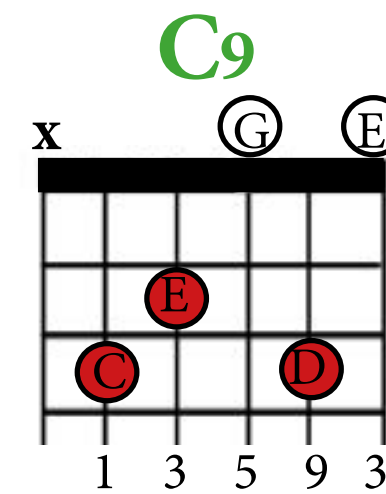
Onthoudt:

- Vervangt de secunde de terts dan schrijf je Sus2.
- Speel je de None (secunde) en terst samen dan een schrijf je het als een 9 akkoord

De sext of 13 in het akkoord

Naast de secunde of none is het ook mogelijk de sext aan het akkoord toe te voegen, omdat deze geen akkoordtoon vervangt (tenzij het septiem) noemen we hem gewoon sext.

Worden de sext en het septiem in het akkoord gespeeld dan benoemen we de sext boven het octaaf als 13.

Akkoorden IV - Akkoorden met twee tonen: powerchords en terts akkoorden

Het spelen van Barré akkoorden over de hele hals kan in het begin soms lastig zijn. Een goede tussenstap is het gebruik van Powerchords of akkoorden met alleen een grondtoon en een terts.

Eigenlijk zijn het geen akkoorden want je speelt maar twee tonen en dus is het een interval (akkoorden hebben minimaal drie verschillende tonen).

Een powerchord bestaat uit de grondtoon en een kwint (en eventueel het octaaf).

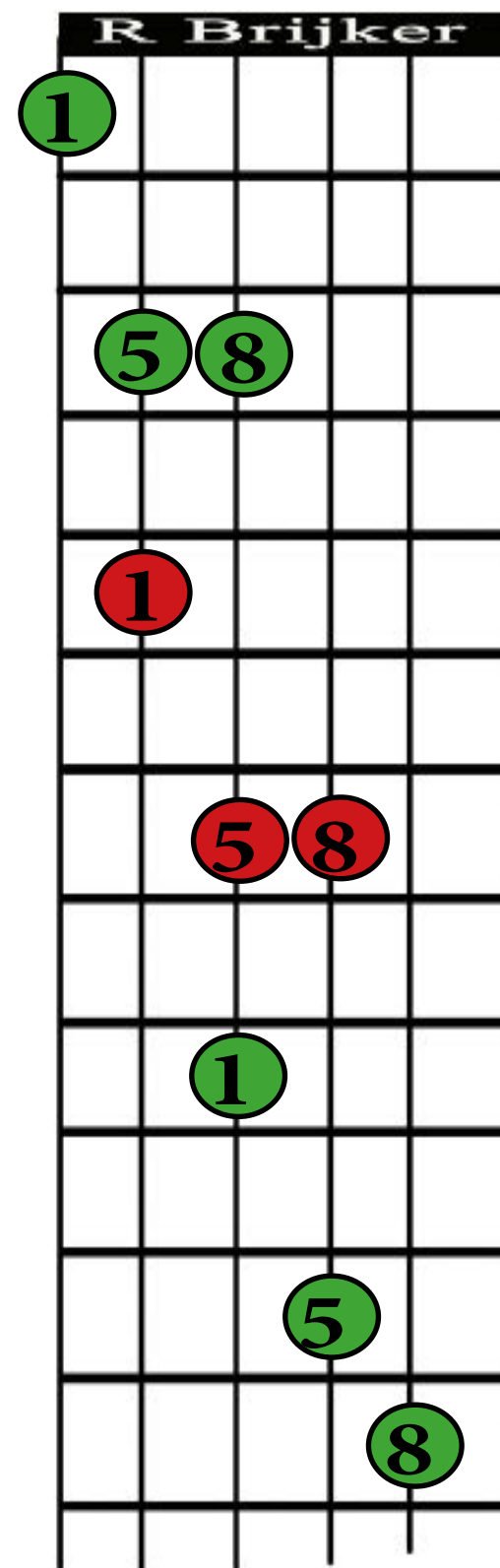
Let op dat alle andere snaren afgedempt zijn en dus niet hoorbaar.

Een voordeel van deze twee opties kan naast het motorische gemak ook de klank zijn, een powerchord klinkt heel compact en stevig wat in sommige muziekstijlen als rock, punk, grunge en meer perfect klinkt. Ook met overdrive of distortion op je gitaar geeft het een stevige compacte sound.

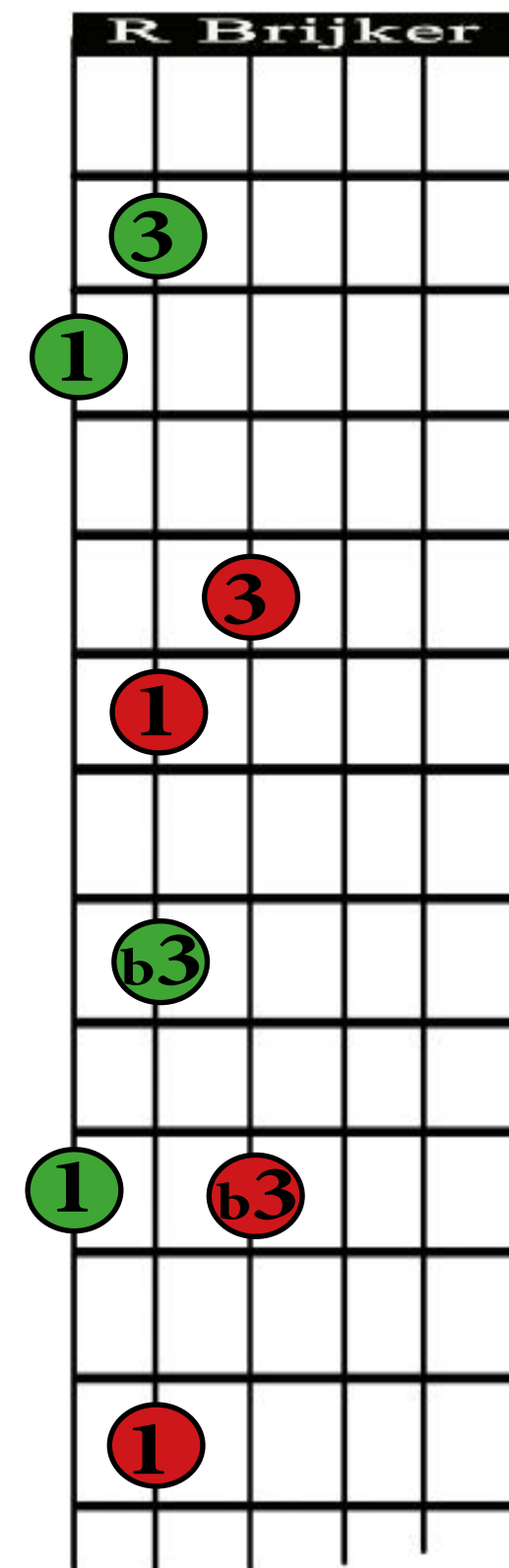
Het spelen van alleen de grondtoon en een grote of kleine terts geeft ook een speciale sound die veel soberder is dan een volledig akkoord met meer snaren.

Probeer ze gewoon uit en luister vooral welke sound het geeft.

Powerchords

Grote of kleine tertsen

Akkoorden V - het caged systeem - open majeur naar barré akkoorden

Het caged systeem geeft je de mogelijkheid om één akkoord op vijf verschillende posities in barré op de hals te spelen. Basis hiervoor zijn de open C-A-G-E-D grepen.

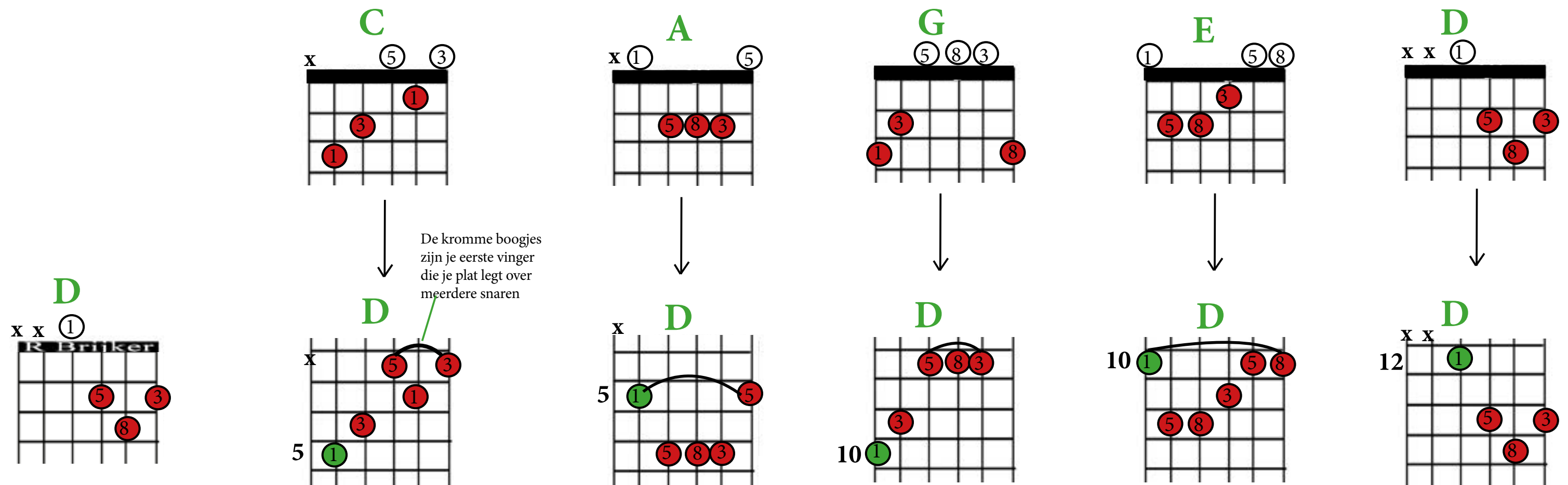
Door deze letter volgorde aan te houden zijn de akkoorden ook precies aansluitend op de hals te spelen.

Op een andere letter instarten kan natuurlijk ook:

Voor vijf posities van een G akkoord ga je na de open G greep verder met de: E-D-C-A-G-(E-D enz).

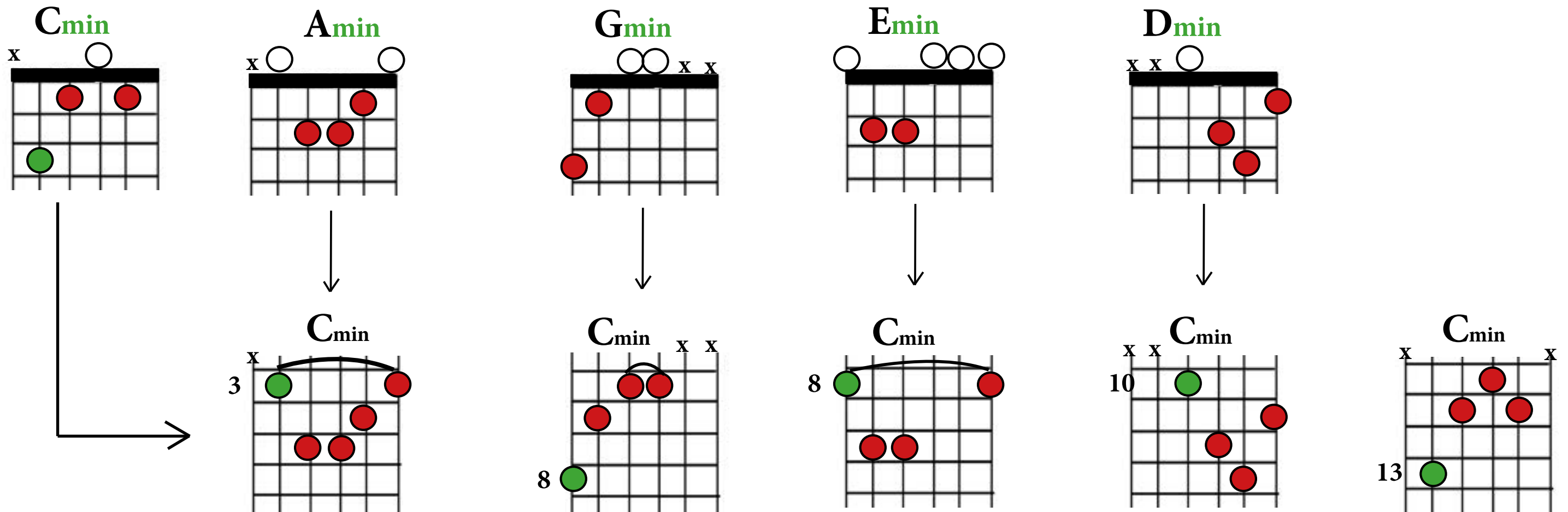
Voor vijf posities van een A akkoord ga je na de open A greep verder met de : G-E-D-C-A grepen.

Een voorbeeld hoe je via het C-A-G-E-D systeem op vijf manieren een D akkoord in barré kunt spelen, in de stippen zie je welke akkoordtonen je speelt:

Akkoorden VI - het caged systeem - open mineur naar barré akkoorden

Uiteraard is het “CAGED” systeem ook met mineur akkoorden toe te passen. In het overzicht zie je hoe de open CAGED akkoorden over de hals zijn te verplaatsen om zo vijf posities van een Cmineur akkoord te kunnen spelen.

Akkoorden VII - Majeur drieklanken over de hals

In deze afbeeldingen is te zien hoe je de drieklanken van een G akkoord per drie aansluitende snaren over de hals kunt spelen.

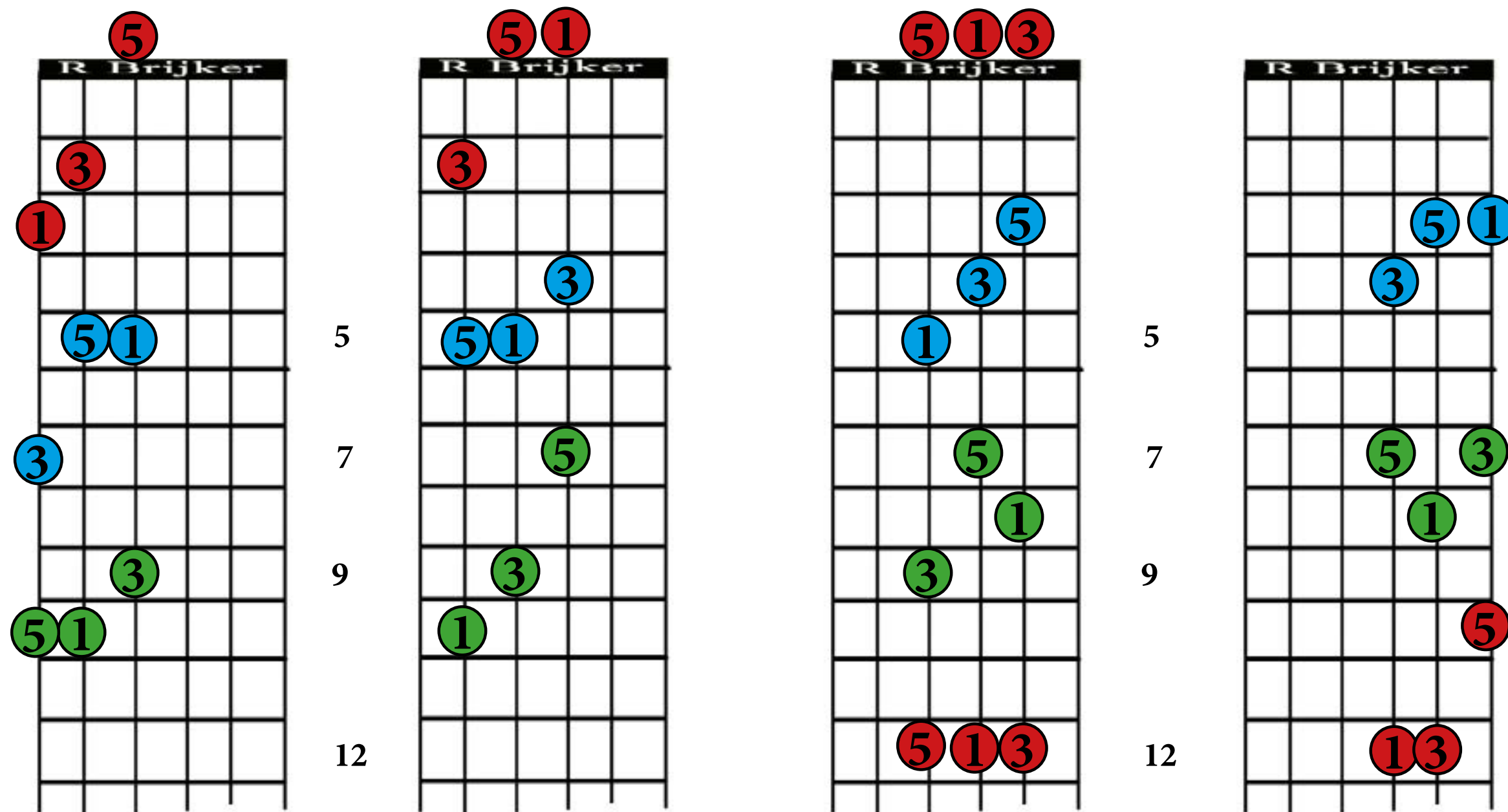
Per drie snaren zijn de drieklanken gestapeld.

Gestapeld wil zeggen:

- Grondtoon - terts - kwint (1-3-5 noemen we een grondligging)
- Terts - kwint - grondtoon (3-5-1 noemen we 1e omkering)
- kwint - grondtoon - terts. (5-3-1 noemen we 2e omkering)

Omdat bij de 1e omkering (3-5-1) is de afstand van terts naar grondtoon een sext is noemt men dit ook een **sextligging**.

Bij de twee omkering (5-1-3) is de afstand van kwint naar grondtoon een kwart interval en van kwint naar terts een sext interval, die omkering wordt **kwart/sext ligging** genoemd.

Tip 1:
Probeer van elke ligging een barré akkoord erbij te zien, dit geeft veel houvast. Denk hierbij aan het CAGED systeem.

Tip 2.
Maak de terts klein en je hebt de mineur omkeringen..

Tip 3.
Speel naast de kleine terts een verminderde kwint en je hebt de half verminderde drieklank.

Of speel naast de grote terts een overmatige kwint.

tip 4.
Probeer een groot of klein septiem erbij te spelen.

Dit alles zal je hals kennis zeer vergoten.

Akkoorden VIII - Toevoegingen

Toevoegingen zijn de 9, 11 en 13 tonen van boven het octaaf die extra aan een akkoord toegevoegd kunnen worden. Deze toevoegingen ontstaan door de tertsstpeling vanaf het septiem door te zetten. Toegepast op de toontrappen heeft elke toontrapt zo zijn eigen toevoegingen voor het akkoord. In het schema zie je toontrappen uit C Ionisch, dan de ladder tot twee octaven vanaf de grondtoon de tertstapeling tot en met toevoegingen:

I	Majeur Ionisch:	1 C - D - E - F - G - A - B - C - D - E - F - G - A - B - C	Akkoord	Toevoegingen
			Maj7	9 11 13
II	Mineur Dorisch:	D - E - F - G - A - B - C - D - E - F - G - A - B - C - D	Min7	9 11 13
III	Mineur Frygisch:	E - F - G - A - B - C - D - E - F - G - A - B - C - D - E	Min7	b9 11 b13
IV	Majeur Lydisch:	F - G - A - B - C - D - E - F - G - A - B - C - D - E - F	Maj7	9 #11 13
V	Majeur Mixolydisch:	G - A - B - C - D - E - F - G - A - B - C - D - E - F - G	7	9 11 13
VI	Mineur Aeolisch:	A - B - C - D - E - F - G - A - B - C - D - E - F - G - A	Min7	9 11 b13
VII	Mineur Lokrisch:	B - C - D - E - F - G - A - B - C - D - E - F - G - A - B	Min7b5	b9 11 b13

Hetzelfde principe is toe te passen vanuit mineur, we gebruiken dan de zelfstandige mineur harmonische toonsoort. In dat geval zullen de toevoegingen anders zijn, met name voor het dominant 7 akkoord op de Ve trap, voor deze trap zijn de toevoegingen dan b9 en b13. (zie toontrappen harmonisch en melodisch mineur)

Akkoorden IX - Akkoorden met toevoegingen - jazz akkoorden

Hier enkele goed toe te passen grepen van akkoorden met de toevoegingen 9, 11 en 13.
 Volg elke rij van boven naar beneden om zo steeds de verandering van het 1e akkoord te zien.

Grondtoon op de lage E snaar

Majeur
7
mineur7

Majeur7 9
7 9 13
Mineur 7 11

Majeur7
7 9 b13
Mineur 7 9

7 b9 b13
mineur7 b5

Grondtoon op de A snaar

Majeur
7
7 #9
mineur7

Majeur7
7 9
7 9 13
Mineur 7 9

Majeur7 9
7 b9
Mineur7 9 11

7 b9 #11
mineur7 b5
mineur7 b5

Op de D snaar

Majeur7

min7

min7b5

Arpeggio's I - Arpeggio's majeur

Bij een akkoord sla je alle akkoordtonen gelijktijdig aan, deze samenklank geeft het akkoord weer. Speel je de akkoord tonen los van elkaar en in de volgorde van grondtoon naar tert, kwint en septiem dan noemen we dit een Arpeggio (ook wel gebroken akkoord). In het schema hieronder zie je vijf posities van het majeur akkoord, onder elk akkoord zijn arpeggio en daaronder in Tab de arpeggio in G. De vijf posities sluiten op de hals op elkaar aan.

Positie I

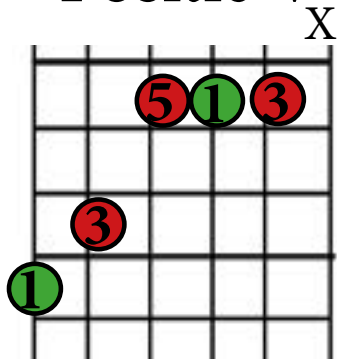
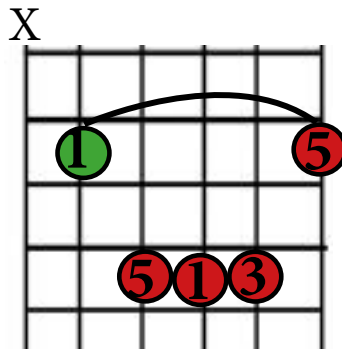
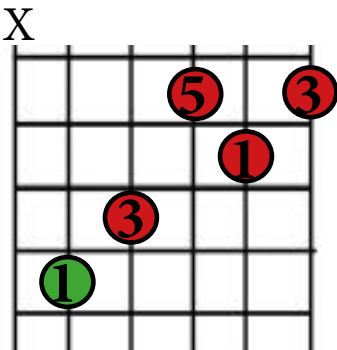
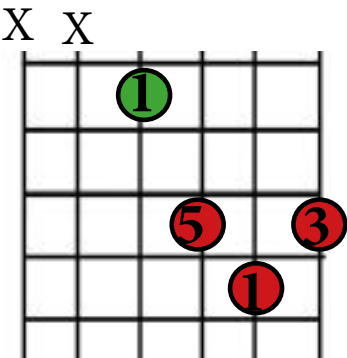
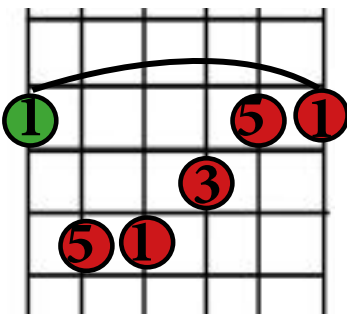
Positie II

Positie III

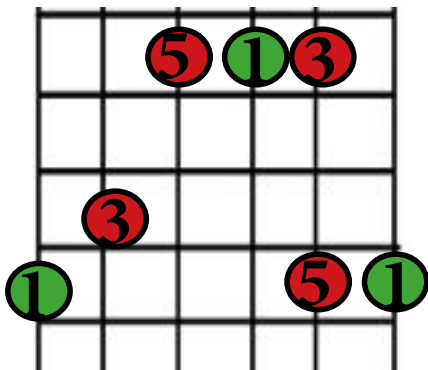
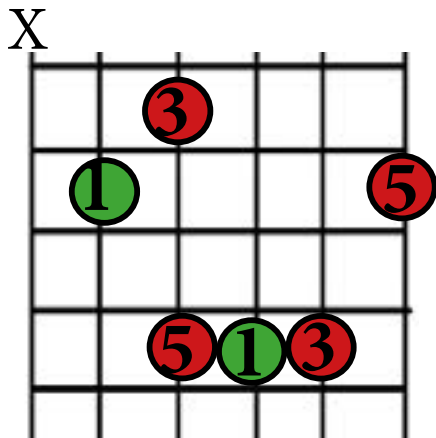
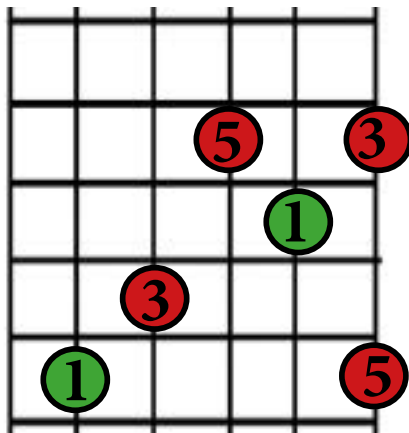
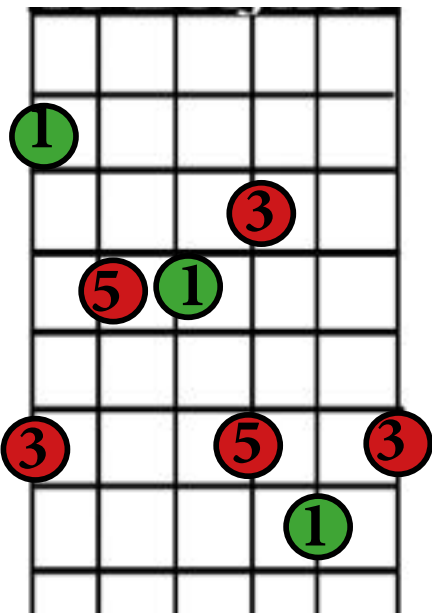
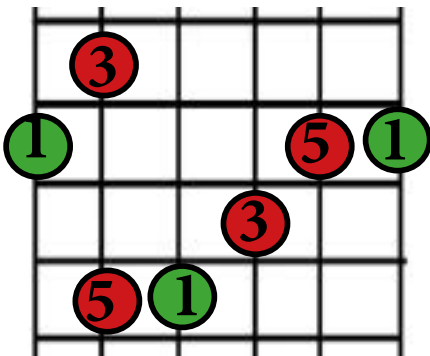
Positie IV

Positie V

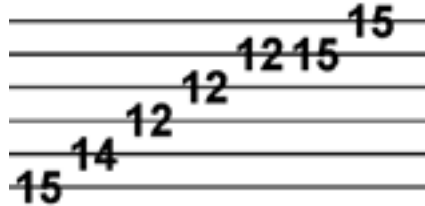
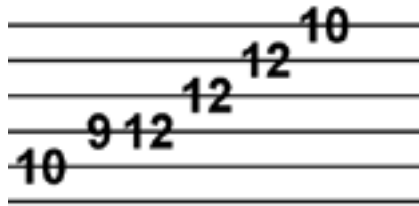
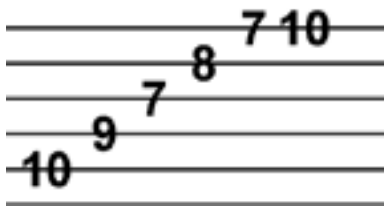
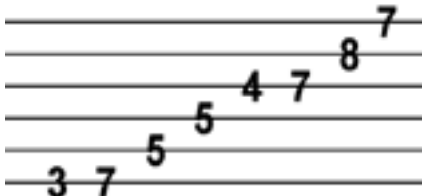
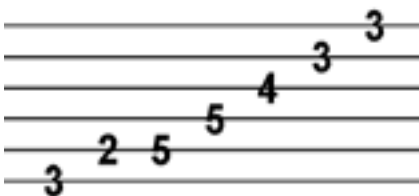
Akkoord

arpeggio

G majeur
Arpeggio

Arpeggio's II - Arpeggio's majeur 7

Vijf akkoord liggingen en arpeggio's van het Majeur 7 akkoord.

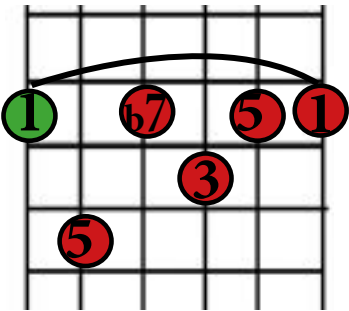
	Positie I	Positie II	Positie III	Positie IV	Positie V
Akkoord					
arpeggio					
G majeur7 Arpeggio					

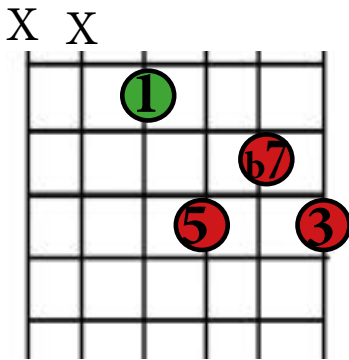
Arpeggio's III - Arpeggio's Dominant 7

Vijf akkoord liggingen en arpeggio's van het Dominant 7 akkoord.

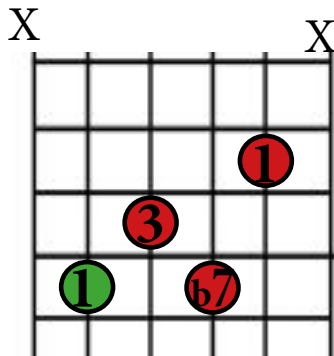
Positie I

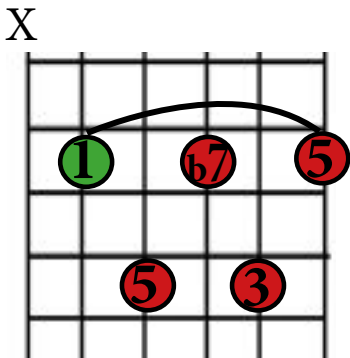
Positie II

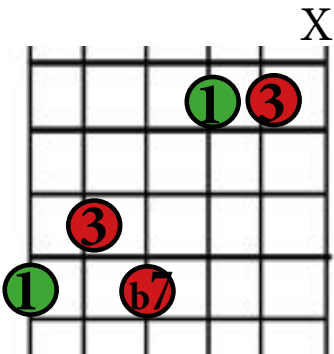
Positie III

Positie IV

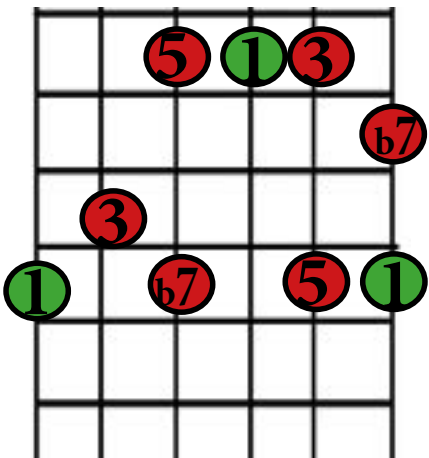
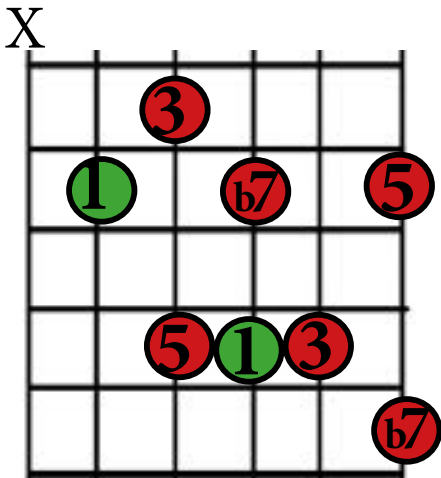
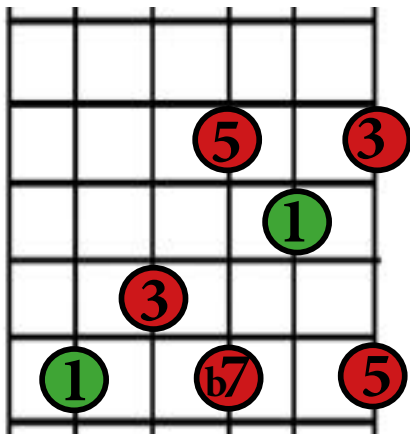
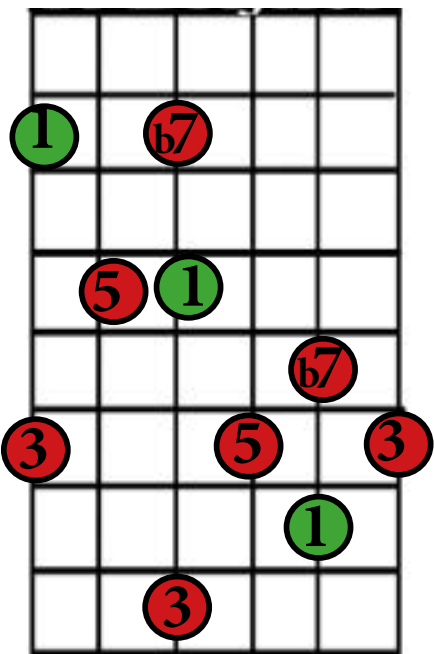
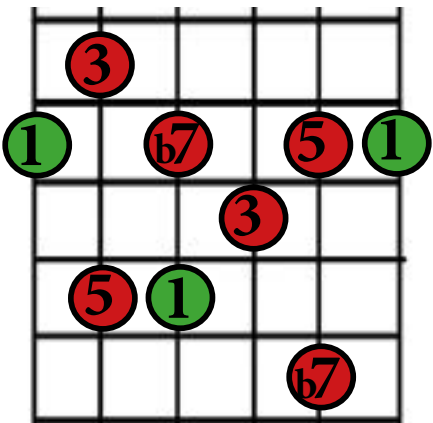

Positie V

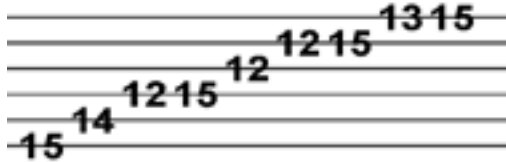
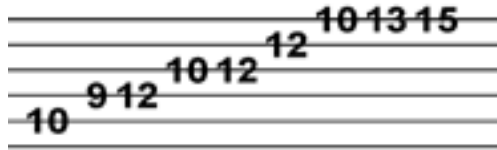
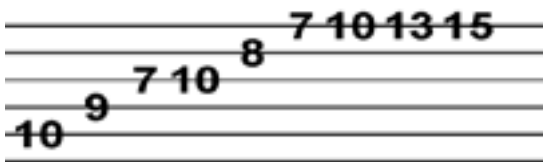
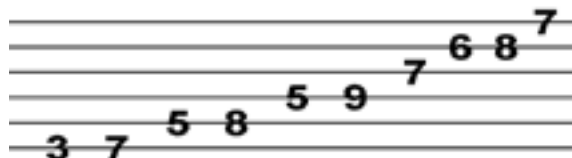
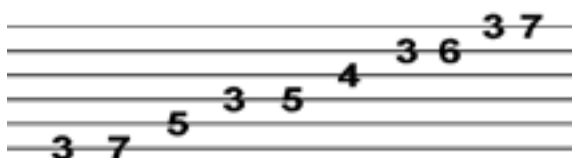
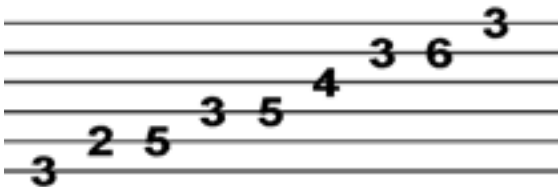

Akkoord

arpeggio

G Dom 7
Arpeggio

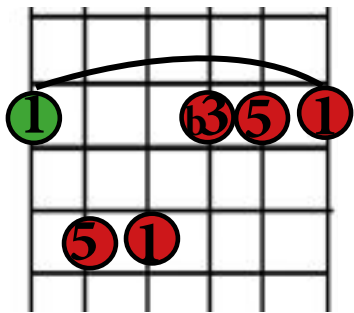

Arpeggio's IV -Arpeggio's Mineur

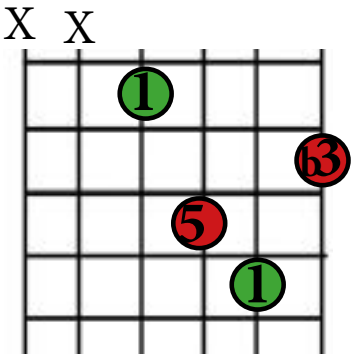
Vijf akkoord liggingen en arpeggio's van het Mineur akkoord.

Positie I

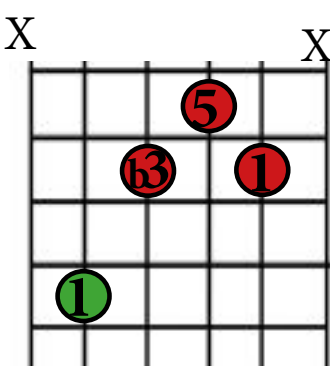
Akkoord

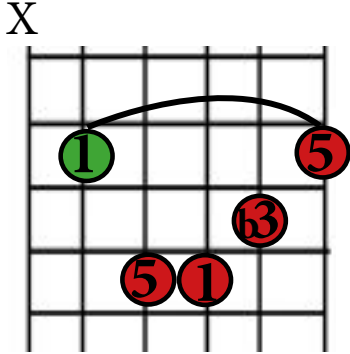
Positie II

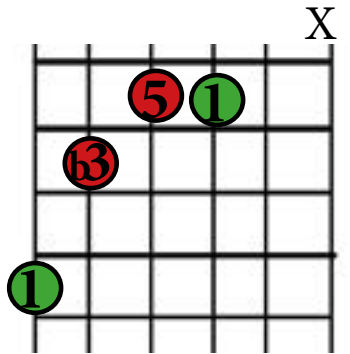
Positie III

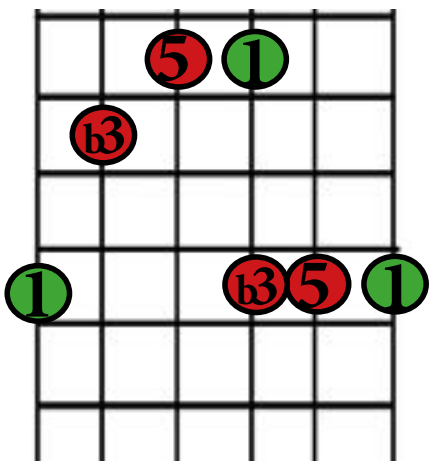
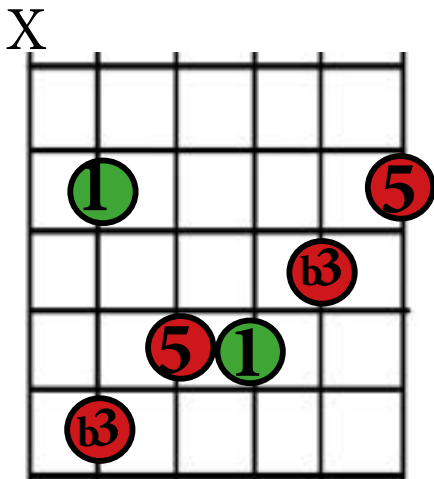
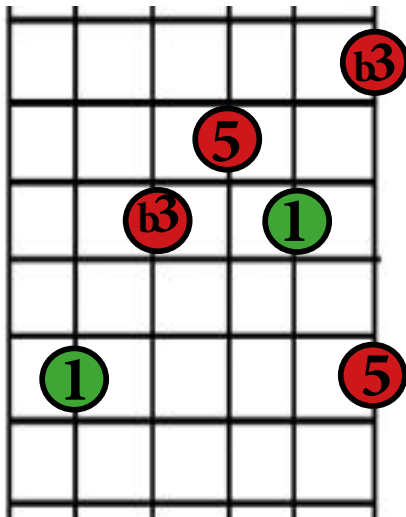
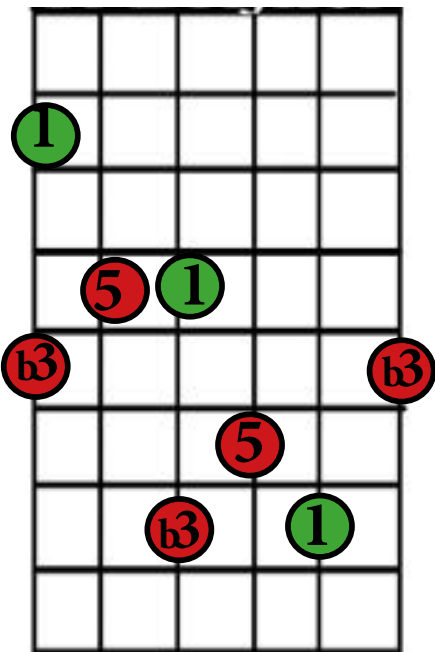
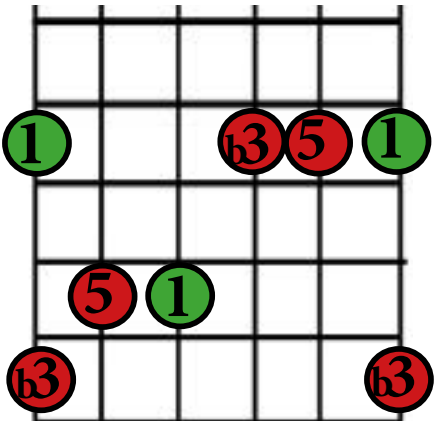
Positie IV

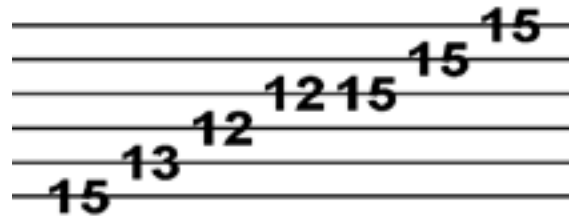
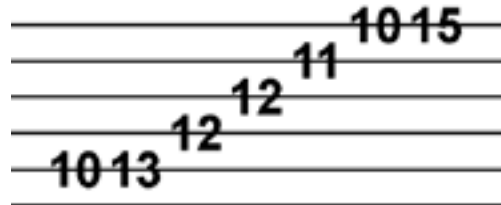
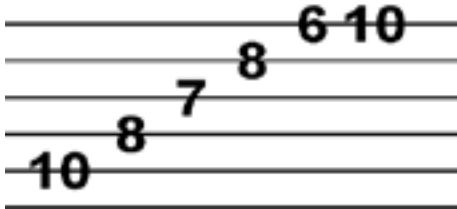
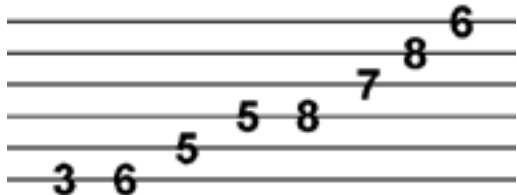
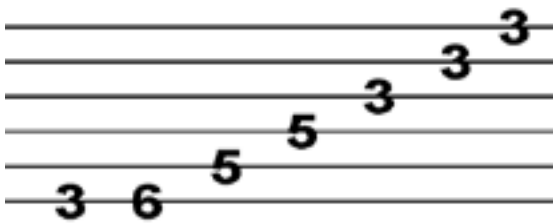
Positie V

arpeggio

G Mineur
Arpeggio

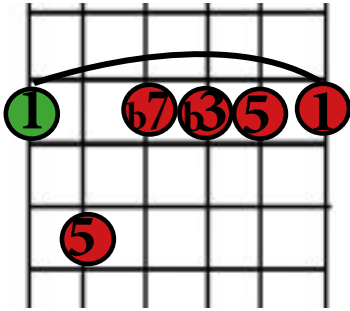

Arpeggio's V -Arpeggio's Mineur 7

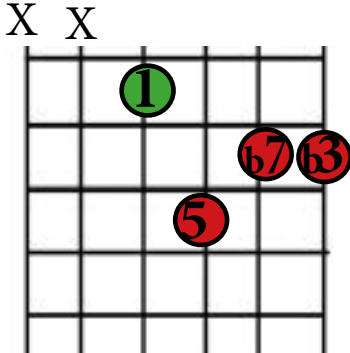
Vijf akkoord liggingen en arpeggio's van het Mineur 7 akkoord.

Positie I

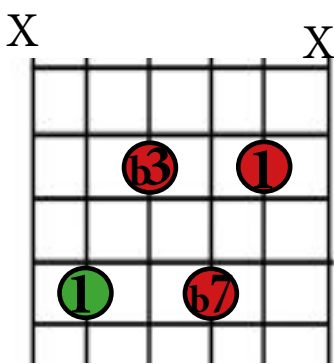
Akkoord

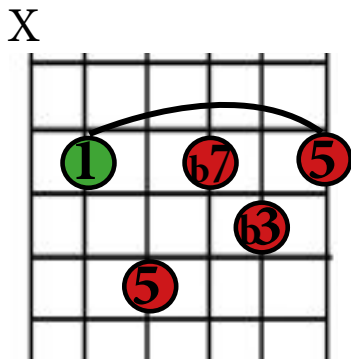
Positie II

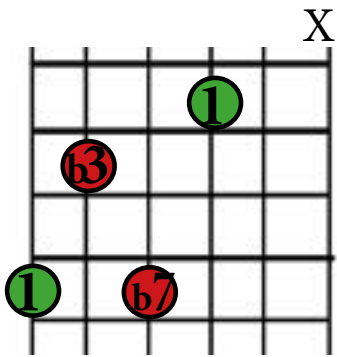
Positie III

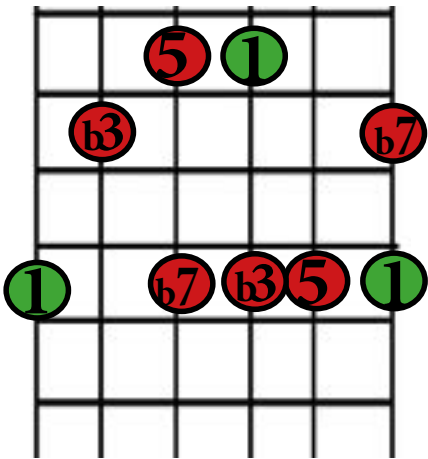
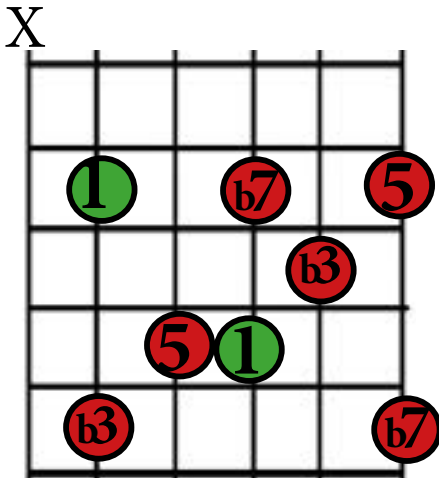
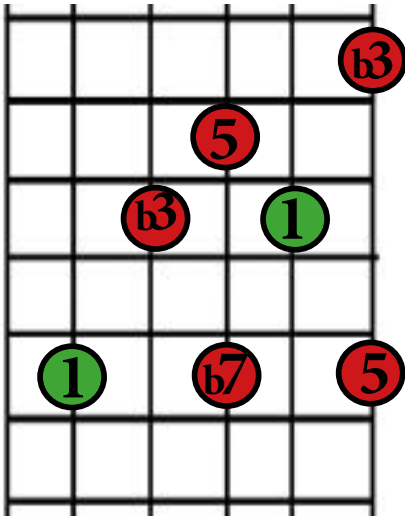
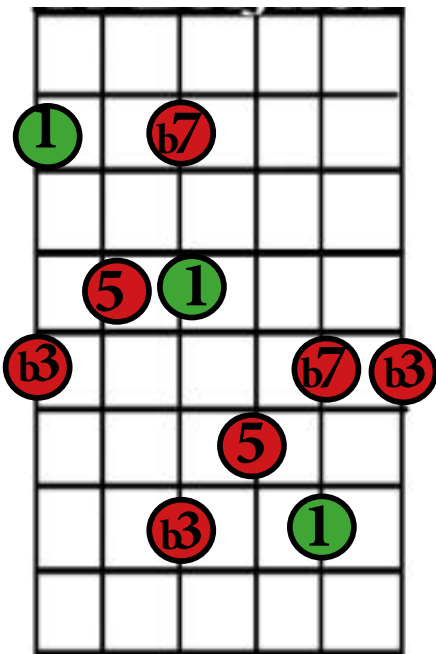
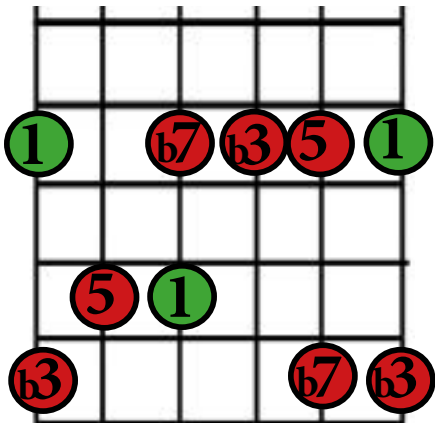
Positie IV

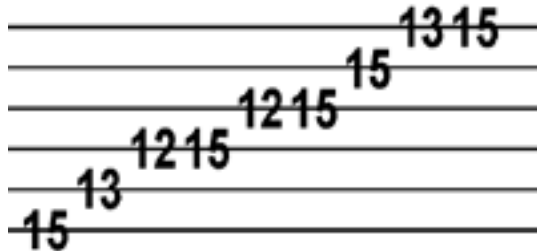
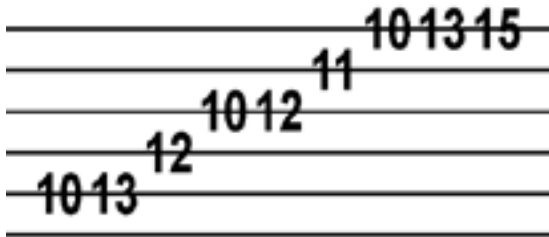
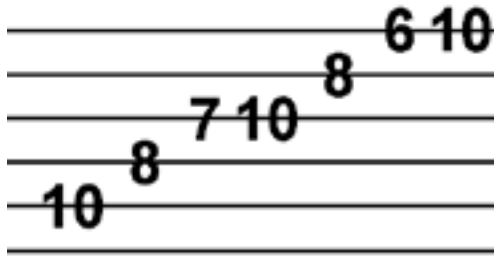
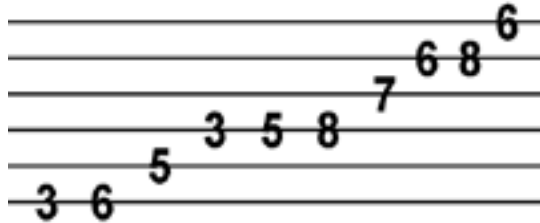
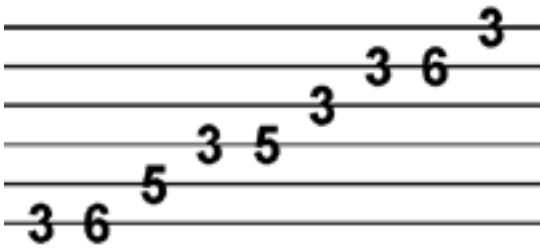
Positie V

arpeggio

G Mineur7
Arpeggio

Arpeggio's VI -Arpeggio's Mineur 7b5

Vijf akkoord liggingen en arpeggio's van het Mineur 7b5 akkoord.

Akkoord

Positie I

Positie II

Positie III

Positie IV

Positie V

arpeggio

Fretboard diagram for Positie I arpeggio. Notes: 1 (green), b7 (red), b3 (red), 5 (red).

Fretboard diagram for Positie II arpeggio. Notes: 1 (green), b7 (red), b5 (red), b7 (red), b3 (red).

Fretboard diagram for Positie III arpeggio. Notes: 1 (green), b3 (red), 5 (red), b7 (red).

Fretboard diagram for Positie IV arpeggio. Notes: 1 (green), b7 (red), b5 (red), b3 (red).

Fretboard diagram for Positie V arpeggio. Notes: 1 (green), b7 (red), b3 (red), 5 (red).

G Mineur7b5

Arpeggio

Musical notation for Positie I G Mineur7b5 arpeggio. Notes: 3, 6, 4, 3, 5, 3, 6, 6, 3, 6.

Musical notation for Positie II G Mineur7b5 arpeggio. Notes: 3, 6, 4, 3, 5, 8, 6, 6, 8, 6, 9.

Musical notation for Positie III G Mineur7b5 arpeggio. Notes: 10, 8, 6, 10, 8, 11, 9.

Musical notation for Positie IV G Mineur7b5 arpeggio. Notes: 10, 13, 11, 10, 12, 11, 9, 13, 15.

Musical notation for Positie V G Mineur7b5 arpeggio. Notes: 15, 13, 11, 15, 12, 15, 14, 13, 15.

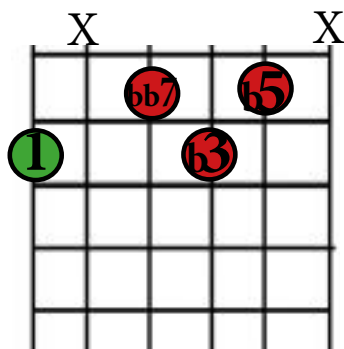

Arpeggio's VII - Arpeggio's Diminshed

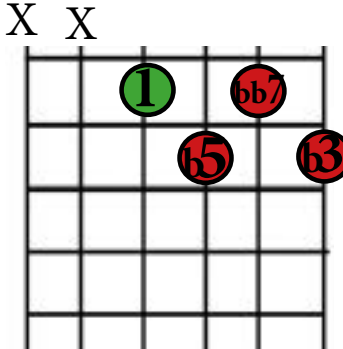
Vijf akkoord liggingen en arpeggio's van het Diminshed akkoord.

Positie I

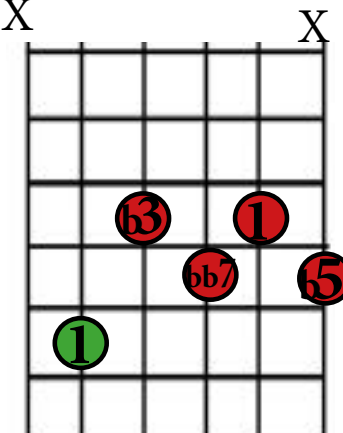
Akkoord

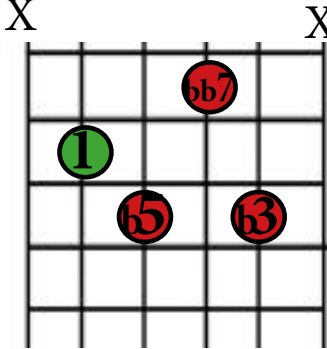
Positie II

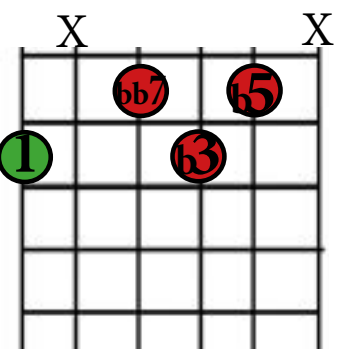
Positie III

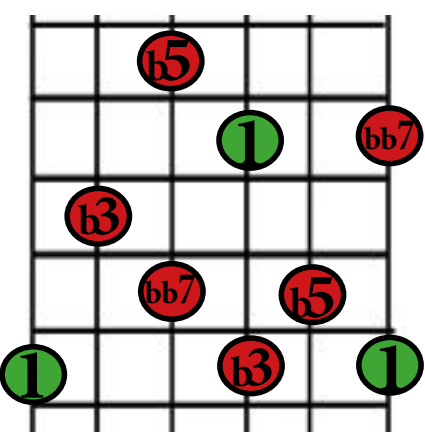
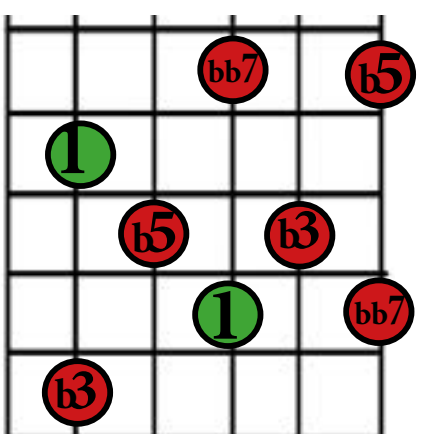
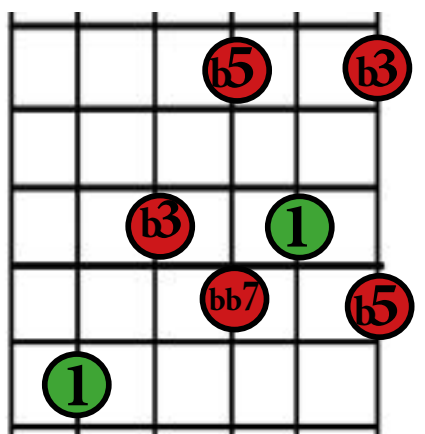
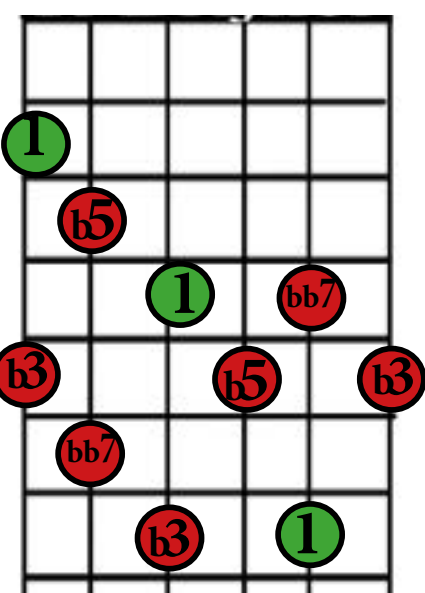
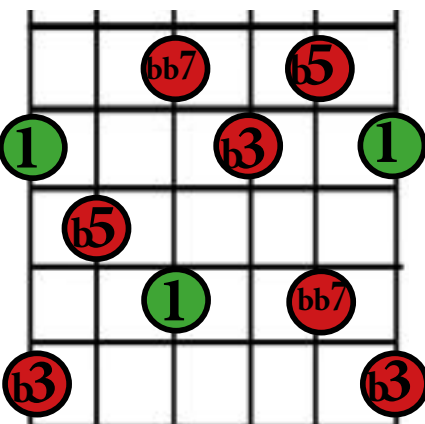
Positie IV

Positie V

arpeggio

G Dim
Arpeggio

